

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౬
Vol. 16

చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ అక్టోబరు 10-వ తేది బుధవారము

No. 161

శ్రీ విభవనామ సంవత్సర భాద్రపదమాస బహుళ ఛాదశి

సంచిక ౧౬౧

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారితే కలవకేలు
అమృతాంజనములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల
కాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల పోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
పాన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములకు
నొప్పులకు నంజవివంటిది.

పంచభాష చీటి చూచి కొనిన

మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-కి 0-10-0

డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.

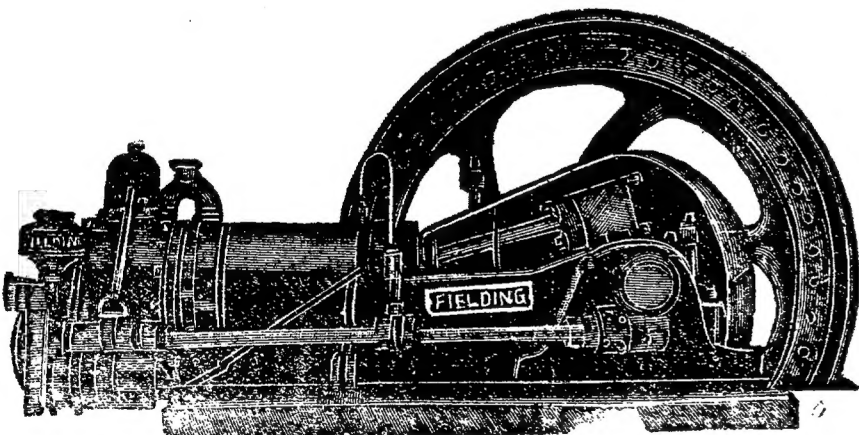
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసింది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు చెట్టివీధి, మదరాసు.

109, ఫోటో డ్వి, ఫోటో, ఫోటో

ఫీల్డింగ్ క్విక్ స్టార్లింగ్ కెమిడికలు క్రూడాయిలు యింజను

యిది రెండేసి
షములోనే వేవర
యిజరు చల్లనిస్థితి
లోనుండగనే స్టా
ర్లింగును. కోల్డు
స్టార్లింగ్ యింజను
టబు
లకు వుండే అపా
యములు వీటికి
లేవు. లోదులాగు
టలోగాని చమురు

ఖర్చు తక్కువ అగుటలో గాని తరుచు రిపేరులేకపోవుటలోగాని, దీనిని మించిన యింజను యీ
మార్కెట్టులో లేదు. అన్ని సామానులునూ, మిక్కిలి టెంపరేచరులవిన్నీ, బలముగలవిన్ని
ల యిచ్చున్నవి. వేలకొలదిలతి తృప్తికరముగా పనిచేయుచున్నవి. ధరలు అతి రసముగా
6 మొదలు 75 గుర్రముల పవరువరకును స్టాలోసిద్ధముగా నున్నవి.

586

సోల్ యేజెంట్లు:— డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో,

(కాంది:— మెయిన్ రోడ్డు, విజయనగరము.

12, తంబు చెట్టివీధి, మదరాసు

స్వాతంత్ర్యలక్షణము

“మక్సిమీ” గారు వ్రాసిన స్వాతంత్ర్యలక్షణములు అను ఆంగ్ల గ్రంథమునకు అనువాదము.

దేశభక్తి గలవా రందరు తప్పక చదువవలసిన అపూర్వ ప్రచురణము.

తపా ఖర్చు ప్రత్యేకము.

పెరి ప్రతి 1-కి రు 1-0-0.

ఆంధ్రవత్రికా కార్యాలయము, మద్రాసు.

త్వరపడుదు! త్వరపడుదు
ఇకను మోసపు పుస్తకములను కొని మోసపోకుదు!

సతీపతికుతూహల రహస్యములు.

శ్రీశ్రీ గ్రంథ విశిషట కాంధ్రభాషలో ముద్రాపయింప
లేదు. ఇందు గృహస్థాశ్రమధర్మము, సతీపతివ్యవస్థ ప్రేమ
తో వర్ణింపగల విధము, ప్రేమతత్వము, శ్రీరాములు, పురుష.
బాతులు, వాని ప్రవర్తనలు, బాతుల పొంతనములు,
వాని యొక్క అభిప్రాయము, శయ్యాగృహసౌకర్యములు, వాని
లక్షణములు, ఎట్టి సతీపతుల కెట్టి పంకానము గలవనినను ఎవ
యము, గర్భవిషయములు, గర్భ శ్రీ లనుసరింపవలసిన విధ
లు, గర్భవతుల యాలోచనావ్యక్తత, శిశువక్షణ, అత్తకోడం
ద్రవైరములకు గల కారణములు, వానిని కేమింపజేయు మహ
యములు, వారికుండవలసిన స్నేహవ్యక్తత, మున్నగు 280 విష
యములతోను, సందర్భాను సారముగగల ఆఫ్టోక్, లెక్కా
కులు 25 తోను గేజా 410 పేజీల వైబడిన సీమకాటికోకోన
చక్కని బైండుతో విరాజిల్లుచున్నది. ప్రతిగృహస్థుడు తప్పక
చదివియే, తీరవలెను. కొద్దిప్రతులేగలవు.

పుస్తకము 1-కి రు. 2-0-0. తపాల ఖర్చు 7 ఆణావీ

రెండుపుస్తకము లొకసారికొనువారికి తపాలఖర్చు లేదు.
మా చిరునామా:— ఆర్యక బుక్ డిపో,

19 తాండవరామయ్యమొదలివీధి, రిజిస్టర్డ్ కె. జి. మద్రాసు

శరీరమును, ఆత్మ... ధనుకలూను, నొనర్చుటకు, శరీ
వృద్ధి గలిగించుటకు ఖ్యాతివాదియైన మా

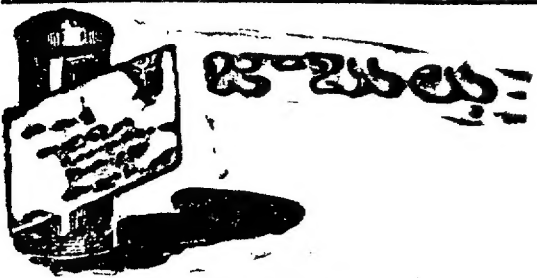
ఆతంక నిగ్రహమాత్రలను
సేవింపుడు. 82 మాత్రలగు డబ్బీ 1 కి రు 1-0-0

కేటలూగు ఉచితము.

ఆతంకనిగ్రహ ఫార్మశీ,
219 28, బాజ్జీ, మదరాసు.

(వర్తకులకు కమిషను) స్వబ్రహ్మణ్యభాగవతులు,
12, పిలాత్తోపు మెలాపూరు, ముదాన్లు.

"నిరాకలము"

జ 7-10-28 తేదీ సాయంత్రము దేవవాడ రామమోహన రైల్వేలో జరిగిన కృష్ణాజిల్లా కాకావివేక ఎంపిడెడ్ ఎలిమెంటరీ పాఠశాలల మాజీ జర్నల సంఘ సమావేశములో సేను తీసికొనిన నిరాకలము తీసికొని యిచ్చుటకు మరచిగాను ఆకలము ఎవరికియైనది. జ్ఞాపకములేదు. కలము గుర్తులతో వారిపేరు తెలియ చేసిన కృతజ్ఞుడైన కలము వారికి అందజేయగలను.

కొ. వెంకటరమణయ్య, పోరంకి.

వైశ్య వ్యాయామకళాశాల ద్వితీయ, తృతీయ వార్షికోత్సవములు

వైశ్యవ్యాయామ కళాశాల తృతీయ వార్షికోత్సవము యీనెల 12, 13 తేదీలు అనగా విభవనామాసం భాద్రపద బ 14-15 దేవవాడ పురవాసులగు వైశ్య శిష్యామణులు అగు శ్రీయుత కొంబ కామరాజు గుప్త వి.వి. వి.ఎల్. గారియధ్యక్షతక్రింద గుంటూరు చలమయ్యగారి సత్రావరణమునందు జనపబడును.

పోలిశెట్టి ఆదినారాయణగుప్త, కార్యదర్శి, వైశ్యసేవా సంఘము, గుంటూరు, మాడిశెట్టి వెంకటప్పయ్య, కళాశాల మేనేజరు.

43 వ దేశీయమహాజనసభ, కలకత్తా

ప్రతినిధి దరఖాస్తు 20 వ తేదీవరకు హాజ్జింపబడినది 1 కేసు, 2 కండ్రిపేరు, 8 వయస్సు, 4 ఏకాంగ్రగు సభ్యులకు; 5 తాలూకా, జిల్లా, 6 కలము, మరల 7 వృత్తి, 8 స్త్రీయూ, పురుషుడు; 9 కొడుకొకని నియోజకవర్గము, 10 ఏకాంగ్రగుసభ్యులతో ఆసంఘములోని మరియు దరి సభ్యుల సంతకములు, 11 తన సంతకము, 12 దరఖాస్తు తేదీ.

కలకత్తా కాంగ్రెసుకు జెడ్ గోరవారు సైనికముగ దరఖాస్తును నింపి రు1 రుకుతో యీనెల 20 వ తేదీలోగా చేరునట్లు జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శికి వంపనలెను. అట్లో 20 వ తేదీకి కాంగ్రెసుసభ్యులగు నున్నవారే ప్రతినిధులుగా నుండవలయు. చర్చాసంఘ సభ్యులకుడ కాంగ్రెసుసభ్యులుగా పరిగణింపబడుదురు. గడువు 10 వ తేదీనుండి 20 వ తేదీ వరకు ప్రత్యేకముగా హాజ్జింపబడినది.

సీ తా న గ రం (Via) కొత్తూరు. ముద్దురీ అన్నపూర్ణయ్య, కార్యదర్శి. 6-10-28 తూర్పు గోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసు

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

సైమన్ బహిష్కార సంఘసభ

ఈనెల 11 వ తేదీన మదరాసులో సమావేశమగును ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ యీనెల 11 వ తేదీ ఉదయం గం 8 లకు ఆంధ్రప్రదేశ్ రాజధాని నున సమావేశమగును. అందు సైమన్ సంఘ బహిష్కరణ విషయమై యోచించబడును. కార్యనిర్వాహకవర్గసభతోపాటు తగు కార్యక్రమము నిర్ణయించుకొనుటకై సైమన్ సంఘ బహిష్కరణోపసంఘముకూడ సమావేశమగును. కాన ఉత్తరసంఘ సభ్యులెల్లరు తప్పక దయచేయ ప్రార్థితులు.

ఆత్మకూరి గోవిందాచార్యులు, కన్వీనరు.

ఆడ ఆసుపత్రికి భూరివిరాళము

నేల్ ప్రభుదాస్ కొఠారీగారి ఉదారత్వము బొంబాయి, అక్టోబరు 6 : నేల్ ప్రభుదాస్ ప్రభుదాస్ కొఠారీగారు ఆడ ఆసుపత్రికి అక్షయపాత్రలు విరాళ మొసంగిరి. (ఆ. ప్రె.)

చంటిబిడ్డల ఆరోగ్య వ్యాధులకు నిరసా యకరముగు మందు.

"FIFTEEN POINTS FOR 3 MOTHERS."

That is the name of the invaluable book-let given free with every bottle Woodward's "Gripe Water," the one safe remedy for all digestive ailments in babies and young children.

Here is one of the points "Never put baby to sleep using so-called remedies which contain narcotics". Woodward's "Gripe Water" is free from all dangerous drugs.

WOODWARD'S "Gripe Water"

KEEPS BABY WELL

W. WOODWARD (1920) Manufacturing Chemist, 79 87, Fortross Road, London N. W. 5.

ఉదాహరణకు వాటర్ ప్రతియంటు నుండకగినది.

శ్రీహరి నరసింహం బ్రదర్స్ కాకినాడ వారి వద్ద కొనుక్కను.

వెద్ద పురం శిల్ప బట్టలు. మీ సొమ్ముకు తగిన విలువ చాలకాలము వుండునట్టివి

మేమారు, పూజా, మిత్రాను, మారత్, రంజాపూరు, కంజివరం మొదలగు ప్రదేశములలో జరిగిన ప్రదర్శనములలోను మహారాజులవలన వాయువులను అంజాడతరకములను యోగ్యతాపత్రములన్నూ పొంది యున్నాము. మాయోక్త-సరవతి కాగ్నిమునమున తక్కిన ధరలనున్న మేము పొందిన బహుమానవరక సులు యోగ్యతాపత్రములే నిదర్శనములు. మా శిల్పబట్టలు ప్రతిగ్రామములోను ప్రతిజిల్లమునాపులోను దొరకును. మా పేరుగల ప్రేడి 'మారు'నుమాది బట్టలు తీసుకొనవలెను. మావద్దను అన్నిరకములలోను అన్ని సైజులలోను శిల్పకండువాలూ, దొవతులూ, పేటలూ, కారమడి, పొత్తుకండులూ, వర్తింసు, కోటింగు, శిల్పమున్నూ వేస్తుంటాం కోటింగు, కండువాలూ, దుప్పట్లన్నూ నెం 100 రు లగాయరు 200 వర్క్సు నూలు జరిబట్టలన్నూ దొరకును. వివరములకు యీ విగున యడ్రుకును వ్రాయుడు. అలిగ్రాఫిక్ యడ్రును. శిల్పసం. పెద్దాపురం. శిల్ప-అండు కాటన్ క్లాత్సు మేన్యు ఫేక్చరర్సు, పెద్దాపురం, తూర్పుగోదావరిజిల్లా

అజ్ఞామలైవిశ్వవిద్యాలయబిల్లు

సలెట్టుకమిటి నివేదిక అజ్ఞామలై విశ్వవిద్యాలయబిల్లును గూర్చి యోచించుటకు నియమించబడిన సలెట్టుకమిటివారు ఈనెల 4, 5, తేదీలను సమావేశమై ఆదిల్లునందు ఆసఫరమని తోచిన మార్పులను గా జరిచిరి. ఆమార్పులలో ముఖ్యమైనవి యీక్రింద సంగ్రహింపబడినవి. 1. స్థాపకకు అను లిల్లులోని కట్టకు శృష్టముగా నిర్వచించబడియుండలేదు గావున ఆ కట్టమునకు ఆర్థము స్పష్టికరింపబడినది. 2. ఈ విశ్వవిద్యాలయమునందు తరీఖలు ప్యాపయినవారును డిగ్రీలనుపొందినవారును మద్రాసువిశ్వవిద్యాలయమునందు ఆయా పరీక్షలు ప్యాపయి ఆయా డిగ్రీలను సంపాదించినవారిలో తుల్యముగ చూడవలెనను వచనము తీసివేయబడినది. ఏమన దీనివలన మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ ప్యాపకంత్రియమనకు భంగము కలుగును. 3. ఉపాధ్యాయులకు రిజిస్ట్రేషన్ గురించి కేయాటకు ఒక జోర్డు నియమించబడవలెను. గురుస్తాలు తనిఖీకలు వైకు భాస్కరుగారిచే నియమించబడవలెను. 4. పురుకొట్టల వివాదములలో ఎక్కు అప్లీషన్లు సేసేటవర్కులగు నుండవలెను. సెనేటునందు ఎన్నుకొనబడవలిన సభ్యుల సంఖ్య 10 నుండి 12 వరకు హాజ్జింపబడును. ఈ

విశ్వవిద్యాలయపు మొదటి 10 ఏండ్లలోపున సెనేటు సభ్యుల 12 మందికూడ చిదంబరం మిశ్రాక్షికారణి పట్టభద్రుల వలనను మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమందు 7 ఏండ్లు ఆనభవము కల పట్టభద్రులవలనను ఎన్నుకొనబడవలెను. ఎకడమికు కాన్సిలుకు ఎన్నుకొనబడవలిన సభ్యుల సంఖ్య 8 నుండి 4 వరకు హాజ్జింపబడినది. చాన్సలరుగారిచే నామినేటు కాబడు 8 సభ్యులలోను 8 గురు నిమ్న బాతుల ప్రతినిధులుగ నుండవలెను. 5. క్లాజు 17 వలన సాంపర్కరిక నివేదిక పైని తీర్మానములకు గావించుటకు సెనేటున కధికారము కలదు. కాని ఆ తీర్మానములు సీండికేటువారిని బంధించునట్లుగ నుండకూడదు. అదీసీనియా రాజగ రాస్ తపారీగారు ప్రకటించబడిరి. కిరీటభారణగూడ అయినది.

సీమ కమలములకు (బ్ల్యాజుగరు రకము) బోగిలాల్ మంగల్జి కంవెని, 89, సాలవీది, మదరాసు. 4859

మ్యూనిసిపాలిటీ చట్టము

ప్రభుత్వ సవరణబిల్లు

ఉద్దేశములు: కారణములు

మద్రాసు మ్యూనిసిపాలిటీ చట్టమున కొకసవరణ బిల్లును మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు తయారుచేసి దానిని యీ రాజధానియందు గల మ్యూనిసిపాలిటీల సంఘములవారికి విమర్శగావించి వారియభిప్రాయములను రాబోవు డిసెంబరులో పునః ప్రభుత్వమునకు చేర్పించుటకు నిశ్చయించిరి.

పైబిల్లునకుగల ఉద్దేశములు కారణములు యీ క్రింది సూచించబడినవి.

1920 మద్రాసు మ్యూనిసిపాలిటీల చట్టమునకు యీసవరణబిల్లు తయారుచేయబడినది 1928 సంవత్సరమున నొక జిల్లము, 1926 సంవత్సరమున నొకజిల్లుకు మద్రాసుకానసభలో ప్రవేశపెట్టబడినది. కాని తరువాత నవి యావసరమందు కొనబడినవి ఇప్పటికీ ప్రభుత్వసవరణబిల్లుకు చాలవట్టుకు పూర్వపు సవరణల ననుసరించిగాక మ్యూనిసిటీల కౌన్సిలుల నిర్మాణమును గురించి విశేషముగాను గలిగియున్నది. అందు ముఖ్యముగా మూడు క్రింది నొకటిగానెడివి.

1. మ్యూనిసిటీల కౌన్సిలులకు ప్రభుత్వముగ యీరవియేను అంగీకరించునది యిట్లుగా విషయమున తన తదితరసభ్యుల విషయమున నామినేటు చేయువధుని తొలగించుట.

2. మ్యూనిసిటీల సంఘసభ్యుల ఎన్నికలందు అభ్యర్థులగు స్త్రీలనుకూడ నిలచుట కర్హత నొసగుట.

3. మూడేండ్ల కొకసారి ఎన్నికలు జరుగుట.

4. ఎన్నికల విషయమున జరుగుచున్న పనులన్నిటిని నెరవేర్చుటకు ప్రభుత్వోద్యోగులను నియమించుట.

5. మ్యూనిసిటీల ఛేర్మనుల విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానములను తొలగించుటకు 2/3 వంతు కౌన్సిలు సభ్యులంగీకరింపవలెను.

6. ఉద్యోగేతర ఛేర్మనులగు లక్షరూప్యముల కధికముల రాబడిగలిగి మ్యూనిసిటీల కౌన్సిలులన్నియును కార్యనిర్వాహకోద్యోగులకు తప్పక నియమింపవలెనను నిబంధనము.

7. మ్యూనిసిటీల యద్యోగుల రాష్ట్రమునందు ఒక మ్యూనిసిపాలిటీకును మరొక మ్యూనిసిపాలిటీకి పంపబడుచుండుట కడకాకాలము కలుగజేయుట.

8. సాంఘికాధికారములను వివాదములను పరిష్కరించుటకు శ్రేష్టమైనయ్యేలు గానింపవలెను. అందులకు సానికాధికారుల సంయుక్త సంఘముల సేర్పరచుటకు స్థానిక ప్రభుత్వకామినిటీ ముఖ్యముగ సాధికారముండవలెను.

అపైని కన్నుజేయువిషయమున యీ క్రిందిసూచిలు గానింపబడినవి. 1. ఇండియాదకంటే కొంచెముక్కువగ భూమిపైని పన్ను ఉండవలెను. 2. న్యవసాయమును భూములకాక తదితర భూములపై ఖరీదలననుసరించి పన్ను జేయవలెను. 3. అభివృద్ధి చేయబడినదో దానిననుసరించి పన్ను పెంచుట. 4. పశుప్రత్యక్షము, 5. నీటిపన్ను, (డ్రెయినేజీ పన్ను విధించుట. కంపెనీలపై పన్నును పెట్టుబడిపైగాక రాబడిపైవిధించుట.

యాత్రికులపన్నును మిక్కిలికేరలు. బండ్లు, జంతువులు మొదలగువానిమీద పన్నుకు నిర్బంధము సేర్పరచుట. రెండు మ్యూనిసిపాలిటీల పరిపాలనలనుందు ట్రాన్స్ ఫర్ చేయుట.

నామినేషనుపద్ధతిని తొలగించుట

నామినేషను పద్ధతి యీబిల్లు ప్రకారము తొలగింపబడును. ఈ రాజధానిలోగల మహమ్మదీయులు భారతకృష్ణపులు ఆదిద్రావిడులు అను మూడు మైసూరిటీసంఘములకును మ్యూనిసిపాలిటీ కౌన్సిలులందు సభ్యత్వమును ప్రత్యేకించబడును. తదితర మైసూరిటీ సంఘములవారికగుడ ప్రత్యేక స్థానములు రిజర్వ చేయబడి మ్యూనిసిపాలిటీ నియోజకవర్గముచే నెన్నుకొనబడునట్లు చేయుట. ఈవిధమున సాంఘిక నియోజకవర్గములను తొలగించి మైసూరిటీ సంఘములకు ప్రాతినిధ్యమును కలుగజేయుట.

యూరపియనులకు అంగీకరించునట్లు పైనిపేర్కొనబడినట్లు స్థానములకు రిజర్వ చేయువధుని సరిపడదు. మ్యూనిసిటీ కౌన్సిలుసభలందు అసభ్యులుగల ఒక ప్రభుత్వోద్యోగి హాజరుగల అవసరమని యీసేక కారణముచే తెలిసికొనబడినది. నామినేషను సభ్యులలో ప్రభుత్వోద్యోగి యొకరుండవలెనని ఛేర్మను లక్షకమంది కోరిరి. ఈకారణములను యీరవియేను అంగీకరించునట్లు ఉద్యోగుల ముగ్గురక్షమున ముగ్గురు సభ్యులు నామినేటు చేయబడవలెను. నామినేటు చేయబడిన ఉద్యోగసభ్యుడు ఛేర్మనుగా గాని వైస్ ఛేర్మనుగా గాని నిన్నుకొనబడవలెను.

మూడేండ్ల కొకసారి ఎన్నికలు జరుగవలెను

ప్రస్తుతచట్టమునందు ఎన్నుకొనబడు సభ్యులలో మూడవంతువారికి ప్రతియేట ఎన్నిక జరుగుచుండవలెనని కలదు. ఈ చట్ట ప్రకారము రిజర్వకు స్థానముల కన్నీటికిని గూడ నియోజకవర్గ మంతయు సభ్యులను నియమింపవలెను. అందుచే ప్రస్తుతచట్టమునందు యిట్లుండు కలదు. కాన మూడేండ్లకొకసారి ఎన్నుకొనబడు స్థానములకు నియోజకవర్గములను రిజర్వకు స్థానములకు రిజర్వకుగాని నియోజకవర్గములను అన్నిటికినికూడ మూడేండ్లకొకసారి జనరలచేతకే నియమింపవలెను. దీనివలన మ్యూనిసిటీల సంఘసభ్యులలో సభ్యకమందిచే నెన్నుకొనబడి వారికర్హత పనులు పొందగలగు చేర్చును ఉద్దేశముచే తీసివేయవలెను.

ఎన్నికల ప్రక్రియములు

మ్యూనిసిటీల సంఘసభ్యుల కార్యములను నెరవేర్చుటకు పక్షపాతములేని యొక-యొక్కొక నియమించుట అవసరము. ఎన్నిక పద్ధతిను తయారుచేయుట ఎన్నికలు జరుగులేదీలను నిర్ణయించుట మున్నగు కార్యము లీబిల్లు ప్రకారము ప్రభుత్వ రెవిన్యూ ఉద్యోగులవలన జరుగవలెను.

ఛేర్మనును తొలగించుట

ప్రస్తుతము మ్యూనిసిటీల కౌన్సిలువారిచే గానింపబడిన తీర్మానముననుసరించి ప్రభుత్వంపకన్నచే ఛేర్మను తొలగించబడుచుండెను. కాని యీబిల్లు ప్రకారము ఛేర్మను కార్యము సమస్తముగ నడువకున్నచో వారిని తొలగించవలెనని 2/3 వంతు కౌన్సిలుసభ్యులు తీర్మానముగానించినను ఆట్లు ఛేర్మనును తొలగించుటకు స్థానిక ప్రభుత్వమున కధికారమింపబడును.

కార్యనిర్వాహకోద్యోగులు

ప్రస్తుతచట్టము ప్రకారము పన్నులసేయుటకు పనులు చేయించుటకు ఛేర్మను కధికారముకలదు. కాని వోల్టేజీద శాధారణతయొక్క ఛేర్మను యీ కార్యములకు చక్కగనిర్వహించలేడు. అందుచేత నికార్యములను చక్కగ నెరవేర్చుటకు లక్షరూప్యముల కధికములనుకూడ కలిగియున్న మ్యూనిసిపాలిటీలలో నొక కార్యనిర్వాహకోద్యోగిని నియమింపవలెనని స్థానిక ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించుట కధికారము యీ బిల్లు ప్రకారము యివ్వబడును. ఇటువంటి కార్యనిర్వాహకోద్యోగికి మునిసిటీ కౌన్సిలు ఉద్యోగసభ్యులనుండి అధికారముకలదు. ఈతని విధులు మద్రాసు కార్పొరేషను కమిషనరుగారి విధులను బోలీయందును. ఈతడు డిప్యూటీ కలెక్టరు క్రేడునకు తక్కువగానుండవలెను. స్థానిక ప్రభుత్వము వారి యామోదమునబండి మ్యూనిసిటీ కౌన్సిలువారిచే నియమింపబడవలెను.

మ్యూనిసిటీల ఉద్యోగులు

మ్యూనిసిటీల ఉద్యోగులలో ఇంజనీర్లు ఆరోగ్యాధికారులు మున్నగు ఉద్యోగులను రాష్ట్రములో నొక మ్యూనిసిపాలిటీ నుండి యింకొక మ్యూనిసిపాలిటీకి బదిలీయవధుని బిల్లు నెలకొల్పుచున్నది. ఇందువలన యీ ఉద్యోగులములకు ఉత్తమమైన వారు వచ్చుటయేగాక వారియోద్యోగులములకు భంగములేక పోవుటయు జీతములందు ప్రామాణ్యము సక్రమముగ జరుగుటయు కూడ కలుగును.

మ్యూనిసిపాలిటీల తగాదాలు

రెండు మ్యూనిసిపాలిటీల మధ్యగాని లేక ఒక మ్యూనిసిపాలిటీ మరొక స్థానిక సంస్థమధ్యగాని తగాదాకలిగినపుడు దానిని పరిష్కరించుటకు స్థానిక ప్రభుత్వమున కధికారము యీబిల్లు ప్రకారమువచ్చును. అట్టితగాదాలను పరిష్కరించుటకు స్థానిక ప్రభుత్వమువారు ఒక మధ్యవర్తి నైనను నియమించవచ్చును.

పన్నులు; హాసీలు

ఈబిల్లు ప్రకారము పన్నులు, హాసీలు పద్ధతులలో చాలవరకు మార్పులగు జేయబడినవి. ఆదీ పన్ను సంవత్సరమునకు మారుగ అర్థ సంవత్సరమున కొకసారి విధించబడుచుండును. ఇండ్లపన్నుకంటే భూమిపన్ను తక్కువగనుండును. న్యవసాయమునకు భూములగాక తదితరభూములపై సాంవత్సరికాదాయము ననుసరించిగాని పెట్టుబడిననుసరించిగాని పన్నులు విధించబడును. పీపులను పరిశుభ్రతకును మున్నగు పరిశుభ్రత కార్యములకు ఇప్పుడిప్పుడును జీతములకు బదులుగా పన్ను విధించబడును.

నీటిపన్ను (డ్రెయినేజీ)పన్నులను జేయుటగాని హెచ్చించుటగాని మ్యూనిసిటీ కౌన్సిలువారు స్థానిక ప్రభుత్వమువారి యనుజ్ఞను పొందవలెను.

కంపెనీలపైని పన్ను

కంపెనీలపైని పన్నుంచుట యీబిల్లు ప్రకారము రాబడి ననుసరించి విధింపవలెనగాని పెట్టుబడి ననుసరించి యండకూడదు.

యాత్రికులపైనిపన్ను

యాత్రికులపై యీబిల్లు ప్రకారము ఒక్కసారిమాత్రమే పన్ను విధించబడును. అనగా యాత్రికులముందు వారండునపుడుగాని లేక ఆవగ్గర రైలు స్టేషనును వారు చేరునపుడుగాని యీపన్ను విధించబడును. ఈకారణమున యాత్రికులపై పన్ను రెట్టింపు చేయబడదు.

హాసీలు పాకలు

రెండు మ్యూనిసిపాలిటీల మధ్యగాని ఒక మ్యూనిసిపాలిటీ ఒక డిస్ట్రిక్టులో మధ్యగాని వారి వారి పరిపాలన ప్రాంతములలో హాసీలు పాలకవిషయమున తగాదాలు తరుమగ సంభవించుచున్నది. కాబట్టి రిపార్డు ప్రాంతములందు హాసీలు పాకలను నెలకొల్పుచుండ నీ బిల్లు ప్రకారము మొకపద్ధతి యేర్పరచబడుచున్నది.

ఇతరవిషయములు

ప్రస్తుతచట్టము ప్రకారము వైసుఛేర్మనుడు ఎన్నుకొనవలెనని నిర్బంధములేదు. ఛేర్మను లేనపుడు ఆ కార్యములను జూరుటకు వైసుఛేర్మనుండు టవరము. అందుచే వైసుఛేర్మను నిర్బంధముగ ఎన్నుకొనబడవలెనని యీ బిల్లునుండుగలదు. స్థానిక ప్రభుత్వమువారి యనుమతినిబడనీ మ్యూనిసిటీల సంఘమువారు కొన్ని ప్రత్యేకములను మార్చుటగా చేయవచ్చును.

క్రమేణా మాకాతాదారుల సంఖ్య వేనకు వేలుగా వృద్ధియగుటకు గల ముఖ్య కారణముల గమనింపుడు!

1. వారి ఇష్టము. మేరకు సకాలమునందు నగలను అందముగా తయారుచేసి యిచ్చుట,
2. స్వచ్ఛమైన కాసులను, సీమమెంజిన్ల యుపయోగించుట,
3. వారికాలమును వృధాపుచ్చక వచ్చినదే వారిపనిని తక్షణమే గమనించుట,
4. ధనవంతులు, బీదవారను వ్యత్యాసము లేకపోవుట,
5. నగల విషయములో ప్రజలకు సహాయము చేయుటయే ముఖ్యోద్దేశముగా నుండుట,
6. న్యాయమైన ధరలు, నాణ్యమైన పనితనము మున్నగునవియే,

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 125, చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

ది గ్రేట్ ఈస్టర్న్ రైఫ్ ఆమ్యూరెస్స్ కంపెనీ లిమిటెడ్ (ప్లేట్ నెటివ్ మెంటులో యిన్ కార్పొరేటు కాబడినది) బొంబాయి బ్రాంచి నెం. 50-52 చర్చీ కేట్ స్ట్రీట్ మూలధనము. ఒకకోటిరూపాయలుకు మించినది. ధనమంతయు ఇండియాలోనే యిన్ వెస్ట్ చేయడమైనది. (4617) యం. యం. నాదన్, ఆర్. వెంకటాచారి, అంధ్రజిల్లాలకు ఫిఫ్ వ జెంటు ఫిఫ్ వ జెంటు. పెరే, మదరాసు.

కృష్ణజిల్లా సర్వపక్ష

సమావేశము

(స్వకీయవిలేఖరి)

బెజవాడ, ఆక్టోబరు 9-నేటి సాయంత్రం 8 గంటలకు మ్యూనిసిపల్ మైన్స్ బలం భవనమునందు కృష్ణజిల్లా ఆర్థిక పక్ష సమావేశము శ్రీమతి చాక్లరు అనివేసెంటుగారి యధ్యక్షత క్రింద జరిగినది. జిల్లా యంత్రుల వల్లెనుండి వట్టణములనుండి ప్రతినిధులు విచ్చేసిరి.

సభ్యులను ఆధ్యక్షురాలిని సహానియతు ఆహ్వాన సంభాషణలగు శ్రీయంత్రుల ని. రాజగోపాలాచార్యులవాటిల సువ్యవస్థించిరి-

ఆహ్వానసంభాషణలు యువన్యాసము

ఈ సభ్యులకై ఏతెంచిన వికారదరకు శ్రీమత్తులకు పూర్వక స్వాగతము సర్వించుచున్నాను. అన్ని పట్టణములకు మన దేశీయ ప్రముఖులచే తీర్మానించబడిన భారతీయ పరిపాలనా విధాన ప్రకారము ఆనేకుమీమాచలపర్యంతము ప్రచారణలయ జలసియన్నది. అందుకొరకు జాగ్రత్తమందలంభించి మన సభయే మొట్టమొదటిది. ఈ విషయవాది పట్టణమున ప్రారంభించు యువన్యాసములన్నియు విజయము పొందును గనుక మన మిత్త్య దుశ్చేయు శ్రమత్తు ముతూడ నిర్విఘ్నముగా దిగ్విజయముగూడ యని మన మందరియు ప్రార్థించవలయునని శ్రీమత్తుల కొరకు న్నాన.

నూతనశక ప్రారంభము

మన దేశముయొక్క రాజకీయజీవనమును నూతనశకము ఇప్పుడే ప్రారంభమైనది. ఈ నూతనశకము మిక్కిలి ప్రాముఖ్యత కలిగియున్నది మాత్రమేగాక మిక్కిలి ఒడుదలతో కూడి నది గానూడ నుండగలదు.

1928 తో అంతమొందినదతో ఏమిజరిగినదోచూడము. 1927 ఫలితంలో మన సభాగ్రాసవాధిపురాణ సేనానాయకు రాత్రే హోమయాల సమరమును సల్పియుండిరి. భారతీయులందరు వికారముగా ముక్తకంఠముతో స్వరాజ్యము లేమన న్యవాత్కలని యెదు ని నా ద ము ను ద కే వి శ ల మ రు (మోగునట్లుచేసిరి. ఇందుకు అవ్యవహితముగ మాంలేగ్గుల చెల్ల నుభర్త వీరారణయు సంస్కారప్రవాళికియు ఘటిల్లినది. ఈ సంస్కారణల మనదేశరాజకీయ కార్యధురంధరులలో రెండు కత్తులు బయలుదేరెను. ఒకపక్షమువారు సంస్కారణముల ననుసరించి శ్రమత్తులు నడవలెననిరి. రెండవ పక్షమువారు సంస్కారణతో తోడ్పడుటకు నిరాకరించిరి. ఈ ఉభయపక్ష ములవారు సహకారలనియు, సహాయనిరాకరణ వారులని యు పేరుపొందిరి. 1921, 22, 23 సంవత్సరములలో రాజకీయ యోధులలో అగ్రగణ్యులగు మహాత్మా గాంధీగారిచే ఉపక్రమించబడిన ఆసహాయోగ్యమును మిక్కిలి తీవ్రముగా దేశమందంతటను వ్యాపించెను. 1928 సంవత్సరమునండి రాజకీయోద్యమము మనకంజతయై ప్రారంభించెను. గడచిన 4 సంవత్సరముల నుండి భారతీయుల రాజకీయ జీవనముందు అభివృద్ధి కనబడుటకు బదులు అశాంతి వృద్ధిపొందెను. సహకారము నవలంబించిన లిబరలపక్షమువారికిగూడ సంస్కారణములమీద కోరికృత్యైను. సంస్కారణములమీద ఎప్పుడు ఆదరణభావములేని స్వరాజ్య పక్షమువారు కాన్సులులో ప్రవేశించి పనిచేసేనూచి తాము మొదటగూనుకొన్న ప్రకారము సంస్కారణములు నిరర్థకములని యాధిదేశినినిరి. మత వైమన్యము పెచ్చుపెరిగెను. ప్రతిదినము హిందూ మహమ్మదీయ కలహములు మనలను కలవరపరచుచుండెను. మాంద్యము ఈకాలపు రాజకీయ జీవనముయొక్క ముఖ్యలక్షణము. ఆదినములలో ప్రజలు అంధకారమునబడి చారిత్తెన్ను దొరకక చీకాకునా కొట్టుకొనుచుండిరి. ఈయెక్కులను చాలాకాలము నుండినదికాదు. 1927 ఫలితం దేశీయరు నెలలో నూతనశక భారంభమాయెను. నూతన ప్రబోధము కల్గినది.

నైహూ నివేదిక

1928 ఫలితం మనెలలో సభ్యులకు మహాసభవారు నైహూ ఉపసభ్యులను నిర్వహించుచేసిరి. ఆ ఉపసభ్యుల వారు భారత రాజకీయ పరిపాలనా ప్రణాళికయొక్క ముఖ్య న్యూత్రములను నిర్ణయించిరి. విముక్తుల అన్ని పట్టణముల నానా పక్షములవారు సమావేశమై ఈరాజకీయ ప్రణాళికను అంగీకరించిరి. మనదేశమునందు కలిగిన నూతన ప్రబోధముకు ఇవి యన్నియు బాహ్యుచిహ్నములు.

నైహూ ఉపసభ్యులవారు సిద్ధపర్చిన 188 పేజీలుగల నివేదికయందు భారతీయులు రాజకీయోపయోగములన్నియు విస్తృతముగా నిరూపించబడియున్నది. 1927 ఫలితము అంతటి యాయనయే ఈనివేదికను జ్ఞాపించి తీరవలసినవిన్నపము ఇందలి ప్రాశస్త్యమునుగూర్చి శ్రీమత్తులచేప్పలే "మీకు ఏదో కావలెనందుకు. అదియేదో మీరుచెప్పలేదు" అనిచెప్పచు భారతీయులను బ్రిటిషువారు పరిహసించుచుండిరి. బర్మిష్ షాడు ప్రభువు రాజకీయ ప్రణాళికను సిద్ధపర్చునని వందముపెట్టెను.

నౌషధిశక్త్యానిధుండువు.

మూలకయొక్క 85000 సంస్కృతీకృతులకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాబినెట్ డి.వి. 3-4-0 అ. భ.వ.వ.దీ.వి.క. ఇందు సమస్తవిజయమును కుప్పచేసి భక్త్యులయొక్క యూనాని ఆయాశక్త్యునిధానములగలవు. తలం 1-3 రు 500 కివచ్చుగల భక్త్యులనుగలగలవు. క్యాబినెట్ డి.వి. 2-0-0 2454-1823 రె డ్డి సా న రు లు, రూ.యవరము. గోదావరి.

తరుణముమీదిని బోవరమునుమీ విశాల నెలలుగల గురించి లెక్కలెత్త వలెను.

ఇంతకుముందు దుష్టశక్తి నూనెమయ్యనంతలకు అనివారము కావలెను చెదిరిపోవుటకు అవలంబించి యనిగ్రహించుడు

కామినియా ఆయుర్వేదము

ఈ నేటి నుండియే వాడుకారంభించును. తలనెలలుగల శాధునింటికి దివ్యావృతము

నెలలుగలను కామినియానానా, విస్తారములు విజయముగలవలెనని రక్షించి పట్టుకొన్నవలె, తుమ్మెద రెక్కలవలె నిగనిగలాడించుకు. ఈనుభవములని శ్రేణి పరిక్షిలవును. మిశ్రములక తెలివ తర్కతో అందముగా చెబునవో, తలని చుట్టునుగల గురించు నో గమనించుడు. కామినియాఆయుర్వేద మిశ్రములకు నెలలు ౧౦ క్యకగలగడయవో గుర్తించును. ప్రతిపట్టణములలో, వల్లెలలో, మిశ్రములవలెనవిద్దు, పరిమళద్రవ్యము లన్నియులవలెనవిద్దు మోటును. మిశ్రము వల్లకలయెత్త కొనుగొనును. కామినియాఆయుర్వేద అని చూచి చుకొనును.

నీహ 1-3 రు 500 కివచ్చు 0.500 క్రత్యేకం, నీహం 3 3 రు 2-10-0 కివచ్చు ౧ 2-12-0

ఓ లా ది ల్ బ హా రు (రిజిస్టర్డ్) కానుట మరువకును.

విజయవల్లభునిధానాని, నేలు రక్షణవిధానాని రెండుమూలములకు అభిధాని అను చట్టన కంటే మిక్కిలి మహావీరమైనట్టి మల్ల, వైశ్యవృత్తుల వరిమళములు, రెండవ వర్ణావర్ణము. వైశ్యవృత్తులవలెను అందునలెనని రెండోమరణములకు, అట్టిచిత్తావహారో చిత్త మరెట్టియో కానకాదు. నేటి వికసేనాదేశాని, కాని అధ్యులవరిమళము అనుభవించు.

1 కొప్పు పీల్చిలో శాశు	రు. 2-0-0
2 " " "	" 1-4-0
1 ప్రాము " "	" 0-12-0

నమూనా నీహారెండలాల బొమ్మ స్థాపులు సంపిన మనవడును. సువాసన కాదు 1-3 అనా 1

అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అందు తెమికలు కంపెనీ.

286, బమ్మాయపేట మార్కెటు, బాంబాయి. శని 2

దేశమందంతటను సర్వపక్షములవారిచే నంగీకరించబడిన నైహూ నివేదికయే ఆపరమమునకు జవాబు. బ్రిటిషు వా లి వారు భారతీయల యశయములను సమర్థముతో తెలుసుకొనగో రినవో వానినన్నిటిని యందుగనవచ్చును. అంకకన్న తక్కువ కోరట భారతీయలకు వలసవలెదు. ఇట్లు ఘంటాపథముగా చెప్పుటయందు అన్ని పక్షములవారు వికృతభావముతోనే యున్నారు.

నివేదికయొక్క ప్రాముఖ్యత నైహూనివేదికయందలి ఈ క్రిందింతములు ముఖ్యమైనవి శీర్షికవచ్చును

1. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు చేరి స్వపరిపాలనము గలిగియున్న దొమినియనుల యొక్క ప్రభుత్వవిధానములకు తక్కువకాని రాజకీయపరిపాలనా ప్రణాళికను భారతీయలను న ముడితీరవలెనని నివేదికయందు యాధిక్యమునడిచి. బాగుచే యుక అవ్యవధిగా ఇప్పుడే అట్టిఫలము సిద్ధించవలెను. 1917 ఫలితం ఆగష్టునెల ప్రచురమునందు ఈయోశయము నూచించబడియున్నది.
2. హిందువులను మహమ్మదీయులను మధ్యయునందు రాజకీయభేదములను సఖ్యుగా సవరించుకొనుటకు ఇదివరకెన్న దును నిరూపించని విధమున,
1. మిశ్రము నియోజకవర్గములను నిర్మాణము చేయుట కను,
2. ఉత్తర పశ్చిమరాష్ట్రమును తెలంగాణరాష్ట్రమును సింధురాష్ట్రమును నిర్మించుటకు,
3. తక్కువసంఖ్యగల సంఘములకాకి తన నిర్బంధము లతో పరిమిత సంఖ్యగల ప్రతినిధులను ఎన్నుకొను నాక్కు నంగీకరించుటకు,
4. ప్రజల ఇష్టమునుబట్టియు, భావనబట్టియు, విజ్ఞాన మునుబట్టియు రాష్ట్రనిర్మాణము చేయవలెననియు నూచించి యున్నారు.
5. పరియే స్వదేశీరాష్ట్రములకు మిగిలిన భారతదేశ మనకోను వధ్య నుండిలిగిన సంబంధములను సర్వదేశములలో యుండలలగిన సంబంధములను నిరూపించియున్నారు.

ప్రస్తుతకర్తవ్యము

అనివేసెంటుగూరను, విజయ రాఘవాచార్యులగూర ను, భగవానువానుగూరను, శ్రీవాడఅయ్యంగూరను హిందూ దేశీయవన స్వరాజ్యపరిపాలనా ప్రణాళికను నిర్ణయించి ప్రచు రించియున్నారు. నైహూనివేదికకు 6 పేజీలంత ప్రమాణులయిన వినీకెన్నటికిని కల్గలేదు. మరియు అగి యన్నిటికంటె ఈదేశ దిక సంపూర్ణత గాంచినదై యున్నది. ఇంతేకాదు ఇంతవరకు తమో ఖంతభాజ్యభాజ్యముతో నిర్వహించిన నివేదికను మనదేశీయులందరూ ప్రచారణచేసి బ్రిటిష్ కొరకు కృషిచేయవలెనా లేక దీనికి భగ్గుముకల్గచేయవలెనా? ఈ సమావేశమునందలి సభ్యుల దేశమందంతటను గామిని (జైజల యందంతటను ఈ నివేదికయందలివిషయము యోశయములను వ్యాపింపచేయవలెను. దీని కెరుగనివా రుండవలెదు. స్వయము గా చదువుకొని అరము చేసుకొన లేనివారి యుపయోగము కొరకు తెలిసినవారు చదివి బోధించవలెను. ప్రస్తుతము మనదేశ మందున్న రాజకీయపరిపాలనా రందరు ఈ ప్రణాళికను దేశమందంతటను వ్యాపింపచేయవలెను.

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యోత్సవము

ఇందునుగూర్చి మన దేశీయులు స్వర్గ ప్రాశంభియము మిక్కిలి దురదృష్టము. లేకగా నుండగానే దీనిని మంచివేయ

వజ్రము. స్వహృదయమునకు ఆహారము నిచ్చినంత మాత్రమున ముద్రాను తాంబూలువాడు తీర్చుకొనిన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకు వ్యతిరేకముకాదు. ఈ యంతయు నితీకరములు విపులముగ పుష్టపరచబడియున్నది. మనశాస్త్రములో సౌజన్యము చేతనే మౌనభరిత వృద్ధి జేసి అనవసరమున పుష్టత సానము లేకుండు చేయవలెనని మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాను. అట్లుగాక, ఈ ప్రజాభివృద్ధి ప్రజామోక్షము పొందకుండ భగ్నమైనచో మహాత్మా గాంధీగారు నడిపినట్లు గొప్పదగు జాతీయ విమోచనవాదకముగా పర్యవసానము పొందక మానదు.

మన అధ్యక్షులగు అనిబెంటుగారి నండి ఇతర దేశ వాయువులు ముఖ్యముగా కేర్చుకొనవలసిన దేమనగా:— ఆమె మిక్కిలి శ్రమతో నిద్రపట్టిన కామకావల్లాఫ్ ఇండియాబిల్డును ఆమె వదిలిపెట్టి సెహ్రూ నివేదికయొక్క ప్రచారకారితై నిరంతరము కృషిపట్టుచున్నారై అట్లే ఇతర దేశములకు ఉదార భావము చూపినచో మనకు విగ్నిజమును సిద్ధియగుచున్నది.

పిమ్మట అధ్యక్షురాలగు శ్రీమతి బి సెంటుగారి మోక్షవాద పనులవలన కొన్ని భాగముల నందు పొందు పరచుచున్నాను.

1917 సం॥ రము నోకసారి జులై తేద్యుకొనును. ఆ సంవత్సరము క్రొత్త భవతి నలంబించిరిమి. అంతకు పూర్వము తాంబూలువాడు కొద్దికొద్ది సంస్కరణల నిమిత్తం ప్రయత్నించుచుండిరి. 1917 లో హిందూ దేశీయుల దృక్పథ మునకు. హిందూదేశము తన వ్యవహారమును తాను చూచుకొను అధికారమునకై ప్రయత్నించుచున్నది ఆ సంవత్సరము క్రొత్త ఆంధోళన ప్రారంభమయ్యెను. అధ్యక్షు వారు చేసిన ఆంధోళన అమితమై గవర్న మెంటువారు తమకు (అనగా అనిబెంటుగారిని) యితర వాయువులను నిర్బంధ నివాసమునందుంచి చేసిన గవర్న మెంటువారి పారబాటువలన దేశమునకు గొప్పమేలు కలిగెను. ప్రపంచముయొక్క దృష్టియంతయు హిందూ దేశముయొక్క దుస్థితి వైపుకు ఆకర్షించబడినది. ఆ ఆంధోళన సంస్కరణములను త్వరలో రప్పించగలిగెను. హిందూదేశము జర్మనీయుద్ధ సమయమున బ్రిటిషు రాజ్యముపట్ల గొప్ప ఆదరముతో మెలంగెను. బ్రిటిషుదేశమునకు తటస్థించిన ఆదరము ఊతగా గైకొని హిందూదేశము మేలుపొందిన పేషీంచలేదు. పైగా బ్రిటిషురాజ్యమునకు కావలసినంత సైన్యమును ద్రవ్యమును సాయముచేసి తోడ్పడినది. సరే, ఆకాశములో పార్లమెంటులోను యితరచోటకు హిందూదేశముగూర్చి మంచులులు చెప్పబడినది. అయితే హిందూదేశమునకు తాము పొందిన సహాయమునకు బదులుగా చేసినయుతకార మేమో చూడము. వారు మన కిచ్చిన సంస్కరణలు మనకు తృప్తికరముగ లేకుండెను. మనదేశములో ప్రబలిత వీరతనము చదువు లేకపోవుట యెట్లు లోలగిపోవలెనో అనే విషయము మనము ఆంధోళన పర్యవసాని. నూటికి 60 మందికి తినుటకు తిండి లేదు. ఇది చాల దురదృష్టము. చదువు లేకట్టియు తుదానచే పీడింపబడుచున్నట్టియు యాదేశము యెటుల భాగపడగలము? మేజిస్ట్రేటులతోయు ప్రతిజాతిలనకుడైన ప్రపంచమునకు ఒక గొప్ప సందేశము వెల్లడి కావలసియున్నది అని పక్కాజేంది యుండదు. హిందూదేశము ప్రపంచమునకు మహత్తరమైన సందేశముల నొసంగియుండెను. అట్టి సందేశముల నింకను మానవజాతికి బోధించవలసియున్నది. అస్వాతంత్ర్యమైన హిందూదేశము ప్రపంచమునకు నెట్లు నొసంగగలదు? ఎట్టి మహాకార్యమునకైననూ స్వాతంత్ర్య మత్యవసరమై యున్నది. బ్రిటిషు ఇంగ్లాండుదేశమున బాలరకు ఆదేశమునందలి మహాపుష్కల జీవితములనుగూర్చియు, ఉపదేశములనుగూర్చియు బోధ జరుగును. మన దేశమున నో అట్లు కాదు. మన దేశమునందలి బాలరకు కివాచీ మహారాజయొక్క చరిత్రను చక్కగ బోధించుటకు, పిలుతకపోగా కివాచీ ఒక బండిపోలుదొంగ అని యింగ్లీషువారిచే ప్రాయబడిన పుస్తకములు పరిపబడుచున్నవి. అనేక సమస్యలు, పారశక్తియు తొలగినగాని పరిష్కరింప బడజాలవు. అధ్యక్షు సానము చూడుడు. ఆరాజ్యము స్వదేశ ప్రభువువలన వాంఛితపడుటలను సేగదా అచ్చట దేశభివృద్ధికరములను పనులు జరుగుచున్నవి. అధ్యక్షు ప్రభువు విశోభాభివృద్ధిమండంతలను సంచారముచేసి వచ్చి తమ దేశమునందు అనేక గొప్ప మార్పులను జేసి తన ప్రజలకు అనేక సౌభాగ్యము లొనగూర్చు జూచుచున్నాడు. తన దేశమునందలి విద్యార్థుల నితరదేశములకు పంపి చక్కని తరీఖరు చేయించి తనదేశమునందలి విశ్వవిద్యమును తెలిపాడించు యత్నించుచున్నాడు. హిందూదేశము పరరాజులచేత పాలింపబడినంతకాలము వారి దేశముయొక్క మేలులకు మాత్రమే ప్రయత్నము జరుగుచుండునగాని హిందూదేశముయొక్క ఆభివృద్ధికి తోమాత్రము సాయము జరగజోదు.

పిమ్మట అనిబెంటుగారు లక్ష్మీపట్టణమునందు జరిగిన సర్వతత్వ సమావేశమునగూర్చి సమగ్రముగ చెప్పి సెహ్రూ నివేదికను యెల్లరు అంగీకరించవలయునని నుడిగిరి. లక్ష్మీపట్టణమునందు హిందూదేశీయులెల్లరు ఏకాభిప్రాయమునకు వచ్చుటవలన బ్రిటిషుజనుల గుండెలలో పెద్దపిడుగుపడినట్లయ్యెననిరి.

అందువలన అనిబెంటు ఒక విధమున మంచిదేననిరి. ఇప్పుడు దేశీయుల కర్తవ్యమేమనగా 1915-1916 సంవత్సరములలో తాంబూలు ప్రజాభివృద్ధి యెట్టి ప్రచారము జరిగినో యప్పుడును అటులే జరగవలెననిరి. సెహ్రూ నివేదికను గూర్చి భేదాభిప్రాయములు వలదనిరి. దేశీయులెల్లరు యప్పుడు అనుభవమున్న నిస్పృహత అనిబెంటుగారు తమ విచారమును వెల్లడించిరి. ఎల్లరు సెహ్రూ నివేదికను ఆమోదించవలయునని అందరిని కోరిరి. పిమ్మట ఈవిషయ తీర్మానములు ఆమోదించబడినవి.

తీర్మానములు
9-10-28

(అ) సర్వతత్వసభవారిచే సేర్పాటుచేయబడిన ఉపసంఘమువారు చేసినకృషికి ఈ సభవారు మిక్కిలి క్షామించుచున్నారు. మరియు ఉపసంఘమువారు నిద్రపరచిన నివేదికను సర్వతత్వసభవారు లక్ష్మీపట్టణమున సమావేశమై అంగీకరించిన ఈ కింది తీర్మానమునకును ఈసభవారు సంపూర్ణముగ ఆమోదమును తెలుపుచున్నారు:—

“సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును అదర్శముగా నిర్ణయించుచున్న పక్షములవారియొక్క స్వాతంత్ర్యమునకు ఎట్టి బాధ కలుగకుండ.”

(1) హిందూ దేశమునందు సాపేక్ష పరిపాలనాదృతి బాధ్యతాయుతముగా నుండవలెను. అనగా ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడునట్టియు సంపూర్ణ హక్కులు కలిగినట్టియు కావని తీర్మానమునకు లోబడియుండు కార్యనిర్వాహకవర్గము కలదిగా నుండవలెను.

(2) “ఏదేదర్భములోను స్వతరీపాలనకలిగియున్న దో మినియనుల ప్రభుత్వపద్ధతికంటె తక్కువదిగా నుండవలెను.”

(అ) ఈసభవారు లక్ష్మీపట్టణమున రంగీరించిన ఇతరతీర్మానములకుడ ఆమోదించుచున్నారు.

(ఇ) ఈ దేశముయొక్క రాజకీయవిషయములందు నియమబద్ధముగా కృషిచేయుచున్న సర్వపక్షములవారిని ఈ (లక్ష్మీ) పరిపాలనాప్రజాభివృద్ధి నిరంతరము ప్రచారజరపుటకు ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

అభిలషిత సభవారి ఆమోదమునబడిన సెహ్రూ ఉపసంఘమువారి నివేదికను కృష్ణామండలమున ప్రచారణ చేసి సర్వజనుల ఆమోదమును పొందుటకును తత్పరికారకు కృషి చేయుటకును ఈ సభవారు ఈ క్రిందివారిని ఉపసంఘముగా ఏర్పాటు చేయుచున్నారు.

అధ్యక్షులు:—భో. కట్టాభి శివారామయ్యగారు.
ఉపాధ్యక్షులు:—గొట్టిపాటి బ్రహ్మయ్యగారు ఆయ్య దేవరకాళేశ్వరరావుగారు సి. రాజగోపాలాచార్యులుగారు.

కార్యదక్షులు:—పెద్దల్ల వెంకట శుబ్బయ్యగారు చెడుకుపల్లి వెంకటప్పయ్యగారు నల్లూరి పాపయ్యగారు .With power to add అయ్యింకి వెంకట రమణయ్యగారు.

ఆదాలతు-మునసపు తా॥ వరంగల్
జిల్లావరంగల్, కోర్టునుంచి
సంబంధ పత్రము, 1882 ఫసలి రిజిస్టరు నెంబరు 1.
వాది:—కాటపల్లి నరసింహ రామయ్యకాశ్రీ.
ప్రతివాది:—పద్మప్రాడి లక్ష్మీకారాయణకాశ్రీ.
దావా:—రూ. 552 8-5
పద్మప్రాడి లక్ష్మీకారాయణ శి
పులి 35 సం॥ కులం వ్రాహ్మణుడు, సా॥ యలారెట్టి
టిషు.

తెలియజేయడము ఏమనగా, సడరు ప్రతివాది వైస దావదాఖలు అయిన తదుపరి పెక్కుసార్లు సమ్యము జూరేజీ పుంటిమి కాని, తాముకాలేదు. ఇప్పుడు యాయవైసరు ద్వారాభిలి యయ్యడము, ఏమనగా, సడరు మొక్కడములో పెటిమ.10 అయ్యారు ప్పు 1888 సా॥ సోమవారం చక్రి 15 అట్టో బరు ప్పు 1928 ఇసలి వాయవా అయి పున్నది. యాపిటివ సుఖో హోజరు అయిన స్వకలిక పేషీం ద్వారా వైరతి ఇయ్య వలసినది. వర్సజాతిత కార్యేటి ధలుపు డంకాగలకు.
మునిసిపు వరంగల్.

Chemical Diamonds,
guaranteed hardness and
brightness, Equal to
genuine Diamonds.
Prices Rs. 5/- to Rs. 10/- per carat.
Apply to:—Full particulars
AMERICAN CHEMICAL DIAMOND Co.,
3, General Muthia Mudali St.
TEL. "THEJUS". **MADRAS**

ఆంధ్ర పత్రికా సంవత్సరాది సంచిక

7, తంబు శెట్టిపేటి, చెన్నపురి
ఎప్పటితీరున రాజోపు శుక్ల సంవత్సరాది సంచికను బ్రకటింపజోపుచున్నాము. అందు సారస్వత, సాంఘిక, రాజకీ, యార్థికాది విషయములకు సంబంధించిన వ్యాసములు ప్రకటింపబడును. తాము పూర్వమువలెనే దయయుంచి అమూల్యములగుతమ వ్యాసములతో సంచిక నలంకరించి మోయు ద్యమమునకు దోడ్పడ బ్రార్థితులు.

ఈ సంచికయుందు విషయవిభాగమును గాంచి విచి యేవిభాగమునకు సంబంధించిన వ్యాసముల నావిభాగమునందే ముద్రించి సంచికను ఉగాదినాటి కాంధ్రుల కర్పింపఁ దలచినాము. నియమితకాలమునకుఁ బూర్వమే వ్యాసములన్నియు మాకుఁ జేరినగాని అట్లు విషయవిభాగమును గావింప ననుకూలముగానేరదు. సంచికాముద్రణ మారంభించిన పిదపఁ బంపు వ్యాసములను సంచికయందుఁ జేర్చుటకు వీలుండదు. కావున వ్యాసములు 30 నవంబరు 1928-వ తేదిలోపల మా కందవలెను. ప్రతివ్యాసమునను ‘సంవత్సరాది సంచిక’ అని వ్రాసియుండవలెను. వ్యాసములును, వానికి సంబంధించిన చిత్రములును, ఇతరచిత్రములును, సంపూర్ణ వివరణములతో నియమితకాలమునకుఁబూర్వమే మాకుఁ బంపుదురుగాకయుని ప్రార్థించుచున్నాము,
చిత్తగింపుడు
కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు,
ఆంధ్ర పత్రికాధిపతి.

నెహ్రూ రిపోర్టు

శాసనసభలో మహమ్మదీయ ప్రాతినిధ్యము
మద్రాసు శాసనసభయొక్కయు భారత శాసనసభయొక్కయు మద్రాసు మహమ్మదీయ సభ్యులు 6 వ తేది సాయంకాలమున సమావేశమయి సెహ్రూ రిపోర్టును చర్చించిరి. తీర్మానమేమియును గావించబడలేదు. కాని మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక నియోజకవర్గము లుండవలెనను అభిప్రాయమే ప్రబలముగా నున్నట్లు తెలియుచున్నది.
హోజీ తీర్థయ్యాత్రికులు
గూర్చి యాక్రింద తీర్మాన మేకగ్రీవముగా నామోదింపబడినది. దక్షిణ యిండియా నడియూ ముఖ్యముగా స్త్రీయెట్లు సెటిల్మెంటు మలయా ప్రాంతములనుండియు పెడలు హోజీ తీర్థయ్యాత్రికులు అనేక సంవత్సరముల నుండి చాలయి బృందల ననభవించుచున్నందున వీరికొరకు మద్రాసు శాసనసభకు అత్యవసరమని ఇండియా ప్రభుత్వమునకు యాసభవారు పన్ను విందుచున్నారు.
(అ.నె.)

మద్రాసు సంగీత విద్యార్థుభ

ఈ విషయమున మద్రాసు గాన విద్యార్థుభకు విరాళముల నొసగి అందు సభ్యులుగ జేరిరి.

హోమకలు షర్ ఎన్. ఆర్. అజామరై శెట్టిగారు	500
ఎన్. ఎ. అజ్జామరై శెట్టిగారు	500
జీవితసభ్యులు. రా.సా.వి.రంగ నాయకలు నాయుడుగారు	100
డి. బి బాలసుందరం నాయుడుగారు	100
డి. బి. పల్లా గురుస్వామి శెట్టిగారు	100
కె. వి. కృష్ణసామి అయ్యగారు	100
ఎస్. దొరై స్వామి అయ్యగారు	100
జయరామ నాయుడుగారు	100
అలతూరు నాదమని శెట్టిగారు	100
ఎ. తిరునెంగడలై శెట్టిగారు	100
కె. భావ్యం అయ్యగారు	100
జయరామ అయ్యగారు	100
టి. వి. శుక్లా రావుగారు	100
ఎన్. రాజగోపాలాచారిగారు	100
డా॥ యు. రామారావుగారు	100

చెన్నపురి శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు

చెన్నపురి శాసనసభ వారి యుదయము 11 గంటలకు తిరిగి సమావేశమైనపుడు ఈ క్రింది ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను.

మొట్టమొదట ప్రాజెక్టునకు సిమెంటు టెండరులు

కె. కోటిరెడ్డిగారు ఇటుల ప్రశ్నించెను. (ఎ) మొట్టమొదట "డామ" ను నిర్మించుటకు ప్రభుత్వమువారు సిమెంటు నుకయోగించుచున్నారా?

(బి) హిందూదేశములో తయారు చేయబడిన సిమెంటు నుకయోగించ దలచిరా, విదేశపు సిమెంటు నుకయోగించ దలచిరా?

రెవెన్యూ సభ్యుడు:—(ఎ) నూటికి 80 వతులు సిమెంటును 20 వతులు కర్మని కలిపి ఉపయోగించుచున్నాడు.

(బి) సిమెంటు ఇండియాలో తయారు చేయబడినదే.

టి. ఆదిశారాయణశెట్టిగారు:—ప్రభుత్వము వారి సిమెంటు కేకంపెనీనుంచి భుజ్యుకొనుచున్నారా చెలిపెదరా?

రెవెన్యూ సభ్యుడు:—వ్యవధి కావలెను.

విచారణ సంఘ నివేదిక

బి. రామచంద్రారెడ్డిగారు:—మొట్టమొదటి భ్యక్షేమకు కమిటీ వారి నివేదికమును ప్రభుత్వమువారు రెపుడు ప్రకటించెదరు?

రెవెన్యూ సభ్యుడు:—అనివేదికపై ప్రభుత్వము వారి నివేదికము తయారుచేసిన వెంటనే ప్రకటించెదరు.

జి.కా. జహంగీర్ ఆర్. ఎఫ్. ఆరోగ్యసామి మొదలియారుగారు:—కాలాతీతముయిన యెడల, కమిటీవారి శిఫార్సులలో కొన్నిటికి కాలదోషము పట్టి నిరుపయోగము గావా?

రెవెన్యూ సభ్యుడు:—ప్రభుత్వము వారి యుత్తరవు వెంటనే ప్రచురింపబడునని వాగ్దాన మొనర్చలేను.

సత్యమూర్తిగారు:—ప్రభుత్వమువారు నివేదికపై తీసుకొను చర్యను నిర్ణయించుకొనక పూర్వము శాసనసభ వారిఅభిప్రాయముల గమనించెదరా?

జవాబు:—మొట్టమొదట డిప్యూటీమను కమిటీ యందన్ని పక్షముల ప్రతినిధులును గలరు. కనుక వారు శిఫార్సుల గావించిన తరువాత తిరిగి సభవారి అభిప్రాయముల గమనింపబడు అనవసరము.

సైదును కమిషనునకు ప్రభుత్వమువారి మొమోరాండము

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:—ఎ. సైదును కమిషనువారికి మదరాసు ప్రభుత్వమువారు పంపిన మొమోరాండము మంత్రుల తరపునగూడ పంపబడెనా లేక ఒక కార్యకర్తావకవర్గము వారిచేతనే పంపబడెనా?

బి. ప్రజాపతిశాస్త్రిగారు:—నిర్వహణమును గురించిగాని కొత్తగా గావించవలసిన పంపకములను గురించిగాని మంత్రుల మొమోరాండములో తమ అభిప్రాయముల చెలిపిరా?

సి. దెలిపినయెడల నది ఏమి?

రెవెన్యూ సభ్యుడు:—సైదును కమిషనునకు పంపబడిన మొమోరాండము సభాయత్తుడగు గవర్నరుచే పంపబడెను. అందు ప్రజాపతిశాస్త్రిగారు సంబంధించినవకవర్గము మంత్రుల మొమోరాండము, బి. సి. మంత్రులు ఎట్టి అభిప్రాయములను చెలిపలేదు.

సత్యమూర్తిగారు:—ప్రభుత్వము ప్రజాపతిశాస్త్రిగారును గురించి ప్రభుత్వసభ్యులచే మైన అభిప్రాయముల చెలిపిరా? జవాబు:—లేదు.

సి. ఆంజనేయులుగారు:—మొమోరాండమును మంత్రులుగూడ ఆమోదించినచో ప్రభుత్వసభ్యుడు చెలిపెను. ఆగుచో సదరు మొమోరాండమును ప్రకటించెదరా?

రెవెన్యూ సభ్యుడు:—ప్రకటించబడదు.

కార్యకర్తలపై తుపాకులపైల్పుట

సత్యమూర్తిగారు (ఎ) రైల్వేసమైజుగిన శోభలలో తుపాకుదీయచోక వా లీసుకాన్స్టేబులు, ప్రజలపై తుపాకుల ప్రేల్పుటను గురించి ప్రభుత్వమువారు వివరములగమనించారా?

(బి) అట్లు ప్రజలపై తుపాకుల ప్రేల్పుటకు కారణమేమి? (సి) తిరుమనాపల్లి రైల్వే లెవెలు క్రాసింగునంద మొట్టమొదట ప్రమాదము జరిగినపుడు పోలీసువారు ప్రజలపై తుపాకులకాల్పుటకు కారణమేమి? (డి) ఇంతిశుగాక రైల్వే సమైజుకాలమున, చాల ఇతర ప్రదేశములందుగూడ పోలీసువారు ప్రజలపై తుపాకుల ప్రేల్పుటకు కారణమేమి?

లామెంబరు, ఎ. బి. సి. ఈ కార్యలయొక్క కారణముల గురించి, రోడ్డులలో విచారణ జరగుచున్నది. ఆ కేసులు పరిష్కరింపబడునంతకును ప్రభుత్వమువారివిషయమై ఏమియు చెప్పటకు వీలులేదు. (డి) ఏమే ప్రదేశములలో సదరు కార్యము జరిగినదియు స్పష్టీకరింప నది జవాబు చెప్పటకు వీలులేదు.

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:—తిరుమనాపల్లిలో ఎందుకు కార్యము జరిగె? కారణములను వివరములను దెలుసుకొని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించెదరా?

హోంమెంబరు:—ప్రభుత్వమువారి విషయమై ఆలోచించెదరు.

కలెక్టరు యింటి కావలివాడు ఆత్మహత్య

గావించుకొనుట

కాన్సుల్, ఆక్టోబర్ 8:—రాత్రి కలెక్టరు బంగళా కావలివాడు ఆత్మహత్య చేసికొని చచ్చిపోయెను. పోయిన వారములో ఆతడు విశాఖమునందలి తిరుగబడినందుకు తిరిగి పోయెను జరిమానా 1 థిచబడెను. దీనికి చాలదుఃఖించి ఆతడు ఆత్మహత్య చేసికొనెనని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

బెంగుళూరు అల్లరుల విచారణ

సైనికాధికారుల సాక్ష్యము

"సైనికులు విద్యార్థులను వెంటాడి తరుములేదు"

బెంగుళూరు, ఆక్టోబరు 8:—మైసూరు సంసానపు కటాలముల సైన్యాధికారియగు కర్నూల్ లాండ్లోగాడు విశ్వేశ్వరయ్య కమిటీవారి యెదుట బెంగుళూరు అల్లరులగూర్చి సాక్ష్యము చెప్పెను నిట్లు చెప్పెను:—

అల్లరులు జరిగిన నాడు కటాలపు సైనికులు విద్యార్థులను వెంటాడి తరిమియొండలేదు. ఈ విషయమై నాకచేసిన విద్యలను బట్టి యిది దృఢముగా చెప్పగలను. అల్లరులు జరిగి యుండిన తొలై నెల 80 డేదీనాడు కటాలముల సైనికులే ఆందరికన్నను ఎక్కువ కష్టములపాలై యుండిరి. కటాలములలోని సైనికులలో వరసర వతద్యేషములు లేవు. కటాలములలో నూటికి 40 మంది సైనికులు మహమ్మదీయులే. ఆ నాడు అల్లరులను అణచుటకై యుపయోగింపబడిన 800 గుర్రముల దళములో 40 గుర్రములునూత్రము సరియైన రక్తీయతులేని వగుటచే జనసమృద్ధములోనికి వచ్చుటకు అసర్దుములు.

ఆ నాడు పోలీసు కటాలములు సవర్ణులైన వారిచే సరిగా యుపయోగింపబడియుండిన యెడలను సైనిక కటాలముల మొనటినుండియు ఆచట నుంచబడిన యెడలను అల్లరులు జరిగి యుండుట కవికాశముండెడిదికాదు.

కాన్స్టేబుల్ గారు సాక్ష్యము చెప్పెను నిట్లు చెప్పెను:—అల్లరిజనము ఉద్రేకపూరితులై కటాలముల వెంటబడి దౌర్జన్యము చేసిరి.

ఆ నాడు అల్లరుల నణచుటకై పంపబడిన కటాలముల సైనికులు క్రమశిక్షితులై యుండిరి. అధికారుల యుత్తరవులను వారు మేరమొనలేదు. (ఆ. ప్రె.)

పూనా ఆరోగ్యశిక్షుప్రదర్శనము

పూనా, ఆక్టోబరు 8:—సెప్టెంబరు 28 తారీఖున గవర్నరుగారిచే ప్రారంభింపబడిన ఆరోగ్య శిక్షుప్రదర్శనము నిన్న ముగిసెను. లక్షముండికైగా ప్రదర్శనమును దర్శించి యుండరు. ప్రదర్శనమును సమాప్తిచేయుచు సాంగీ సంతాపాధినుడు సతి ఉపన్యసించిరి. ఇట్టి ప్రదర్శనములు చాల అవసరమునందు, ఆరోగ్యవిషయములు తెలియకపోవుటచే చాలముండి శిషువులు ఆకాలమరణము నొందుచున్నారనియు వారు చెప్పిరి (ఆ. ప్రె.)

WANTED AGENTS EVERYWHERE

చర్త వ్యాధులను గురుతుకూడ లేకుండచేయు

రాధాకృష్ణ

తామరముండు.

వాడుడు

అన్ని పావులలోదొరుకును

V. S. SASTRY & Sons, TENALI. GUNTUR Dt.

అబ్దుల్ హమీదు ఖానుగారు ముట్టాడును. ప్రభుత్వము వారి చర్య గర్హమునియు, విశ్వకళాపరిషత్తు విషయములపై చక్కగా సెరుంగబాలిన వైరుధ్యావస్థలగు గారుగూడ దర్శన నిలపియుండుటకు ప్రతికూలరణాయుండ. ప్రభుత్వమువారు ఇట్టి స్వభావమును పోషించుటెంతమాత్రమును యుక్తముగ లేదనియు, మూడుమాసములలో కాగలదేమియు లేదనియు, ఇంతలోపల ఆయవ్యయవట్టిక తయార జేయబడును గావున ఆంధ్రవిశ్వకళాపరిషత్తునకు ప్రభుత్వమువారు ధనమునుత్ర ల్యే కిండుటకు అవకాశముండ అవకాశముండదని పల్కరి.

మదరాసువార్త

మన్నడి హత్య:—సందర్భమున యంతవరకు ఆరె
న్దుకాబడిన వారు 1. రాజమౌళి 2. నారాయణస్వామిచెట్టి
3. వరసా సామంతులు. ఇంకను విచారణ జరుగుచున్నది.
(ఆ. ప్ర.)

శిల్పిలో 117 మంది బంధింపబడుట
అక్టోబరు, ధీర్ 8:—రామలిల మహాత్మ్యం సంకల్ప
మున గడిచినది. జనగ్రూహమొకటి 117 మంది,
మేజిస్ట్రేటుగారిచే బంధింపబడిరి. (ప్ర. ప్ర.)

తపాలానోటీసు:—బ్రిటిషు తపాలా ఉత్తరవుల
ప్రకారము భారతదేశపు మొత్తము రూపాయ 18 1 పిల్లెం
5 పెన్సు 3 పార్సీసుల ప్రకారము ఈనెల 11 తేదీనంది గణం
పడును.

భారతవైద్యవిద్యార్థుల సంఘము:—ఈసం
ఘమువారి యజమాన్యమున ఈనెల 11 తేదీన సాయంత్రము
10 గంటలకు శ్యామలూరి వి. రామేశం పంతులుగారు జ్యో
తిగ్రహము గురించి యువనృసిం చెదరు.

మగనులాలిగారిని స్మారకనిధి
ఈనిధి కిప్పటికి 19221 రూపాయలు చేరినవని యీనె
ల 11 వ తేదీన వెలువడిన ఎంగుడియంత్రంలో ప్రకటించ
బడినది:—

తిరువల్లి క్షేత్ర హత్య:—సందర్భమున అరెస్టు
కాబడిన రామస్వామి కామ్రాయుక్కు సోదరుడగు ప్రభాకర్
వారకాస్త్రి చరిత్రాంశ కామాత్మమున ఆక్రమణగా నిర్బంధి
తమిళుడు పురిగొల్పినను శీరమూడి శీటి యందయను అరె
స్టు కాబడినది. (ఆ. ప్ర.)

ఆంధ్రవిద్యవిద్యాలయ కాన్వోకేషను:—ఈ
విద్యవిద్యాలయ రెండవ కాన్వోకేషను బెజవాడలో రాబోవు
నవంబరు 15 తేదీన ఉదయము 8-30 గంటలకు జరుగును. చా
న్సలరుగా రా. పద్మ కన్యకత్త వహించెదరు.
ఈసభకు హాజరు కాగోరవారు ట్రంట్లకొరకు రిజి
స్ట్రార్డుగారికి యీనెల 31 తేదీలోగా దరఖాస్తు పంపుకొన
వలెను.

శ్రీ. పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారు ఉపపాదన నెదు
ర్చుచు ఈ యువపాదన వలన గలగు ఫలితము హాసకరముగ
నుండగలదనియు, ఆంధ్రులలో గల విభేదములవలననే ప్రభుత్వ
మువారు ధనసహాయమును గావించుట లేదని కారణముగ
చెప్పుచున్నారనియు, మూడుమాసము లీ విషయమును నిర్ణ
యించక నిలిపి యుంచినచో నింతలో ఆయనయొక్క పట్టిక
యందు ప్రభుత్వమువారు ధనమును ప్రత్యేకించుటకు అవకాశ
ముండదని పల్కిరి.

గౌ. ప్రధానమంత్రిగారు మాట్లాడుచు బిల్లులపై చర్చ
ను నిలిపినయను ఉపపాదనను బలపరచుటవలన ప్రభుత్వము వారి
కి దురుద్దేశముల నాలోపించినందులకు వగచిరి. విశ్వేశ్వర శా
స్త్రి ఏకైక కేంద్రముగ నుండవలయునను విషయము తమకు
ప్రధాన విషయమనిరి. పి. సి. వెంకటపతిరాజుగారిపరంగా అం
దులకు తోడ్పడబడెను. అఖిలియేనును విధానమును యూనిటరీ
విధానమును రెండును ఒకే మారు సాధ్యమెట్లునను, ఈ చర్చను
తీ మాసములవరకు నిలిపియుంచిన 15 లక్షలరూపాయలు
విరాళములవలనను కొనగలదే యనకాశముగలదు అని
చెల్పిరి.

శ్రీ. పి. కాశ్యపరావుగారు గౌ.మంత్రిగారు మాది
రిన చక్రస్థి కారణములపై సవరణను బలపరచిరి.
ఉపపాదన అధిక సంఖ్యాకలచే నామోదించ బడిన
పాల్గొన కొనగా 64 అనుకూలమును 19 మంది ప్రతిహా
లులు తిరస్కరించుటచేరి.

మైజూరుగారు, సి.రామలింగారెడిగారు తిరువనంత
నగర ప్రతిహతులలో శ్రీ. పి. శేషపెట్టే హంపయ్య గంగాధ
ర శివగర్జులకు.
విదవ ఆంధ్రవిశ్వేశ్వరశాస్త్రిగారు సంబంధించిన మిగ
త రి బిల్లులపై విచారణగూడ నిలిపినయిదెను.
అంతట సభవారు ఫలహారములకులేరి.

హిందూదేశమునందును, బర్మాదేశమునందును గౌరవమునకు సుప్రసిద్ధ మైనట్టియు, ప్రజియొక్క
రికిని విక్రయించబడిన వస్తువులకు పూచీ నిచ్చుచు, సంపూర్ణత్వ ప్రితి గలిగించుచున్నట్టియు 35 సం
వత్సరములకు పైగా అనిచ్చిన్నగా వ్యాపారముగా సాగించుచున్నట్టి ఈ దిగువ తెలుపబడిన కం
పెనీ యందే సీమ కమలములను కొని, కాలమును, శ్రమను వైకమును, కూడుదల చేసు
కొనుడు.

సురాజ్ మల్ లక్ష్మభాయి అందు కో,

స్థాపితము 1898

313 ఎస్టేట్, మద్రాసు.

అఫీసులు:—బొంబాయి, కలకత్తా, తిరుచినాపల్లి, రంగూన్.

పూనానగరమున నైమను బహిష్కార య త్న ము లు

అ ను ది న ము బ హి ర ం గ న భ లు

“బహిష్కారవిషయమున మహమ్మదీయులు హిందువు లొకటే” -- మోకతాలిగారు

బొంబాయిలో బహిరంగసభ
బొంబాయి, అక్టోబరు 8:—నైమనుకమిషనుకు ఈ
నెల 8 యాసయమున ప్రతిపాదించుటకు బహిరంగసభ
జరుగుచున్నది. బ్లాజ్ క్లెక్కులందఱు నేడు సర్ ఫిరోజ్ సే
త్తగారి ఆధ్యక్షతక్రింద ముఖ్యముగ సభ జరిగెను. సర్ చిమ
న్లాలు నెకల్కాకు సర్ పుకష్ త్రమదాకు, టామకదాకు
గారు, జమ్మిదారు ద్వారకదాకుగారు రిడిటరులు వచ్చియుం
డిరి.

అధ్యక్షులు తమ ఉపన్యాసమునందు బహిష్కారకటి
మునుగూర్చి మాట్లాడిరి. ప్రజలకు అధికారముగూడ దాని
బలము దెలియవచ్చెను. కమిషనువారితో యెప్పుడు యెట్టి సం
వర్ధముండకొనరాదు. బహిష్కారవిధాన ములించుటవలన
ఏమాత్రమునవ్యయములేదు లాభముమొదలు. మనములక్ష్యము మన
మేర లెం గి. వి క మ త్యా వ శ్య క త ను
శక్తివిగుర్తింబి, పాలకులకు బోనుతోనుంచి ప్రభావప్రాయ
ము నెదిర్చి తగుసంజాయిషి జ్యోతిసవలసినగా కొనియు
న్నాము. వారికినిగా పాతము బోధించియున్నాము. ఇకముం
దెప్పుడు కమిషనులలో భారతీయులు లేకండజేయు పాతపా
టు గావించరు. బహిష్కారవాదుల భయములేతనే సహకార
ము జేయనన్న ఉపసంఘములకు సరిమనవలెను చేయరాదు.
ఈ సౌకర్యములు వట్టి బూటకమునయియు తాము సంకల్ప పైబడితే
ద్రుయు బహిష్కారవాదులు దెల్పి తమ ఉద్యమమును సాగిం
చుచున్నాము. వై.ప్రాయగారు ఇండియామంత్రిగారు ప్రధాన
మంత్రిగారు అందఱు వాచనసేవదానికి వికరముగ ఇవ్వరకు ప్ర
భువుగారు నైమనుగారి మాదన సంగీరించి కేంద్ర ఉపసంఘ
ముకు తామేయమించిరి.

ఈ ఉపసంఘము క్రమవిధమైనది గావుననే దానికి
సహాయము జేయవలెను. మాంటుఫర్డుపంప్లరంగములు కాం
గ్రెసువారి ప్రాతినిధ్యముతో మాత్రమే ప్రారంభమయినవి
కాని యీనైమను కమిషనువారు మాచించు విధానము
ఇండియాలో నన్ని రాజకీయపక్షముల ప్రాతినిధ్యముతో
ప్రారంభమగును.

సర్ పుకష్ త్రమదాకు తామకదాకుగారు మాట్లా
డుచు భారతదేశమునకు స్వతంత్రమును బ్రిటిషువారి కొనసం
నడిగాని దానిపాండట భారతీయుల జన్మహక్కు. దేశీయుల
కొరకు దేశీయులేతనే తయారుజేయబడు రాజ్యాంగవిధా
న ముండవలెనుగాని రాయలు కమిషను పార్లమెంటరీ కమి
షను నిర్ణయించునది వారికి అంగీకృతము కాకరదని చెప్పిరి.

కె. యం. మూంషిగారు

తరువాత మాట్లాడుచు బొంబాయి కాసనసభలో ఇనాం
దార్లు యందవగారు వాటిజనవరము ఆర్థిక తప్ప తక్కినవారం
దరు నైమను కమిషనుకు ప్రతిహతులే యని దెల్పిరి. బొంబా
యిలోగల మహమ్మదీయులందఱు ప్రభుత్వమువారిపై నీటికొర
కు ఆధారపడియున్న కొద్దిమందికిప్ప తక్కినవారందఱు బహి
ష్కారమున కనుకూలులేయని మాన్వేక్వాయిల్లార్డుగారుదెల్పిరి.

పూనాలో బహిరంగసభ

పూనా, అక్టోబరు 10:—శివాజీమందిరమునందు నిన్న
సాయంత్రము ప్రా.భెసరు పరజిబీగారి ఆధ్యక్షతక్రింద పెద్ద
బహిరంగసభ జరిగెను. నాటిమహాగారు మోకతాలిగారు ఉపన్య
సింపిరి. ఊరేగింపులు జరుపరాదని ప్రభుత్వప్రకటనను నారి
వనుగారు తీవ్రముగ నిరసింపిరి. ప్రభుత్వమువారు రద్దుపెట్టినను
ప్రతిహతులందఱున జేయబాకబోయిరి. ఈజిప్టులో మిల్లరు

కమిషనువారికి జరిగిన పత్కారము పూనాప్రజల కాదర్యము
గమంధవలెను. తోకమాన్యుని పురము సమయోచితముగ ప్ర
సరింపగలదని నమ్ముచున్నాము. గవర్నరుగారు యెప్పుడు న్యాయ
యముగా ప్రవర్తించవలెనని బోధ జేయుచుందురు. నైమనువద్ద
బానుమహమ్మదుగారి ఇంటివారితో నైమనుగారికి సన్మానము
ఏర్పాటు జేయుట న్యాయముగ కయుక్తిలేక ప్రవర్తించుట
యగునాయని నారిమనుగారు ప్రశ్నించిరి.

మోకతాలిగారు

మహమ్మదీయులు దృఢశిశ్మయై యున్నా
రనియు, బహిష్కార విషయమున హిందువులతో నేకీ
భవింపుచున్నారనియు దెల్పిరి. బానుమహమ్మదుగారు మహమ్మ
దీయ మతమునకు ఇండియాకుగూడ ద్రోహము జేయుచున్నా
రని దెల్పిరి.

మోకతాలిగారు మహమ్మదీయులకు శిరోక సభలో
ఉత్సవసించిరి. 12 వ తేదీన జరుపవలసిన కార్యక్రమము నేడు
ప్రకటించబడును. వందేత నైమనుగారు కుక్రవారము రాను
న్నార.

(ఆ. ప్ర.)

గజ్జువిగారు సన్మానమొనగబోవుట
కలకత్తా, అక్టోబరు 10:—ఆ. భా. మహమ్మదీయ
కాస:సభ్యుల సంఘమువారి తీర్మానానుసారము ఎ. హెచ్.
గజ్జువిగారు కార్యదర్శి, సర్ బాను నైమనుగారిని బొంబాయి
లో సన్మానించవలెననిరి.

హోర్రాగు కమిటి

పూనా, అక్టోబరు 8:—సర్ ఫిరోజ్ హోర్రాగుగారు,
రాజా నరేంద్రపాదు, సర్ నల్లాను అహమ్మదుగారు స్థాపకు
గారు, నైమను విద్యాసహాయ సంఘమువారు నేడు పూనా
వచ్చి విద్యాకాభ్యోద్యము, ప్రభుత్వకార్యదర్శి వారిని
మన్యనించిరి.

(ఆ. ప్ర.)

రాకపోకలు—ఆర్. డి. అన్నెన్డేగారు ఎఫ్. శర్
గారు మద్రాసు శీటి ఉదయమునకు వచ్చిరి.

పురుచ్చేరి గవర్నరుగారు మాహికి ఆర్. సి. క్రైస్తా
గారు ఎర్నాకులం ఖాన్ బహదూర్ బజుల్లాగారు తాడిపత్రికి
గతరాత్రి యేగిరి.

31 బి. ఎ. కృష్ణన్ నాయకుగారు ఈ నెలఖరన రుల్లు
క్రమిడి కృష్ణసపురు తిరునల్వేలికి కూడ ఏగెదరు.

ఖాన్ బహదూర్ సర్ మహమ్మద్ ఉస్మాన్
సాహెబ్ బహదూరుగారు యీనెల 22 తేదీన కల్లువన
కేగెదరు.

గౌ. ఎన్. ముత్తయ్య మొదలియారుగారు దక్షిణ ఇండి
యాలో పర్యటనము సలుపుదు. తిరునల్వేలి తంజావూరులకు
కూడ ఏగెదరు—

డా.ముత్తుగారు:—తాంబ్రంపల్ల నూతనముగా
నిర్మించిన ఆరోగ్య శ్రమమును కొందరు కాసనసభ్యులు శత్రు
గురువారం సాయంత్రం 5 గంటలకు దహించెదరు, వీరికి 5-30
గంటలకు అల్పహారము దొసగబడును. (ఆ. ప్ర.)

వజ్జిమోతర ప్రాంతముల అభిలషకు సభ
పిహెర్, అక్టోబరు 10:—భారతదేశములోని ఇతర రా
స్త్రియులతోబాటు రాజ్యాంగసంస్కరణలను బోయటకు వజ్జి
మోతర సరిహద్దు రాస్త్రియుల అభిలషకు సభ పిహెర్లో
దసరా నెలవులలో కూడును. (ప్ర. ప్ర.)

“భారతిగీత” నిషేధము

శ్రీ శ్రీ శేషులగు సుబ్రహ్మణ్య భారతిగారిచే రచించబడిన చారిత్రాత్మకములు ఇరువది సంవత్సరముల నుండియు, తమిళ దేశమందంతటను పాడబడుచున్నవి. ఆధునిక యుగమునందు, తమిళ దేశము యంత గొప్ప కవిత్వరూపి గాంచియుండలేదు. ఇతర దేశములలో నితడు జన్మించియున్నచో, అత్యంత గౌరవము బడసియుండెడివాడు. పరాధీనముగు హిందూ దేశములో జనించియుంటచే, పుదుచ్చేరిలో నితడు తలదాచుకొనవలసినవచ్చెను. భారతిగీతములు, దేశభక్తిని తాండవింపజేయుచున్నవి. భగవద్భక్తిని పెంపు జేయుచున్నవి. ఇట్టి గీతములను అన్ని తరగతులవారును పఠించుచున్నారు. అన్ని సభలలోను వీనిగానము నలుపుచున్నారు. ఉదకమండలములో జరిగిన “లా” విందులో నివి పాడబడెనట. లామెంబరుగారు నుమంత్రులును ఇతర అధికారులును వీనిని కుతూహలముతో వినిరట. తాలూకాబోర్డు మ్యునిసిపలు పాఠశాలలలో వీనిని గానము జేయుచున్నారు. విద్యార్థిభామంత్రుగారు, పాఠశాలలలో భారతిగీత గ్రంథములను ప్రవేశపెట్టుట కనుజ్ఞనిచ్చియుండిరి. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికి గ్రంథముల విషయమై వ్యతిరేకాభిప్రాయము లేదనిగూడ, నిన్నటిదినము లా మెంబరుగారు బి. కృష్ణనాయుడుగారు పలికిరి. అట్టితరీ, ప్రభుత్వమువారే భారతిగీతములను నిషేధించియుండవలెను? పోలీసువారి గ్రంథముల నేల స్వాధీనపరచికొని యుండవలెను?

బర్మా ప్రభుత్వమువారు భారతిగీతములలో రాజద్రోహము నాఘాణించి, వానిని నిషేధించిరట. బర్మా ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువును, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు రనుసరించిరి. పోలీసువారు వెంటనే, గీతములను స్వాధీనపరచికొనిరి. బర్మా ప్రభుత్వమునకు గల తమిళ భాషా జ్ఞానమత్యల్పము. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు గీతములను తిన్నగ పరిశీలించి, తమ దృక్పథము నేల నిర్ణయించుకొన గూడదు? మద్రాసు ప్రభుత్వచర్య, బలహీనతను దెలుపుచున్నది. ఇట్టి నిర్బంధములవలన, భారతి గీతముల సభికముగ పాడుటకు, తమిళుల కెక్కువ ప్రోత్సాహము గలుగకమానదు. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు, బర్మా ప్రభుత్వమునకు లొంగక, స్వతంత్రముగ మెలగియుండిన, ఇట్టి అసభ్య పరిస్థితు లేర్పడెడివి గావు. వీనిని నూతనముగ ప్రచురించిన హిందీ ప్రచార కార్యాయము వారికి ప్రభుత్వపు టుత్తరువువలన అమిత నష్టము గలిగినది. తమిళ సాహిత్య ప్రపంచమునకు, ఉద్ధృఢము దొలగినది. ఈ గ్రంథముల రాబడివలన, భారతిగారి కుటుంబము పోషింపబడుచున్నది. అట్టి పనతి యిపుడు దొగిలపోవుచున్నది. ప్రభుత్వాభిమానులగు శివరాజు

గారుగూడ, ప్రభుత్వ వైఖరి నామోదింపజాలమనిరి. వీనియందు ప్రభుత్వద్వేష మేమూలను లేదని స్పష్టపరచిరి. ప్రభుత్వమువారు దూరాలోచనలేని పని గావించి, దానినుండి యిప్పటికయినను మరలకుండుట శోచనీయము.

తమిళ దేశమునందన్ని పక్షములవారును ప్రభుత్వ వైఖరిని నిరసించుచున్నారు. చిదంబర నాథ మొదలిగా రీ సంగతిని సువ్యక్త పరచిరి. ప్రభుత్వమువారు మొన్ననే ఇరువురు యుద్ధ్యోగులు తయారుజేసిన షట్సుల గ్రంథమును ప్రచురించి గ్రంథకర్తలకు పారితోషికము నొసంగ నిశ్చయించిరి. ఒకవంక ప్రజలందరిచేతను పాడబడుచున్న శ్రేష్ఠముగు దేశభాషా గీతములను నిషేధించుచు వేరొకవంక ఆంగ్లభాషలో విదేశీయులచే వ్రాయబడిన గ్రంథమును ప్రోత్సహపరచుట ఎంత వింతయో యూహింపవచ్చును. ఇందువలన ప్రజలకు భారతి గీతములపై మరింత ప్రేమగలుగుట సహజము. లామెంబరుగారు అర్ధరక్తమొట్టు తీర్మానమున కిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము మిగుల నిస్సారముగ నున్నది. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికి భారతి గీతములపై సదభిప్రాయమున్నచో అధికారు లేల నిర్బంధములకు గడంగవలయునో లామెంబరుగారు జెప్పరయిరి. ఇప్పటికయినను వీరునిషేధపు టుత్తరువు నుపసంహరించకొని న్యాయము నలుపుటకు మారుగ పైకోర్టు నిర్ణయమువరకు వేచియుండ గోరుట వీరి నిస్సహాయతను అనమర్థతను చాటుచున్నది. ప్రభుత్వ నిషేధమును ఖండించుచు సత్యమూర్తిగారు దెచ్చిన అడ్డరక్తమొట్టు తీర్మానమును 76 మంది సభ్యులు ఆమోదించిరి. పండ్రెండు మంది సభ్యులుమాత్రము ప్రతి కూలముగ వోటు జేసిరి. అన్ని పక్షములవారును యీ తీరున ప్రభుత్వచర్యను ఖండించియుండ, ప్రభుత్వమువారు తమ ఉత్తరువును వెంటనే యుపసంహరించుకొనుట అవసరముగాదా? అటుల గావించినచో, తమిళ దేశమునందు తీరని యసంతృప్తి వ్యాపించుననుటకు సందియములేదు. ప్రజలకెకమిద భారతిగీతములు, ప్రియతమములగుట నిశ్చయము.

శ కరణనాయుడుగారి సంతృప్తి

పైమనుకమిషనుకు తోడ్పడు కేంద్రసంఘమున కధ్యక్షులగు సర్ శంకరనాయుడుగారికి, లభించిన నూతనపదవి, వారిని సంతోష నిమగ్నుల జేయుచున్నది. వీరు తమ సంఘమునందలి సభ్యులతో తృప్తిజెందుచున్నారు. ఐకమత్యము పేరుతో గొప్ప సిద్ధాంతములను ప్రతిపాదించదలచినచో, తాము పైమనుకమిషనుకు తోడ్పడియుండెడివారము గామనియు, కాంగ్రెసు శిబిరమునందు జేరియుండెడివారమనియు, శంకరనాయుడుగారు టైముస్ ఆఫ్ ఇండియా ప్రతినిధితో జెప్పిరి. వీరియద్దేశ్యము ప్రకారము, తాము పైమనుకమిషనుకు తోడ్పడుటలో అద్భుత నేపజేయుచున్నారమనియే. కాంగ్రెసు శిబిరములో జేరినవారు తమకాలమును వ్యర్థపరచుచున్నారని, వీరధిక్షేపించుచున్నారు. పైమనుకమిషనువారు ఏకాభిప్రాయులట. కేంద్ర సంఘమువారు పైమనుకమిషనుతో సంప్రదించి, మేలు నలుపగలరట. పైమనుకమిషను

పట్ల శంకరనాయుడుగారికి, పూర్వ విశ్వాసము గుడిరెను. ఇదివరకే చాల సాత్యము పైమనుకమిషనువారికి జేరెను గాన, సాక్షులను వాగ్రూపముగ సంతక ప్రశ్నింపరని, శంకరనాయుడుగారు, అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు ప్రతినిధికి దెలిపిరి. వీరు విజ్ఞప్తులపైనే ఆధారపడియుందురని నమ్మవచ్చును. పరిశీలనయినను, చాలమందిని రహస్యముగనే పరిశీలించెదరట. ఇట్టిపరిశీలన, నినుమంతయు లాభముండదు. పైమనుకమిషనువారు ఎట్టి సిఫార్సుల గావించెదరో తెలిసియేయున్నది. పరిశీల యొకతంతని జెప్పవచ్చును. శంకరనాయుడుగారికి, సర్ చిమన్ లాల్ సెతల్ వాడు గారు తగిన ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. బహిష్కార వాదులందరను, కాంగ్రెసుశిబిరములోని వారుగారని, సెతల్ వాడుగారు జ్ఞాపకము జేయుచున్నారు. కాంగ్రెసులో జేరని, నాయకులుగూడ బహిష్కారము విషయమున షట్సుల సూపుచున్నారని వీరు దెలుపుచున్నారు. కేంద్రసంఘము సంఘమునందు ప్రజాప్రముఖులెవరును లేరని, వీరుచాటిరి. పైమనుగారు ప్రతిషట్సులను చులకనజేయుటలో, అసత్యప్రచారము గావించుచున్నారని, సెతల్ వాడుగారు తెలిపిరి. శంకరనాయుడుగారిపుడు పైమనుగారికి ప్రక్క తాళమువైచుచు, ప్రజాభిప్రాయమును చులకన జేయుచున్నారు. పైమనుకమిషను 12 వ తేదిన బొంబాయిలో దిగనున్నది. బొంబాయి నగరమునందును, పూనాయందును బహిష్కారసభలు విరివిగ జరుగుచున్నవి. ప్రజలు బహిష్కారమున కనుకూలురని, ఏమాత్రము వ్యవహార జ్ఞానము గలవారి కయినను గోచరింపగలదు. సెత్నాగారొక సభ కధ్యక్షత వహించి బహిష్కారావలంబనము వలన హిందూ జేశము తన ఆత్మ గౌరవమును నిలుపుకొనెననియు అధికారవర్గ న్యభావమును బయల్పరుప గలిగెననియు ఇకముందయినను ప్రజలు సహకారము నలుపబోరనియు గంభీరముగ చాటిరి. బహిష్కారమువలన హిందూ దేశములోని వివిధ పక్షముల వారి మధ్య ఐకమత్యము కుదిరెను. ప్రజాశక్తి బయల్పడెను. వివిధపక్షములవారును స్వరాజ్య విధానమును తయారుజేయ గల్గిరి. సెత్నాగారు కిచ్చిన సాకర్యములు నిష్ఫలములని సెత్నాగారు సూచించిరి. మాంటుఫర్డు సంస్కరణముల షట్ల కాంగ్రెసు పక్షమువారే ప్రాతికూల్యము వహించిరి. పైమను సంస్కరణముల షట్ల అన్ని పక్షముల వారును ప్రాతికూల్యము వహించెదరని సెత్నాగారు దెలుపుచున్నారు. కేంద్రసంఘము నేర్పరచుటకై భారత శాసనసభ్యులు నామినేటు జేయబడిరి. పైమనుగారును రాజప్రతినిధిగారును తమ వాదానములను విడనాడిరని సెత్నాగారు సూచించిరి. బహిష్కారమే భారతీయుల విధియనియు గౌరవరక్షణ మార్గమనియు హిందూ దేశ ప్రముఖులు పైమనుకమిషనుతో నేవిధముగ సంబంధమును పెట్టుకొనరనియు సెత్నాగారు దెలిపిన సంగతులు దేశాభిప్రాయమును వ్యక్తపరచుచున్నవి. సర్ పురుషోత్తమదాసు ఛాతురుదాసు గారును బహిష్కారావశ్యకతను బలపరచిరి. స్వపరిపాలనమును బ్రీటీషువారు వరముగ వీయబోరనియు,

అయ్యది భారతీయుల జన్మస్వాతంత్ర్యమనియు, పురుషోత్తమదాసుగారు జెప్పిన వాక్యములు నత్యమునే ప్రతిపాదించుచున్నవి. బొంబాయిలోని, స్వతంత్రులగు మహమ్మదీయులందఱును బహిష్కార ప్రయత్నమున, హుస్సేనుభాయి లాల్జీగారు నుడివీరి. పంజాబునందలి ఆర్య స్వరాజ్యసభవారు, పంజాబు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారితో గలిసి బహిష్కార ప్రచారము గావించు నమకట్టిరి. ఇటులనే అన్నిరాష్ట్రములలోను బహిష్కారము చురుకుగ జరుగునని నమ్ముట కవకాశముగలదు. పూనాలో సైమను కమిషను దిగురోజున, హరతాళము జరుప నిశ్చయింపబడెను. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు అప్పటికి బొంబాయి కరుదెంచి జాతీయపతాకోత్సవమును జరిపెదరు. ఇతర నాయకులును అరుదెందురు. ప్రజలు నాయకుల కొకవంక స్వాగతమొసగుచు, వారిని సమచితముగ గౌరవించుటయు, వేరొకవంక సైమను కమిషను సభ్యులను కేంద్ర సంఘసభ్యులను బహిష్కరించుటయు, ఎట్టి దృశ్యమో యూహించవచ్చును. శంకరకా నాయరుగారిట్టి దృశ్యము గాంచి, సంతృప్తి జెందుచో, వారినిగాంచి జాలిపడవలసివచ్చును. సైమనుకమిషనుపట్ల దేశవిముఖత అతిశయించుచున్నది గాని, తగ్గుటలేదని, కరతలామలకమగుచున్నది.

హైదరాబాదు సంస్థానము: సభలు
హైదరాబాదు సంస్థానమునందు రాజకీయ సభలు జరుగగూడదని ఇదివరకే నిషేధింపబడెను. ఇప్పుడు ఇతరసభలనుగూడ అధికారు లాపివైచుచున్నట్లుల వార్త లరుదెంచు చున్నవి. ఇటీవల తిప్పర్తిసభ లాపివేయబడెను. నల్లగొండసభల నాపివేయగ, హైకోర్టువారు రాజకీయేతర సభలను నిషేధించుట న్యాయము గాదని తీర్పు జెప్పిరి. హైకోర్టు నిర్ణయము నకు పిమ్మటనయినను, పరిస్థితులు చక్కబడలేదు. ప్రజల విషయమున మిగుల అసంతృప్తహృదయులై యున్నారు. తమ అనమ్మతిని దెలుపుటకుగాను, హైదరాబాదునందలి వివేకవర్ధనీ నాటకశాలలో పలువురు సమావేశమయిరి. వామన నాయకుగారు సభ కధ్యక్షత వహించిరి. ఆంధ్రులు, మహారాష్ట్రులు, కర్నాటకులు, మున్నగువారు దీనియందు పాల్గొనిరి. రాజకీయ సభలనే గాక రాజకీయేతర సభలను గూడ నిషేధించుట, ఎంత యసంగతమో, అధ్యక్షులు తెలుపరచిరి. తిప్పర్తిలో వైశ్యుల సమావేశము నిషేధింపబడెను. దీనివలన ఎట్టి యపాయము గలుగునో తెలియదు. స్త్రీలసభలను గూడ జేసికొనుటకు వీలులేదని తెలియుచున్నది. ప్రజలు తమ యభిప్రాయములను వ్యక్తపరచుటవలన, అధికారులు ప్రజల హృదయమును గ్రహింప వీలగును. వేరొక మార్గము గానరాదు. వాక్స్వాతంత్ర్యము సరికట్టుట వలన, ప్రజలలో అశాంతి బెరుగుట దప్ప వేరులాభము గలుగజాలదు. ప్రజాభిప్రాయమనిన, హైదరాబాదు అధికారులేల వెటగొండవలెనో తెలియదు. రాజకీయసభలను మాత్రమేల గావించగూడదు? లేనియెడల ప్రజల రాజకీయాశయములను, ప్రభుత్వము వారు గ్రహించుట కెటుల వీలుండును? బిటిషు ఇండియాలోను, ఇతర సంస్థానములలోను రాజకీయసభ

లు జరుగుచుండ, హైదరాబాదు సంస్థానములో మాత్రము వీనివలన యపాయముండునని దలచుట, నిరాధారము. ప్రజల సక్రమాందోళనము సరికట్టుట వలననే, ఎక్కుడు హాని ఏర్పడను. మహారాజా సర్ కృష్ణప్రసాదబహదూరుగారితో సీవిషయమై సంప్రదించుటకు, వామననాయకు, రాజా బస్సీలాలు, మాడపాటి హనుమంతరావు, పండిత కేశవరావు గార్లను, సభవారు నియమించిరి. వీరి విన్నపముల నాలకించి, హైదరాబాదు ప్రజలకు వాక్స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించుటకు, నైజాము సంస్థానము వారంగీకరించుట శ్రేయస్కరమగును. ఇందువలన, ప్రజలలో బెరిగిన యసంతృప్తి తొలగి అనుకూల పరిణామ మేర్పడగలదు. ప్రజలహక్కులను కాపాడుటచేతనే ఏభాగమయినను అభివృద్ధి గాంచుననుట నిశ్చయము. స్వదేశ సంస్థాన ప్రజలిపుడు బాధ్యతాయుత పరిపాలనమును గోరుచున్నారు. వీరిలో అద్భుత ప్రజోధము కలిగినది. ఇట్టి సమయమున హైదరాబాదు ప్రజల జన్మ స్వాతంత్ర్యములను నిరోధించుట వలన ప్రజలలో స్వాతంత్ర్యానంత మిరింతగ బలపడుటదప్ప వేరలాభము గలుగదు. హైదరాబాదు ప్రజలు సభలజేయ నర్హులుగారా? వారు తీర్మానముల గావించగూడదా? తమయభిప్రాయమును వ్యక్తపరచగూడదా? ప్రజలు తమ జన్మస్వాతంత్ర్యములను స్వేచ్ఛగ ననుభవించ వీలుండునపుడే ఏదేశమయినను సత్వరాభివృద్ధి గాంచును. హైదరాబాదు సంస్థానము గూడ అట్టి స్వాతంత్ర్యము బడయుట యత్యవసరము.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము
మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు సవరణచట్టము నందు, అనుబంధ కళాశాలాసంఘము దీనివేయబడెను. అట్టిమర్పు గావించుటవలన, అనుబంధ కళాశాలలజేయమును కాపాడుట కవకాశము దప్పిపోయెను. ఈ సంఘమును ప్రధానపట్టణేతర కళాశాలలకోర్కెపై పెనుకనేర్పరచిరి. దానినిపుడు తీసివైచుటకు, మద్రాసు ప్రతినిధులే ఎక్కువ పట్టుదల జూపుచున్నారు. మద్రాసు నగరేతర ప్రతినిధులీ సంఘమును నిలిపియుంచ గోరుచున్నారు. వీరికోర్కె నెరవేరకపోయినను, వీరియందు అసంతృప్తి ప్రబలుటమాత్రము నిశ్చయము. విశ్వవిద్యాలయమునకు వేతనము వైకొనని గౌరవోపాధ్యక్షుని నియమించుటకు వీలుండవలయునని, బహిష్కరణ హక్కును గారు దెచ్చినసవరణ, చాల యుపయోగకరమయినది. వీరిసవరణ యోడిపోవుటచే, గౌరవోపాధ్యక్షుని నియమించుట కవకాశ ముండజాలదు. విశ్వవిద్యాలయమునకు గౌరవోపాధ్యక్షు లిదివరకుండి పనిచేసిరి. ఇకముందుగూడ అట్టివారు దొరికినపుడేల నియమింపగూడదో తెలియదు.

కోర్టుఫీజు
ప్రభుత్వపు రాబడిలో లోటుగలిగినపుడు కోర్టుఫీజు ఎక్కువ జేయబడెను. అట్టిలోటు దొలగి పరిస్థితులు చక్కబడినపు డయినను కోర్టుఫీజును తగ్గింపకుండుట భావ్యముగానేరదు. ఇప్పుడు ప్రవేశపెట్టబడిన సవరణ చట్టమయినను కోర్టుఫీజును తగ్గించుటలేదు. పెనుక జేయబడిన వాగ్దానము లింత

వరకు చెల్లలేదు. సెలెక్టుకమిటీవారు తగిన మార్పుల గావించెదరని లామెంబరుగారు నుడివీరిగాని వీరి నడుపు లాశను గలిగింపజాలవు.

తిరువాన్కూర్ ప్రభుత్వము ఆయుర్వేదము నభిమానించుట

వైద్యులకు ప్రోత్సాహము
బ్రిటాండమ్, ఆక్టోబరు 6:-త్రభుత్వమువారి గ్రాంటు-యొక-ఎయిడుకోడు ప్రకారము తిరువాన్కూర్ సంస్థానములో వైద్యవృత్తి నవలంబించువారికి సాయముచేయుటకై తిరువాన్కూర్ త్రభుత్వమువారు తీర్మానించిరి. ఈవైద్యులు స్థాపించెడి వైద్యశాలలు త్రభుత్వవైద్యశాలకుగాని, గ్రాంటుపుచ్చుకొను యితర వైద్యశాలకుగాని నాలుగుపైళ్ల లోపుగా నుండరాదు. వీరికిగూడ యితర త్రభుత్వ వైద్యులవలె డాక్టరపరీక్ష చేయుటకు అధికార మొసంగబడును. ఈవిద్యాధికారుల ఉద్యోగములలో భాగీజవచ్చినప్పుడు త్రభుత్వమువారి యొక్క వైద్యశాల వైద్యులే ముందు ఉద్యోగము లివ్వబడుదురు. (అ. తె.)

స్వాధీనభారత పత్రిక

దీపావళినుండి వారపత్రికగా వెలువడును
లాహోర్, ఆక్టోబరు 9:-రాజకీయ సాంఘిక విషయములను చర్చించు పత్రికయొక్క ఆచరణ చాల ఉన్నదిగనుక పురుషోత్తం టాండన్ గారి దీపావళినుండి "స్వాధీన భారత్" అను హిందీ వారపత్రికను ప్రకటించెదరు. ఇందుకు తగినప్రయత్నము లిదివరకే పూర్తియైనవి. రాజకీయ సాంఘిక విషయములను చర్చించుటలో తృప్తికొందక హిందీభాషను గూడ పాంచాలరాష్ట్రములో వ్యాపింపజేయుటకు ప్రయత్నించును. (ఫీ. తె.)

త్రివేణి

కె. రామకోటీశ్వరరావుగారి సంపాదకత్వముక్రింద ప్రచురింపబడు త్రివేణి పత్రికయొక్క జాత్ర, సెప్టెంబరు సంచిక, పెక్కు భావగర్భితమును వ్యాసములతో విరాజిల్లుచు, తన కీర్తిని నిలుపుకొనుచున్నది. పర్యవక్ష సమావేశమగుచున్న డాక్టరు పట్టాభి సీతారామయ్యగారు వ్యాసమును వ్రాసిరి. వీరి లోని సమావేశమునకు హాజరయిందిరి. కీ. కే. ఆంధ్ర రత్న డగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు "విద్య"ను గూర్చి వ్రాసిన వ్యాసము ప్రచురింపబడినది. నాగరాజకృష్ణగారు హల్దేనుగారి తత్వసిద్ధాంతము గూర్చియు, ప్రాఫెసరు రంగానాథ స్వరాజ్యమునందు గవర్నరుల స్థానముగూర్చియు, ఆధునిక తెలుగునవలల గూర్చి గోపాలస్వామిగారును, వ్రాసిన వ్యాసములు వకనయొగ్యములు. ఆంధ్ర కాంగ్రెసు నాయకులను కొండ వెంకటకయ్య ప్రకాశం, పట్టాభి సీతారామయ్యగారు జేసినవగూర్చి, ఈశ్వరదత్తుగారు వ్రాసిరి. చదువదగిన వ్యాసము లింకనుగలవు. సంపాదకీయ వ్యాఖ్యలును, చిత్రకటములును, పత్రికకు వన్ను చెప్పుచున్నవి. ఈ పత్రిక వివదితాభివృద్ధిగాంచి, త్వరలో మాస పత్రికయగునాకయని కోరెదము. పత్రిక వలయునాద, త్రివేణి కార్యాలయపు మేనేజరు, 114 ఆర్మీయను వీధి, బార్లీలపుడు, మద్రాసు అని వ్రాసిన బడయగలకు. వార్షికపు చందా ఆరు రూపాయలు.

ఎడింబరో హైందవసంఘము

కార్యదర్శిగనుండిన ఆంధ్రరత్న
గోపాలకృష్ణయ్యగారి
మరణమునకు సంతాపము
ఎడింబరోలో ఉన్న హైందవ సంఘమువారు 1914-1915 సంవత్సరమున ఏకతృంశుమునకు గౌరవకార్యదర్శిగనుండిన శ్రీ డగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి అకాలమరణమునకు చింతించుచు, వారి గౌరవానకు ఆ సంఘకార్యాలయమును కడచిన సెప్టెంబరు 16-న తేదీ ఆదివారము మూసినేసిరిని, ప్రస్తుతగౌరవ కార్యదర్శిగారైన శ్రీయంత యె. ఆర్. దత్తుగారు ఎడింబరో నుండి వ్రాయుచున్నారు.

విదేశవార్తలు

కెమాలిపాషా, ఆఫ్ఘన్ ఆమీరుగార్ల సంఘసంస్కరణములు

ప్రతికూలురు బయలుదేరుట

(బీము న ర్విసు)

లండన్, అక్టోబరు 9:—పాశ్చాత్య యూరపులో కాటుకపాటు నర ప్రచారముగల దేశములందు సంఘ సంస్కరణములకు ప్రవేశపెట్టుటకు కెమాలిపాషాగారు, ఆమాన్యుగాడు కృషిచేయుచున్నారు. కాని వలెనైతే పూర్వచారకరాములు కొందరు ధ్వజమిత్తి తీరి కడుగుతున్నారను. రెహమానకు మరలనుకలు బాతుగ పనించుటలేదు. కలికూలుగల ప్రవర్తింది అధ్యంతరమును మాపుచున్నారు ఈ సంస్కరణముల ననుసరించినవారిని శిక్షించుచున్నారు. రెహమానలతో ముసల్మాను స్త్రీలు మునుగులేకుండ వచ్చిన రాని యగుడదనుచున్నారు. వారి హస్తముగాని కాల్గుగాని కన్పించరాదనుచున్నారు. ఇట్టి ఆంక్షనే తరువ్వు శిశువులమును నివర్తింది పాశ్చాత్య టాపీని ధరించినవారిపైగూడ విధించిరి.

ఇంపీరియలిజము

ప్రతికూలసంఘ ప్రచారము

(బీమున ర్విసు)

లండన్, అక్టోబరు 9:—ఇంగ్లీషులో ఇంపీరియలిజము సంఘమువారు తమ ప్రచారమును సాగించుచు నీ యున్నారు. మక్కుగాడు ఆంగ్లము కాగుపడి వచ్చిరి. ఆయన యుద్ధవర్ణించిరి. క్రమబద్ధమును స్వాతంత్ర్యమును సమానత గానలేననిరి. ఇట్లుబడివచ్చి ఇంపీరియలిజము దెచ్చిపెట్టిన చిక్కులను అంతర్జాతీయ వచులు తప్ప ఇతర ఏర్పాటులు తొలగించ జాలననిరి. అంతర్జాతీయ సంఘము నేర్పాటులేనీ అందులో వనివాండ్రుదకు తేరి క్రతిన పూనలేననిరి.

చీనా ఔమనివారణ సంఘము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకరంధి)

న్యూయార్క్, అక్టోబరు 10:—న్యూయార్క్ వార్తలిట్టు దెలుపుచున్నది. మతావేదములను ముసల్మానులు చీనారాష్ట్రవసు కాన్సు రాష్ట్రములో 200 వేలమందిని హతయెసర్పిరని చీనా ఔమనివారణ సంఘమునకు తెలియచున్నది.

న్యూ న పు త్వే లు ను తుపాను చెలరేగుట

చెట్టు వేళ్లతోకూలుట-ఇండ్లకప్పు లెగిరిపోవుట

సిడ్నీ, అక్టో 8:—గంటకు 68 మైళ్లు వీచు తుపాను ఈశాన్యముగ వ్యూములను కూకటికళ్లతో పెకలించుచు ఇండ్లకప్పుల పెగిరిగొట్టుచు వీచుచుండెను. న్యూసౌత్ వేల్స్ అంతయు కొట్టుకుపోయెను. అగ్నిలో ఆజ్యముపోసినట్లు తుపానుకు తోడ్పడు చిట్టడపులు అంటుకొని కాగితపు యంత్రాలను మును చుట్టలేదు. మంటలు పొగచే గగనమార్గమును గప్పివేసి గంతున కంటి దప్పిగూడ అసలేదు. 80 మోటారుబండ్లు డికోనలనివచ్చెను. మంటలు శోడుమిడికి వ్యాపించుటచే మోటారుబండ్లను దప్పి అనలేదు. ఇంతవరకు ప్రాణనష్టము లేదు. 1,000,000 పానుల నష్టము గల్గెను.

న్యూఢవండ్లందు హైకమిషనరు కనివారముగాడు వైకాళియందును లండనులో చనిపోయెను. 1917 లో ఫ్రాన్సులో తగిలిన దెబ్బలు పూర్తిగా ఇతనికి మానలేదట.

FOR

BEST DIAMONDS

Specially Imported for Andhra People

GO TO

V. M. S. SHAIK MOHAMED & Co.,
Diamond Merchants & Jewellers
RAJAHMUNDRY.

మేకంజీ కింగుగారు

ఇంగ్లండు పయనమునకు గతంబెద్ది?

రెగ్నీ, అక్టో 8:—కనడా క్రథానామాయుడు కనివారము లండను చేరెను. అమెరికదంతులు మున్నగువారు అతనిని ఆహ్వానించిరి. కనడా హైకమిషనరు అధికరణంబెను. నిన్ను కాల్పియగారికడ కేగెను. రాబోవు వడిసంవత్సరము లోపుగ 20,000 బ్రిటిషు కుటుంబములను కనడాలో క్రథశించువన యమై చర్చించుటకు లండనుకు వచ్చిరనుకొనుచున్నారు. కాని కాను విశ్వాసాన్ని కొద్దిమంది స్నేహితులను కలిసికొనుటకు వచ్చిరినీ మేకంజీ కింగుగారు దెలుపుచున్నారు.

యుద్ధబహిష్కరణ కబురులు

అర్థములేని మాటలు

ఆయుధవిపర్జననభ వమైన ప్రయోజనకరమా?

బ్రియండుగారి హెచ్చరిక

లండన్, (మెయిలు) ప్రపంచమునకు అస్త్ర వశ్యా సమా గానించునెనుటలో ఏమియు లాభములేదని బ్రియండు గారు హెచ్చరించుచున్నారు. రెహమానుగారు పోషేకాని కలు పరికలో అస్త్రవశ్యాసమా యుద్ధమును మాన్పజాల దనిరి.

ఆయుధవిపర్జననభలో అందరును యుద్ధవికరములను తగ్గించునెనువారే. ఎవరను చేయరు. దానివలన వచ్చు లాభములేదు! యుద్ధవశ్యలను తగ్గించి కట్టుబడి ఉత్పాదించి సామ్యము మిగిల్చినది క్రథలములను గొట్టుచున్నారు. ఇందు లో మిగిల్చిన సామ్యము ఏ ప్రమానికడకమునకో పెట్టుచున్నారు. ఏవిధానములో ఖర్చుపెట్టుచున్నారు. క్రథవచులలో ప్రభుత్వములు అస్త్రవశ్యాసమాను గానించిన లాభములేదు. దానివలన యుద్ధముఅంతరింపదు. తక్షణముల సాయధులుగారు, చాలమంది వారు కట్టుబడి పోరుచున్నారు. బిరుగులలో ఒకరి కే తుపాకి వాడెగ్గు గలదు. ముసల్ములు కట్టుబడి యుద్ధము చేయుచున్నపుడు అస్త్రవశ్యాస మెట్టిలాభమును గల్గించును?

యుద్ధము చేయునది ముసల్ములుగాని యంత్రములు గావు. ప్రపంచములో నేను పరిగా తయారై యుద్ధముచేయు వారి యొకటియాలేదు.

ఆయుధవిపర్జననభ నివృత్తియోజనము. ప్రభుత్వము వారెరుకు ఆయుధవిపర్జనమును గానించరు. అందరను ఎపు డు యుద్ధమునకు సంసిధులుగ యుండజాలరు. ఎందుకనగా ఆయుధవిపర్జననభ వేసికొనరు. అదంతయు అర్థములేని మాట.

నల్లమందు సంఘములో సభ్యులను చేర్చుటకు జాతిసమితివారు అందరును కలువరించిరి.

రైలులో ముప్తియుద్ధము

బెర్లిన్, అక్టో 8:—జర్మనీలో సోషలిస్టు రివిస్టాగు సభ్యుడగు స్వామిమ పేకతో వాయువారా యంత్రములో రిపేయను పొగడుచు కమ్మగొన్న క్రచారమును పెంపొంద జేయవలెనని మాట్లాడిన కారులు పూజజాగరిని స్వామిమ కలిసికొని రైలులో కలియబడి ముప్తియుద్ధము జేసిరి. ముఖ ముమిద కొట్టుకొనిరి. ఈదకు ప్రయాణికు లిద్దరిని విడదీసిరి. పోలీసువారు కారుల పూజజాగారు పార్ల మెంటు సభ్యుడగుటచే, అతనిని అరెస్టు చేయలేక పోయిరి.

ఈశ్రు ఎవారిలో తప్పిపోయి వైమానిక కంటబడిన క్రిడావరులు ఆంగ్లమును గాంచుచున్నారు.

జపాను ప్రభుత్వమువారు బంగారు ఎగుమతి నిషేధము వైర్చిరి.

చీనా ప్రభుత్వసభ్యత్వము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకరంధి)

లండన్, అక్టో 10:—క్రాంత చీనా జాతీయ ప్రభుత్వ ఏర్పాటులచే చియంతు కేషేతుగాడు ప్రభుత్వసభ్యత్వముగ నియమించబడిరి. ఇత పరిపాలనకాళుల యధ్యక్షులుగూడ నియమించబడిరి.

క్రాంతి సమద్రభాగమున 80 నాకలు (యందనాకలు నగయిరాలు) కృత్రిమ యుద్ధప్రదర్శకమున పాల్గొనును.

లండనులో పరకరాజిక చక్రవర్తి అనుకాతడు శ్యాము కాస్త్రము సభ్యునియందుండెను. మోటారుబండ్లుగల కడి చనిపోయెను. అప్పటికి గొంపోయి కస్త్రువికికృత్యముచేడ ప్రాణములను వాడిరి. వృద్ధయును పాదగుటచేతను మత్తుగం దుచేతను త్వరగా చనిపోయిరని కంచాయితీ జేసితి. కలకత్తాలో ఇతని బంధువులు శ్యామవారులగు నున్నారు. వారి కలువరించిరి. అంతవరకు విచారణ జాపుచేసితి.

ట్యాలిస్టాను ఉప ఎన్నికకు కాకట్ట కృత్యతీపు లిబరలు అధ్యక్షులు ప్రయత్నించుచున్నారు. 11 తేది ఎన్నిక జరుగును.

ఓహియో జెలసాలయందు ఇటికవని చేయుచున్న 270 ఖయిదీలు కాలి చనిపోయిరి. 7 గరు బండిలు కన్పించుట లేదు.

బులుసు-రామజోగరావు హెచ్చరిక

సెప్టెంబరు 26వ తేదీని గోళుమాలలో ఛత్ర కతి శ్రీ "కెవాల్" వ్యాయామముండలి వార్షికోత్సవము జరుగబడు ననియు, ఆసందర్భముననున్న యోగవ్యాయామ కాస్త్ర రహస్యములనుగురించి విశ్రులముగ నుపన్యసింపవలయుననియు, నైమండలి గౌరవకార్యదర్శి శ్రీయతి, సంచకానల్ గారు కోరిరి. నేనును వల్లెయని విప్లవోని నాకమ్మలచే కొన్ని కస్త్రు వివ్యాప్రదర్శనములు చేయించి, బాలికలచేతను సూర్యము సాగర యోగాసనాది వ్యాయామ ప్రదర్శనములను చేయించ దని వాగ్దానము చేసియుంటిని. బాలికలలో మొదటిపిల్ల, శ్రీయతి, వి. యత. కాస్త్రగారి పుత్రులూరి నీతాదీసంట్లు. వాయి 10 సంవత్సరముల ప్రాంతృత్రిక. ఈబాలిక, నాదగ్గర నీ ఉత్తము శిక్షణ వడయుచున్నది. బాల, బాలికలకుడు సూర్యసమస్కార యోగాసనాది వ్యాయామ క్రీడలను నేర్చుచున్నాను. తిరువలిక్కేటి హిందూ హిందూలలో క్రతి దినము తెల్ల వారు ధూమన, 4 గంటలు మొదలు, ఉదయము 7 గంటలవరకు సకల జనులకు ఉచితముగ యోగవ్యాయామ, సూర్యసమస్కారాది శిరకళలు యాశ్రు నేర్పబడుచున్నవి. ఈమహాతరణమును పొగొట్టుకొనక దేకవారిద్ర్య, దానక్యము లను బావదలమిగొన్న వారందరకు తమతమ పిల్లలను పిలిపించి, దేశభక్తిపూరితులు కాగల వారని విశ్వాసముతో వ్రాయడమైనది.

వార్షికోత్సవసందర్భముందు సూర్యసమస్కార యోగా సనాది వ్యాయామములలో పోటీచేయుదలమిగిలిన బాలబాలిక లెవరైన నున్నయెడల యాక్రిందివిరునామాకు తమతమ దరఖాస్తులు పంపించుకొనవలెను. అడుపిల్లలలో పరిక్షలో యొక్కనమూర్ఖులు సంపాదించినపిల్లకు స్వర్ణతరకము బహుమాన మియ్యబడును. రెండవబహుమానము బాలికావరకు తగినపు ప్రకములు. దరఖాస్తులన్నియు యూనెల 20 వ తేది లోగా మా కార్యాలయము చేరవలెను.

చిరునామా, ప్రొఫెసర్ బులుసు రామజోగరావు, 15/16 తడికానలంపిల్లెబడి, తిరువలిక్కేటి, చెన్నపట్నం.

బహిష్కారవాదు లెవరో గుర్తింపవలెను

శంశువర్తి

వాయుగారికి నెలల్యాదుగారి జవాబు

“మీకన్న యెక్కువవారే యిందుగలరు”

బొంబాయి, అక్టోబరు 9:—నర్ శంకరనాయకుగారు టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా పత్రిక నిమిత్తం విలేజుల పదార్థంపై కాంగ్రెసువారు నిరర్థకమగు బహిష్కారోద్యమమునకు గడంగి రనియ్యి, వారికన్న తామునువలెను విధానము కష్టతరమైన దనియ్యి లాభకరమైనదనియ్యి చెప్పిరి. వానికి ప్రత్యుత్తరముగ నర్ చక్రవర్తి నెలల్యాదుగారు యిట్లు చెప్పిరి. నైమిష కమిషనుకు సహాయముజేయ నిరాకరించినవారిలో 1917 నల్ల నుండి కాంగ్రెసునుండి విడదీసిన రాజకీయనాయకులను, నాయకుల గారి వలెనే ఉన్నత ప్రభుత్వోద్యోగము లందుండి యున్నట్లెని యెరర విషయములలో ప్రభుత్వము వారికి తోడ్పడుదున్నవారే గలరని నర్ నాయకుగారు లెంగ విలసియిచ్చిరి. నర్ నాయకుగారు తన ఉపసంఘ బృందము తోను తన అధ్యక్షతనదితోను అతిసులభముగ సంకల్పి తెం దిరి. కేంద్రరాష్ట్ర ఉపసంఘము లన్నింటిలో వారికక్కడే స మర్తులై యుండవచ్చును. తానుకొనిన యాఉపసంఘములన్నిం టిలో నాయకేయలూనిన కార్యములకు తనసమర్థతయే గుణ సంపదయు గలవారు లేరని త్వరలో నాయకుగారు లెంగగల రు. నర్ నాయకుగారు వ్యాయోధర్మములలో కొరతనా శ్చుట మాచరించును. కమిషను ప్రతిపూర్ణోద్యమమును చులకన జేసి తూలనాడుటకు వారు పూనుకొని ప్రచారముజేయుట యేలలో గొప్ప రాయలు కమిషను అధ్యక్షులు బ్రిటిషు రాజ కీను నాయకులు యిట్లు అసత్యప్రచారము కమిషనువారిని జేకేయప్రతినిధు లందరు సహజీవీందరియు ఎసర్లీకన్న రాష్ట్రకాపనపథలే యెక్కువ ప్రజాప్రాతినిధ్యము గల్గియున్న వినియు, ఊరకచెప్పకొనుట, దేశములో ముఖ్యసంస్థలు, నాయకులందఱును బహిష్కరించినరను విషయము ముగగువరచుట, అంతటివారి కచిత్రమైనదిగాదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఇట్లు జరుగునని ముందుగా ఊహింపలేక, ఇంగ్లాండునకు ఇండి యాకుండవలసిన స్నేహభావమును కాల్వరముగా అంతరింక జేయుకదధిని బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు రనుసరింక తోడ్పడిరి.

(అ. శె.)

భారత సర్వవత్స సమావేశము

మాంచెస్టరు గార్డియను పత్రికనిరధన

(బీ ము న ర్వి ను)

లండన్ అక్టోబరు 9:—భారత సర్వవత్ససమావేశము వారి రాజ్యాంగ విధానమును చర్చించుచు సర్వవత్ససమావేశము నూదించిన విధానము చొదలయ్యెను గ నున్నదని మాంచెస్టరు గార్డియను పత్రిక వా కొనుచున్నది. శివస్వామి అయ్యగారి గ్రంథము నిజమైనదట. ధైర్యమును జాతుచున్నదట. యూనిటరీ ప్రభుత్వపద్ధతిని ప్రశంసజేర్చిన రాష్ట్రీయ కాపనపథల ప్రాముఖ్యము జాతుట. అనుభవములు దండరట. కేంద్ర ప్రభుత్వమునుండి విద్య, కృషిసాయము, బ్యాంకుదీనినూ విధానమును చెలువుచుండుట కష్టము. కేంద్రప్రభుత్వములోగూడ ద్వంద్వప్రభుత్వ మక్కరలేదనుచున్నది. చాల ఉపద్రవముతో గూడుకొనునట. భారతీయులందఱును అతని అండగయున్నవారిని విడదొంగవలెని రాయచారములను నలువజాలదట. నిలవి ప్రభుత్వసహాయములేనిచో నైనిక నాయకులకు ఎట్టి అధికారము క్రియింపదట. భారతదేశరక్షణ మను ప్రభుత్వమునకు ఒప్పుండుటకు కాపనపథల యధికార మును విస్తరింపజేసిన చులకనయగునట.

అఖిలభారత

కాంగ్రెస్ కమిటీసభ

డిల్లీలో నవంబరు 3 తారీఖున కూడును

అలహాబాద్, అక్టోబరు 9:—అఖిలభారత కాంగ్రెస్ సంఘ కార్యదర్శి యీశ్వరి చక్రవర్తి గారినియొచ్చుచు. అఖిలభారత కాంగ్రెసుసభ డిల్లీలో నవంబరు 3 తారీ ఖున మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు జరుగునట్లు విశ్వయించి నారు. సభ దాక్టర్ అస్ఫూరిగారి గృహమున జరుగును. నూ యు 1, దర్వా గండ్ డిల్లీ కాంగ్రెసు విక్సింగు కమిటీసభ సతారీఖున ఉదయము 9 గంటలకు కూడును. (ఫ్రీ. ప్రె.)

మీ కు గా ను చిడ్డలు కాచుకొని యున్నారు

చిడ్డలు లేని ఒక స్త్రీ యోచనలేమిగా నుండవలెను. ఆమె ఏమి యోచించునది పురుషుడు తెలుపజాలడు. చాలకాలము మానముగా పరితాపము చెంది, గడించిన అనుభవము. జీవితమును గడుపువద్దతికి కావలసిన సదుపాయము లామె కొనగజడుటలేదు. పగలు, రాత్రి ఆపెతనపెట్టిని గుఱించి నిశ్చబ్దముగా దూరుచున్నది. సుఖముగా తమ చిడ్డలను జోలపాట పాడి లాలించుచు సంతోషముతో నున్న తల్లులనుచూచి అనూయత చెందుచున్నది.

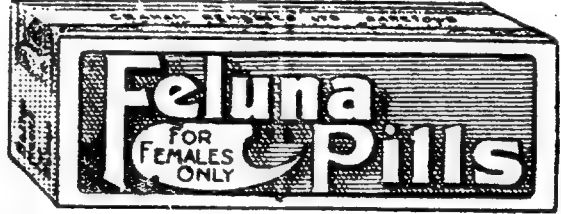
అయితే అట్టి స్త్రీలకు ఆశను, అనందము గలిగిం యుట్టి ఛెలూనాసందేహముతో మేమువచ్చుచున్నాము. గొప్ప వైద్యకాస్త్రప్రమాణము ననుసరించి అనేకమంది విషయములో సంస్కర్తముగా అనువదనుట్టి నిజముగా సంస్కర్త ము ఏమాత్రముగాదని మేము తెలుపు చున్నాము. వ్యర్థముండి విషయములో అట్లుండవచ్చును. అయితే అనేకుల విషయములలోని బలహీనత, అవయవములు వ్యర్థముగా తమ స్థానములనుండి మాడుట మొదలగువాటిచే గలగుచున్నది.

అయితే అంతమాత్రమే కాదు. ఛెలూనా గలి కలు రక్తవృద్ధిని గలిగించి జీర్ణకోశమును చక్కగా పరి శుభ్రపరచుచున్నది. ఆరోగ్యమునకు గల ఆటంకములను పారజోలుచున్నది. ఇదివరలో ఆమెకు నిరాకరించబడిన మాతృత్వమును పొందునట్టి గుళి స్థితిలో నుండు చున్నది. ఏలననగా, ఆపె రక్తము, అవయవములు శుష్టి కరముగా నున్నవి. క్రమముగా పరిచేయుచు, ఆపె అదృష్టమును మంచిస్థితికి తెచ్చుచున్నది.

ఛెలూనా గుళికలు స్త్రీలకు మాత్రమే అనువది ముఖ్యముగాచేయు వడేమనగా పిల్లలను కనుటకు తగినవనిని నిర్దేశించుచున్న ముఖ్య ఆవయవములను పూర్తిగా పరిశుభ్రపరచి, ఆరోగ్యమును, శుష్టిరీతిగా గలిగించి చక్కగా పరిచేయునట్టి స్థితిలో నుండును. ఈ పని సాధింపజేసినప్పుడు, ప్రకృతి క్రమమైన, స్వాభావికపద్ధతిలో నున్నట్లు తెలుపుచున్నది.

ఇందుతో సహా జీవితమునకు సంతోషకరమైన బలమును గలిగి నవిన అనుభవమును పొందుచున్నది. ఆపె ప్రతిదినమును ఉల్లాసముతో గడుపుచున్నది. గృహ కృత్యములు, భార్యగాన, వాచోవు తల్లిగాను నిర్వహించవలసిన పనులు ఆపెకు కష్టముగా తోచుటలేదు. అయితే ఉత్సాహమును గలిగించుచున్నది ఏల ననగా ఆపె మంచి స్థితిలో నున్నది.

దీనిని చదువనట్టివారు చిడ్డలు లేకనున్నారా? విసుగుచెందినవారిలో నొకరారా? ఈ మీ స్థితికి కొన్ని విశదమైన కారణములు గలవు. ఛెలూనా మీకు సహాయ పడనిదిను.

ఇందులో తెలుపబడిన ప్రకారము ఎట్లవి కిలు చేయబడిన పొట్లముగా 1 కి గ్రా 2.4-0 చొప్పున ఇండి యా, జర్మనీ, సింగాపూరును చొట్టెన్నిటియందును అందఱు కెమిస్టలవద్ద, స్టాంపులందు విక్రయించ అందు న్ను. లేక శేభగా ఈ దిగువ విలాసములకు వ్రాసి తెప్పించకొనుడు.

పోస్ట్ ఏజెంట్లు:—పశ్చింట్ అండ్ ఫోస్ డి, పోస్టు బాక్సు నెం 833, బొంబాయి, పోస్టు బాక్సునెం 620, కలకత్తా, మద్రాసు రాజధానికి డిపో:—దాధా అండ్ కో 260, చైనాబజార్ రోడ్, మద్రాసు.

ఛెలూనా గుళికలు గర్భధారణకు వ్యతిరేకముగాను, అకాల ప్రసవమునకు ఏమాత్రము తోడ్పడు. పిటి నకు యోగిండుటచే ప్రకృతికి సహాయజుడును. ఆటంకమును గలిగించుట లేదు. ఇవి ఆవృలముగా ఉష్ణిజ్జముల చేతనే తయారు చేయబడుచున్నది. ఇందులో జంతువుల కొవ్వుచేడట లేదు. తయారు చేయబడు వస్తువు సేతి కో కాక కాదుట లేదు. (No. 1 a)

గ్రహామ్ రెమిడిస్ లిమిటెడ్ వారిచే తయారు చేయబడినది. కేప్ టౌన్. సా. ఆ.

విచారణవిధానము

శంకరునాయకుగారి భేదాభిప్రాయము

బొంబాయి, అక్టో 9:—నర్ సి. శంకరనాయకుగారు బొంబాయిచేరగనే పత్రికాప్రతినిధి సంధర్మింకగా విచారణ విధానము విలరముగా నైమను కమిషనువారు రాగానే నిర్వ యంతబడుననిరి. కమిషనుభాదను ఇండియాకమిటీవారును కల సి సాక్షులను విచారించురు. కాని కొందరు సాక్షులు రహస్యము గ చెబుకగోరదరు గనుక పత్రికాప్రతినిధులను రానిత్తురను ఆశలేదనిరి. చాలమట్టుకు ప్రాతసాక్షులను కమిషనువారికి మట్టి కంచున ఎత్తుకొనుండి సాక్షులను హాజరుకొమ్మరి కొరరనిరి. (అ. ప్రె.)

బాలిక నెత్తుకొనిపోయినందులకు కఠినశిక్షలు

కొచ్చి, అక్టోబరు 7:—కొచ్చిలో అగస్తా అను క్రైస్తవకన్యకలదు. ఆమెయందు బద్ధాశురాగుడై ముగ్గుడు ఆమెయింటియట్లు తిరుగుచుండెను. కాను ఆమె యందు ప్రేమ గలిగి యున్నాడను విషయముతెలిసి ఆమెనక్కడ పెట్టి చేసికొనరుగదా యని యెరిసి యభిప్రాయ ము. ఇట్లుకొంతకాలము గడచెను. బాలిక యాచితరీతరీత్యలను గర్హించెను. కావున నామెను జలసంరముగా యాంధ్రుండి లేవదీసికొనిపోయిరి. పోలీసువారి కిది తెలిసెను. అనంతరము వట్టుకొనబడిరి. జిల్లా సెషన్సు జడ్జిగారగు ఆంధ్రనీగాడు అతరా ధులకు 4 సంవత్సరములు, 3 సంవత్సరములు కఠినశిక్షవిధించిరి. (అ. ప్రె.)

ప్రపంచమందంతటను ప్రవీణుడైన మోటారిస్టు అభిప్రాయములను చదువుడు

మెసర్స్ డి హిల్మాన్ మోటారు కారు కంపెనీ లిమిటెడ్.,
కావేన్ ట్రీ

వివేకాను, 20, బక్లింగ్ హామ్ గేట్,
లండన్, యస్. డబ్ల్యూ. ఐ.
30 జనవరి 1928.

ఆ రుకూరా,
కొద్దికాలము క్రిందట మెసర్స్ రూట్స్ లిమిటెడ్ వారు వ్వారా నేను కారుకొనిన సంగతి
మీకు తెలుసును.
క్రిందటి పర్యాయం బిలింబియా ప్రదర్శనములో ప్రత్యక్షముగా దానిని పరీక్షించి, నాకోరి
కల కనుగొన్నాముగానుండెనని నాకు దృఢవిశ్వాసము గలుగుటయే మీవద్ద కారుకొనుట సంభ
వించినది.
కారునుకొనినదానికి, నాకు దానవలసగలిగిన సంతృప్తివరచినది.
కొనిన దానికంటె ఎక్కువ ప్రీతిని గలిగించి సంతృప్తిపరచినది.
అందమును, శక్తి సామర్థ్యమును, చిరకాలము వస్తునట్లు దృఢముగానుండుటలోను,
తక్కువ ధరలో పొందదగిన కారులలో లేని విశేషాతిశయములు చాల కనుగొంటిని.
నేను మీకు యీ ఉత్తరం వ్రాయుటకు మీగుల సంతసించుచుంటిని. మంచి సామర్థ్యతగలి
గిన మోటారుస్టులు మిమ్ములన్నిటి కారును నిర్మించెదమని తేనోళ్ళ కొనియాడక మూగురు. నాన్న
హితులందరకు యిట్టి సంగతి తెలియవరచుట నావిద్యుక్తధర్మమని భావించితిని.
చిత్తగించవలెను,
(Sd.) H. O. D. SEGRAVE,

మేజర్ సెగ్రేవ్ మాదిరి హిల్మాన్ ఫోర్ టేన్, నూత్తులను కనిపెట్టు
మోటారుస్టుల ప్రశంశపాత్రమునట్లు వివిధమందిరిలో 14 ఖాసీస్ మీద తయారై
నది. వివరములు గోరువాడలకు, లేక బ్రయల్ పరీక్షనిమిత్తం జాకువ్రాసిన సంతో
షముతో ఏర్పాట్లు గాలింకగలవారము.

సింప్లీస్ అండు కో లిమిటెడ్.

మద్రాసు.

ఉదకమండలం.

భారతీగీతములవై నివేదపు టుత్తరువు

ప్రభుత్వచర్యను శాసనసభ్యులందరును తీవ్రముగ నిరసించుట

సత్యమూర్తిగారి తీర్మానము 76-12 తో ఆమోదింపబడుట

నభలో భారతీగీతములను బాడుట

లా మెంబరుగారు గుట్టును బయల్పరచుట

తమిళకవిపుంగవుల కీ. శే. నుబ్రహ్మణ్య భారతీగీతముల పుస్తకములను పోలీసువారు స్వాధీనపరచుకొనుటనుగూర్చి ప్రభుత్వమువారిచర్యను విమర్శించుకొనుటకై పభాకార్యక్రమము నిలుపవలెనని నిన్నటి ఫలాహారానంతరము చెన్నపురి శాసనసభయందు శ్రీ యస్. సత్యమూర్తిగారు తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టించిరి.

శ్రీ యస్. సత్యమూర్తిగారు

తమిళ దేశీయులకుగాని, తమిళభాషా జేర్చినవారికిగాని లేక దేశభక్తులైనవారల కీ ప్రతిపాదనను బలపరచుటకు ఆనుకూలవాదనను తెలుప బనియేలేదు. కీ|| శే|| నుబ్రహ్మణ్య భారతి వాక్కునందు సాక్షాత్తు పరస్పరతీవీయే తాండవమాడుచుండెడిది. భారతదేశమునంటి పరాధీనదేశములను గాక, స్వేచ్ఛ ననుభవించు మత యితరదేశములను జన్మించియుండిన నుబ్రహ్మణ్య భారతిగీతి డిగంటిక్రాంతమై ప్రజలయొక్క యా, ప్రభుత్వముయొక్క ఆదరణ గౌరవములకు పాత్రుడై భక్తిపురస్కరముగ కొలువబడెడివాడు. భారతవర్షము వానిన దేశమైయుండుటం జేసి నుబ్రహ్మణ్య భారతి తన జీవితభాగములో ముఖ్యభాగము పునుచ్చేరియుండు ప్రవాసిగ గడుపవలసి వచ్చెను. కాని వారికి పూర్వము దేశభక్తులు, స్వార్థత్యాగంబందరులను అట్టి కష్టములనే గాంచిరి. భారతి భౌతిక దేహమును వీడినను మృతజీవియై యున్నాడు.

భారతీగీతములు పుస్తకములన్ని మిగుల స్వాధీనపరచుకొనవచ్చును. కాని పరిశ్రమలగు జేదము తెల్లు పురుషాంతరము నుండి పురుషాంతరముగ హిందువులకు నిలబడియుండెనే భారతి గీతములను అట్లే కాళీగీతముగ ఆవంధ్రార్కము ముయియుండ గలవు. ఈభూమియందు దొక్కడేని తమిళు డుండువర కీ గీతములు ఇలవై నెలయగలవు. ముడించిన యక్షరములను లామెంబరు, హోముమెంబరుగార్లు వశపరచుకొనవచ్చును. కాని దేశీయుల మనోభావములను, నోటాడువలంబులను వశమొనరించుకొనగల సాధన మింతవరకును మానవునిచే సృజింపబడియుండ లేదు. భారతీగీతముల పుస్తకములను వశపరచుకొనిన వాటినుండియు దేశీయులందరును భారతీగీతముల నోటబాడుటకై విరివిగ ప్రచారము గావింపుచున్నారు.

భారతీగీతములు 25 సం||ల నుండియు తమిళదేశమునందు అచాలగోపాలముచే ఛాడబడుచున్నది. ప్రధానమంత్రి దాక్షర నుబ్బరాయనుగారు తమిళభాషపై మక్కువగలవారు. ఈ గీతములను విని వారు పరమానందము నందియుండినో లేదో, ఈజ్వలముగ దేశభక్తిచే పరవశత్వమును బొందినో లేదో తెల్పవలెనున్నాను. ప్రతికూలపక్షములోనండి మంత్రిపవపుల స్వీకరించిన ద్వితీయ, తృతీయామాత్యులైనపు రిసట లేకుండుటకు విచారించుచున్నాను. వారిరువురను తమ ఎన్నికలకారకై గావింపిన ప్రచారమునందీ గీతములనే సాధనములుగా నుపయోగించినో, లేదో చెప్పగలియుండరు.

“పుట్టు పూర్వోత్తరములు”

ఈ విషయముయొక్క పుట్టు పూర్వోత్తరము లేమనగా, బర్మాప్రభుత్వమువారు ఈ గీతములు, ప్రభుత్వముపట్ల ద్వేషమును బురికొల్పుచున్నవను కారణముచే నిషేధపు టుత్తరువును గావించిరి. ఈ బర్మా ప్రభుత్వపు ఉత్తరువు 1928 సం|| నామెంబరు ఫోర్టునెంట్టు బార్డి గెజటులో తిరుగ ప్రచురింపబడుట కేమిహేతువు? లామెంబరుగారును, హోముమెంబరుగారును తెలుపవలెనని కోరుచున్నాను. ఇంతవరకు మెన్నడైన యిట్లు ఇతర ప్రభుత్వముల ఉత్తరువులు గెజటులో ప్రచురింపబడుట గలదా? ఇట్లు ప్రచురింపబడు కారణమైన నిబంధన ఏమి?

ఇక రెండవవిషయమేమన పోలీసువారు భారతి పుస్తకముల వశపరచుకొనుటకు, పరిశోధనకు అధికారము నొసంగవలసినదిగ మేజిస్ట్రేటుగారికి దరఖాస్తు పెట్టుకొనిరి. అందుపై మేజిస్ట్రేటు వారికి ఉత్తరవొసంగెను. ఈ దరఖాస్తును పోలీసు కమిషనరు తన స్వంతబాధ్యతపై పెట్టెగా లేక పోలీసు

కాఖా పరిపాలనకు బాధ్యులగు నున్న హోముమెంబరుగారి కీ విషయము తెలియదా? వారికట్లు తెలియని పక్షమున ఇట్టి ప్రాముఖ్యముగ విషయములందు పోలీసువారు వారి స్వంతబాధ్యతపైనే ప్రవర్తించగలరేమో తెలిసికొన గోరుచున్నాను. ప్రధాన రాజధాని మేజిస్ట్రేటుగావించిన యుత్తరవునందు ఏ శేరముచే ఉత్తరువు సాధారణరకెనో ఆశేరము విశేషముగ బోధపడుటలేదు.

“దిక్కులేనివారి జీవనమును బోగొట్టుట”

సారస్వత విషయములట్లుండ మానవ దయాదాక్షిణ్యములకు సంబంధించిన మరొకజీవనము గలదు. నుబ్రహ్మణ్య భారతి 25 సం||ల క్రితము గలిగించెను. అచాధ్యయన వారి భార్య పును, తండ్రిలేని బిడ్డలకును మరొక జీవనాధార మెద్దియునులేదు. ఈ పుస్తకములవలన వచ్చెడి ఆదాయమే వారికాధారము. ఈ పుస్తకములను ముడించుటకుగాని హిందీప్రచార కార్యాలయము వారును, “భారతి ఆశ్రమము” వారును విశేషముగ ధనమును వెచ్చించి యుండిరి. ప్రస్తుతము దరిదాపులేని నుబ్రహ్మణ్య భారతిగారి భార్యబిడ్డల జీవనమును బడగొట్టెదరా?

కొలది మాసములక్రితము ప్రధానమంత్రిగారు సభలోని ప్రశ్నలకు సమాధానము లొసంగుచు భారతీగీతములను ప్రభుత్వ పాఠశాలలందుండెనను విద్యార్థులకురర్పట కెట్టియాజ్ఞేతర లేదని తెలిపియుండిరి. ప్రధానమంత్రిగారు తమిళులు, తమిళ భాషానెంగుదురు. ఈ గీతములను వారు వినియున్నారు. ఘట శాఖలన వసుధకు సంక్రిందపులను సృజించగలరు ధ్వంస మొనర్చగల మహాప్రణిమ. (నవ్వ) అట్లుండియు తమ ప్రక్కనేగూర్చుండి తమమిత్రులంతటజేసి యుండ వీరు గుటకలు మ్రొంగుచు గూర్చుంటుంటప్పు మరేమి చేయవలెనున్నాడు. ప్రక్కనేగూర్చుండియున్న వీరి మిత్రులగుచును (లామెంబరు హోముమెంబరు) ఈ విషయమై ప్రధానమంత్రిగారితో నొక్కమాటైన చెప్పియుండలేదు.

గొ|| హోముమెంబరు, లా మెంబరుగార్లు రువురును భారతీయులే. నేటికి భారతీయులమనియే చెప్పుకొనుచున్నారు. లా మెంబరుగారు మళయాళభాషలో మంచివక్తలు. భారతి గీతములనంటి గీతములే మళయాళములోనుండిన వాల్చే నిషేధించియుండెడివారా? సర్వసమత్వము, సర్వమానవసౌదర్యముల బోధించుచు ఇస్లాము మతవిజ్ఞానముల కధిపతులగుండిన హోముమెంబరుగారేవా ఇట్టి చైతన్యములకు పూనుకొనవలసినది?

సత్యమూర్తిగారు భారతీగీతముల బాడుట

శాపద్ యిపుడు భారతీగీతముల పుస్తకముల ప్రతులు రెండు గలవు. ఇంకొకటి లామెంబరుగారికి బహుమతిగా నొసంగుచున్నాను. మరొకటి ప్రభుత్వ గ్రంథాలయమున కొనంగెదను. పోలీసు వా రీపుస్తకములను శాపద్దశించి వశపరచుకొనవలసిందో, అట్లు జేయవలెను, అని శ్రీ సత్యమూర్తిగారు భారతి గీతముల ప్రతినిధిని అందుజూచి రెండుమాట “సందేహతమెన్నో” అను గీతము నొకదానిని తమిళములోనే వాడి, “వికమత్వము లేనినో”, భారతీ యుల్లెలును ఆవహానము పాలయ్యెదర” అ.గ.ముతో దాని సారాశ్రమము వివరించిరి. ఈ గుణపాతమును హోముమెంబరు లామెంబరుగార్లు ముఖ్యముగ నేర్చుకొనవలసినది. “మనలో మనము వికమత్వములేక మొగిననో” ప్రభుత్వ స్థానములందా నీకులైన మిగుల, ప్రతికూల పక్షములను మేమును ఉభయులమును అవహానము పాలయ్యెదము. (చవ్వులు)

సత్యమూర్తిగారు “వీర స్వరంగత్” మను మరొకపాటను చదివి అమృతమును చరిచాదినవారు మువ్వమును గ్రోలసటుల సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును కాంక్షించెడివారు చిల్లర లాభముల నభిలషించరని తాత్పర్యముకల్పి ఆహ్లాదీకాఖ మంత్రిగారి ద్వానిని బాగుగ గమనింపవలెననిరి. లామెంబరుగారి గీతముల నింతవరకు చదివియుండలేదని చెప్పియుండిరి. అట్లుయ్యన వీనిని నిషేధించిరి. ప్రాచీన భారతకవివరణ్యులందరివలెనే భారతీయులు “తోకాశనుస్తా న్ముఖినోభయం” అను లోక కథ్యాణమునే తమ పాటలందు అభిలషించియుండిరి. అట్టి పుస్తకముల వా దేశభక్తియన నెట్టిదో నెకంగని మదరాసు ప్రభుత్వమువారు స్రుష్టితనముగా నిషేధించుట?

నుబ్రహ్మణ్య భారతి బ్రాహ్మణుడు, వారి పాటలందు దండెనను బారి కులభేదములు ప్రబోధింపబడె నేమో నా బ్రాహ్మణేతర విమలను దండె గోరుచున్నాను.

“ఉత్తరువు స్వర్ణేతుకము-నకర్త వ్యము”

ప్రభుత్వమువారు గావించిన ఉత్తరువు పహేతుకమైనది గాదు. కర్త వ్యముగాదు. ప్రభుత్వమువారి విషయములో విశేషముతో నిప్పటికైనను మొలంగవలెననో నింతటితో నీవిషయము ముగింపబడదు. తమిళము మాతృభాష గాగలవారందరకును నిది సవాలుగనుండగలదు. దేశభక్తులందరకునుది సవాలు. రావున తమిళులు, దేశభక్తులు, అంతరీక్షియము నామోదింపవలెను. అనిపెట్టిరి.

సి. యస్. ముత్తరంగ మొదలియగువారు ఉపపాదన బలపరచుచు స్థానికపురపాలక సంఘ పాఠశాలలందనేక తావుల నిజవరకే నీగీతములు ప్రవేశ పెట్టుబడెననిరి.

శ్రీ టి. ఆదినారాయణచెట్టిగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు ప్రభుత్వమువారిట్టి యుత్తరువు గావించుటవలన ప్రస్తుత దేశీయుల యాగ్రహమునకు పాటలయేవేక రాగల సంభవుల ఆగ్రహమునకు, ద్రౌత్యభావమునకు గురిచుచున్నవని పలికిరి. ప్రపంచము చెప్పుటనుగాని జాతీయ భావతరంగము ననివితేయుటం దేప్రభుత్వముగాని జయముని యుండలేదు. ఐర్లండు దేశములో జాతీయ భావములు గలిగిన సారస్వతము ననివితేయుటకు ప్రభుత్వమువారిచ్చియో ప్రయత్నములు గావించిరి. ప్రతికల నిషేధించిరి. కాని దీనివలన ఆ ప్రచారము తగ్గిపోవుటకు మారు అత్యధికమయ్యెను. ప్రభుత్వమువారు భారతి గీతముల గ్రంథములను వశపరచుకొనవచ్చుచుగాని ప్రజల దేశభక్తిని, నుబ్రహ్మణ్యభారతి ప్రజల మరణములను నెలకొల్పిన మాతృభక్తిని అణచివేయుటవలనయు పట్టిరి ఎల్లకాలమును మిరానువర్తనింపవలెములపై యధిష్టించియుండుమని తలంపరాదు. నేడీ గీతములను నిషేధించి మిగుల మి నియోజకగణములవద్దకు వెళ్లిననో మి కెట్టి సత్కారము జరుగనో తెలిసికొనగలరు. (నవ్వ) 1920-21 వండినందు ఆంధ్రదేశమునందు “పంజాబు దండాల భారతమాత” మొదలైన దేశభక్తి గీతములే దేశీయ ప్రబోధమునుగాంచి, ప్రజల దేశభావమును రగల్కార్చెనను.

చావడి నుబ్రహ్మణ్య పిల్లేగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు భారతీగీతములు పెట్టెల్లోయందు సామాన్యముగ నన్ని పాఠశాలల యందును బోధింపబడుచున్నవని నడిపిరి. కాని ఇంతవరకును చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారు వానిని నిషేధించుటవరకు మని ఎన్నడును భావించక ఇచ్చి దాకస్మికముగ శాగ్రంథముల లాగుకొనుట ఆశ్చర్యకరముగ నున్నదని నడిపిరి. ప్రభుత్వమువారి చర్య ప్రజలయందు జాతీయభావమును సంపూర్ణముగ నశింపజేయుట కుద్దేశింపబడెనుగాని మరేయొకటి గాదు. భారతీయులెవ్వరును ప్రభుత్వమువారి చర్య నామోదింపబాలకు.

గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమ రావుగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు ప్రభుత్వమువారికి అంతరాత్మ యనునది లేదని జెప్పటకీ మరేయొక నిదర్శనమని నడిపిరి. ఈగ్రంథముల నిషేధించుచు గావించబడిన యుత్తరువు గావించినది, మదరాసు ప్రభుత్వమువారు గాదు. బర్మా ప్రభుత్వమువారు వాని నిషేధించిన బర్మాప్రభుత్వమువారికి అవభాష చెరియదు. వారు గావించిన యుత్తరువును ఈ రాష్ట్రమున నమలుతో పెట్టదరువా దగదాయను విషయమును ఇందులైనను “రివీవక యే మనప్రభుత్వమువారు గజెటున ప్రకటించిరి. ఈగీతములు ముప్పది వత్సరములుగా తమిళదేశమున వ్యాప్తియందున్నది. కాని వీనియందు రాజద్రోహ మున్నదని ప్రభుత్వమువారికిగాని మరి యెవ్వరికిగాని ఈ ముప్పదివత్సరములలో నెప్పుడును దోషలేదు. తమిళసారస్వతమున నీగీతములు అగ్రస్థానము వహించుచున్నవి ఈ గ్రంథములు చాల ఉత్కృష్టమైనవనియు వీనిని వశనీయగ్రంథములుగ నిర్ణయింపవలెనని గూడ చాలముని భావించిరి. అట్టివందర్శమున నీగ్రంథముల నిషేధించి విశేషరచుకొనవలెను అధికారులను వారి కనుమరి నొసగు అధికారులను చాల బాగురూకతో ప్రవర్తించవలసియుండెను. ఇట్టి అచిచారిత చర్యలవలననే వంగదేశ విభజనపయమున ప్రభుత్వమువారికి ప్రతికూలముగ గొప్ప యుద్వేగమును బయలుదేరెను భారతీ గ్రంథములపై నిషేధమును వెంటనే తొలగించిననే దప్పు తమిళదేశమునగూడ అట్టి యుద్వేగమును బయలుదేరునెడల ఆశ్చర్యములేదు. ప్రభుత్వమువారు వెంటనే ఉత్తరవు రద్దచేయనియెడల, తమిళదేశమున ప్రతివారును, భారతీగీతములను బహిరంగముగ చాటుచు అందుకొరకు కారాగారములకు జనుటకైన సిద్ధపడెదరు.

ఎస్. కపరాజుగారు (పంచమ శామినేలెడు) ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, ప్రతిపాదనను బలపరచవలెనని ప్రభుత్వమూర్తిగారు ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడిన ప్రతినిధులకే జ్ఞప్తి జేపెట్టెడి గాని, శామినేలెడు ప్రభుత్వం గోరలేదనియు, అది తన కార్యమాను గలగతేననియు నడిపిరి. శామినేలెడు ప్రభుత్వం ఆంధ్రరాష్ట్రం నేననియు, ఎల్లప్పుడూ ప్రభుత్వమువారిచే బలపరచబడుచున్నదియు ప్రభుత్వమూర్తిగారు రాజీపించు ధ్వని నొసగుటలు ప్రసంగించిరి. ఇది చాల అపవ్యాధము. గుణమును జట్టి జూచినయెడల తమిళభాషలో, నుబ్రహ్మణ్య భారతీగారి గీతములు నిరుపమానములనటుల పండియములేదు. ప్రతి పను యమునను ప్రభుత్వమువారిని బలపరచ నిర్దమగనండు మేము గూడ నీ విషయమున ప్రభుత్వమువారి చర్య నామోదింపజాల తున్నాము. (వినుడు వినుడున కేకలు) ప్రభుత్వమువారు పదర నిషేధమును పెట్టిన తొలగించెదరని వచ్చుచున్నాను.

ఎస్. ప్రభుత్వమూర్తిగారు:—శామినేలెడు ప్రభుత్వం పను మానిండుట శాశ్వతప్రాయముగాదు. శాశ్వతము లట్టి యనుమానమున కవకాశములేని యున్నయెడల విచారించు చున్నాను. ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడిన ప్రభుత్వం ప్రజాభిప్రాయ మనుగురించి మాటలాడుట కర్తవ్యమగు భావముచే వారి కోక్కరికి మాత్రమే నేడు విజ్ఞాపన మొనర్చితిని.

టి. సి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు శామినేలెడు ప్రభుత్వం గూడ ప్రతిపాదనను బలపరచుట మాడ నకు చాల పండిపడయ్యెనని నడిపిరి. తమిళదేశమున నుబ్రహ్మణ్యభారతీని, గొప్ప జేవతాంశసంధూతినగభాషించి గౌర వింపు చున్నారు. 20 శతాబ్దములుగా, తమిళదేశమున నాచాల గోపాలమును భారతీ గీతముల జట్టి యు తక్కిన ప్రజా భావముతో పరిగడించుచుండగా నిపు డీ ప్రభుత్వమువారు వానిని నిషేధించుట చాల విషాదకరము. తక్కిన ప్రజల గ్రంథముల రచించిన గ్రంథ కర్తలను ప్రోత్స హించుట ప్రభుత్వమువారి ధర్మము. అటు చేయకపోవుటయే గాక, మీదుమిక్కిలి అట్టి యు తక్కిన గ్రంథముల నిషేధిం చుటకంటె విపరీతమున వర్తన మియ్యకటి యుండవలయు.

విడింబరశాధ మొదటియగుగారు ప్రతిపాదనను బల పరచుచు, 20 శతాబ్దములుగా తమిళదేశమున నాచాలగోపాల మిగీతముల పఠించుట కంతస్థ మొనర్చి కొనిరియు, ప్రభుత్వము వారేపుడు వానిని నిషేధించుట నివృత్తియొన నమియు మీదుమిక్కిలి తమిళ పారస్వతమునకు తీరని నష్టము వాటిల్ల జేసినవారయ్యెదరనియు నడిపిరి.

మహమ్మదు మమ్మదుగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు తనకు ఆరణభాష వాడుగా రాకపోవుటచే భారతీ గీతముల మాధుర్యముల గ్రోజాలకపోయినను, అరవము తెలిసినవారంద రును వాని నైకకంఠ్యముతో బ్రశంసించు చుండిరి నడిపిరి.

గోమంతకాగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, భారతీ గ్రంథములను పండి ప్రచారకార్యాలయమువారు ప్రకటించి రనియు పదరు కార్యాలయము, ప్రజల ధర్మముపై తీ విం చు చున్న విరు పేద కంఠ యనియు ప్రభుత్వ మువారి చర్యలను వారికి ముహూర్తండు వేల యాపాయలు నష్టము నచ్చెననియు నడిపిరి. ఇట్టి గ్రంథములను ప్రచురించి ప్రజల కుచితముగ పండితెట్టుట ప్రభుత్వమువారిధర్మము. ప్రభు త్వమువారు ఆంగ్లేయులచే శత్రువాతులు మొదలగువానిని గురిం చి వ్రాయు గ్రంథములను ప్రచురించుటకు వేలకొలది ప్రజా ద్రవ్యమును డెబ్బించుటకు నిర్దమగనావారేగాని నిజముగ జే కాభ్యుధికిరవలగునట్టి గ్రంథముల ప్రచురించును ప్రోత్సహిం చుటలేదు సరిగదా ఇతరు లెవరైన ప్రచురించినచో వానిని ని షేధించుటకు గూడ గడంగిరి. ఈ గ్రంథములను పాఠశాలలలో వేరేయియులుగ ప్రవేశపెట్టించెదనని ఇటీవలనే విజ్ఞాపనమం ట్రీగారి సభలో వాదనమొనర్చిరి. లామెంబరుగారు అని రాజద్రోహకరకలసి ఇప్పుడు నిషేధించిరి. ప్రభుత్వముచు పగభాగస్వాములగు నీయిరువురను ఇట్టి వరస్పరప్రతికూల ప్రవర్తనలు చూపరలకందరకను వింతగొల్పుచున్నది.

దొరై రాజుగారు (శామినేలెడు) ప్రతిపాదనను బల పరచుచు ప్రభుత్వమువారి చర్య నెవరను పనురింపజాలరని నడిపిరి.

భామనగారు (త్రైపుర) ప్రతిపాదనను బలపరచుచు, భారతీగారిచే రచించబడిన గ్రంథములు కర్తవ్య విచక్షణలేక పను ప్రతినిధి ప్రపంచముచేతను విశేషభక్తి గౌరవములతో, మరి గ్రంథములతో పరిపూర్ణముగ పరిగణింపబడుచున్నారని నడిపిరి. ప్రభుత్వమువారిచర్య ఏమాత్రమును పనురింప వీలు లేదు. అయినను వారిచర్యలను, తమిళప్రజలతో భారతీగ్రంథ ములపై గల భక్తిగౌరవములు ఇనుమడించెను.

జే. నాగారు :—యూరపియను) ప్రతిపాదనను బలప రచుచు, ప్రతిపాదనను వోటులకు డెట్టువరకు పోనియ్యకయే ప్రతిపాదనను అంగీకరింపజులెదని ప్రభుత్వప్రభుని గొరిరి.

వి. వి. మునసామి పిల్లెగారు (శామినేలెడు) ప్రతి పాదనను బలపరచిరి.

పంటభూములలో గడ్డివామును ఒక నెలదినము లుంచిన పంటభూమిలో కొలదిభాగము వృధాగాపోవును. వేరే ఒట్టిచోట ఎక్కడైననుంచిన అన్నిప్రమాదము. గడ్డిని త్రొక్కించిన వెంటనే బేల్లుగా ఎందుకు కట్టకూడదు. ఆలాగయిన తక్కువ స్థలములో నుంచుటకు వీలగును. గడ్డివాము ఆక్రమించిన స్థలముతో 5 వంతు సరిపోవును. అమ్మకమునకు కూడ తయారుగా నుండును. మేతకు కావలసినప్పుడు వాముకంటె బేలులోనుండి గడ్డిని సులభముగా తీసుకొనవచ్చును. అన్నిటికి మంచి పే పెన్ ఒకటి ముఖ్యవశ్యకము. బేలింగ్ యంత్రము లన్నిటిలోకి శ్రేష్టమైనది.

మె-కార్టిక్ డీరింగ్ పే పెన్

జంతువులచేగాని పరుచేగాని త్రిప్పనగును

స్థాకుదార్లు :—

బొంబాయి

కలకత్తా

కరాచి

VOLKART

ENGINEERS

ఆర్రినియన్ వీధి, మద్రాసు.

బెజవాడ

తూర్పుకర్ణాట

కొచ్చిక్

లా మెంబరు 21 బి. ఎం. కృష్ణ శాయరగారు ప్ర భుత్వమువారి తరపున ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు నిటులనడిపిరి. ఈ విషయమున లభించు జరిగినది. భారతీగ్రంథములను నిషే ధించుచు బర్మాప్రభుత్వమువారు త్రువును గానించిరి. అందు కు కారణము తమిళా మాకు డెలియవు. ఇట్టి విషయములయం దు ఒకరాష్ట్రమువారు గానించినయు త్తకవును ఇకరరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారుగూడ తమ గతేటులతో ప్రకటించవలసియు న్నది. (కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం ఎందుచేత?) భారతప్రభుత్వము వారావిధమునూ కరపాప్యపుటల త్రువును గానించిరి. ఆ యు త్రువుప్రకారము, మా ప్రభుత్వము ఆఫీసులోనివారు, అటు లనే యధారీగా పోర్టునెంటు బార్లిగజేటునందు ప్రచురించిరి. నేనుగాని హోంమెంబరుగారుగాని మరేప్రభుత్వముగూడ వాని ని గతేటుతో ప్రకటించవలసినదని డెలిపియుండలేదు. అంత మాత్రమున ఆఫీసులోని అధికారులచర్య అగ్రాస్త్రియమైనదని నేను చెప్పను. వారులు చేయుటలో తమవిధ్యుక్త ధర్మముల మాత్రమే నిర్వహించిరిగాని వేరుగాదు. (ఓ ఓ అచాగేకలు).

లామెంబరు:— మా ఆఫీసువారుగాని, పోలీసువారు గాని, మేజిస్ట్రేటుగారుగాని చేసినపనులయందు ఆక్షేపణ మొన రేయింతునలేదు. నిబంధనలయందు దొనపబడినవిధముగ వారు తమధర్మమును నిర్వర్తించిరిగాని మరేయొకటిగాదు.

మేజిస్ట్రేటుయొక్క త్తకవుపై ప్రాకృత్యము ఆపివేసెనని. ఈగ్రంథములయందు రాజద్రోహమున్నదో లేదో విచారించి ప్రాకృత్యము నిర్ణయించెదరు రాజద్రోహ ప్రేరేపణయొద్దయి లేదని ప్రాకృత్యము నిర్ణయించెయెడల, బర్మాప్రభుత్వము వారి యు త్తకవు వానియంతటకడయే రద్దగును. రాజద్రోహ మున్నదని నిర్ణయించినయెడల, అధికారలచర్య న్యాయమైనదే యని ఋజువునను. కనుక యీవిషయము నిపుటితో నిలిపివేసి న బాగుండును. అంతియగాక ప్రాకృత్యము నీవిషయము విచా రిం చు చున్నా రు. అది వరీమగరమునంతవరకును ప్రభుత్వమువారేపు డెట్టిచర్యను దీనుకొనజాలరు. అది న్యాయ సానధికార్థమగును. అందుచే ప్రాకృత్యము రివిషయమున తమ నిర్ణయమొనగువరకు వేదియించుటమంచిది. ప్రభుత్వముం ట్రీవర్తనవారు ఈ గ్రంథములను భకనీయములుగ పెట్టించెదనని వాదనమొనర్చెనని ప్రతికూలస్థులే. అంగీకరించిరి. వానిని బట్టిపాడగా మదరాసు ప్రభుత్వమువారికి గ్రంథములపై ద్వేష ముగాని, పగగానిలేదని స్పష్టపడగలదు.

ఎల్. క. కులసీరాంగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు- లామెంబరుగారి విషయము నింత తేలికగత్రోసివేసినందు కాళ్ళు ర్యమును డెలిపిరి. నుబ్రహ్మణ్య భారతీ గీతములనుండి, కొన్ని టిని కులసీరాంగారు చక్కని కంఠస్వరముతో పభలో పాడి వినిపించిరి.

టి. ఎం. శార య సామి పిల్లెగారు ప్రభుత్వము వారి చర్యను పనురించుచు లామెంబరుగారు కీర్తనముగ ప్రసంగించిరి గాని ఎంత విచిత్రము దానియం దొక్కటైనను యుక్తమైన కారణము గనుపించనది. ప్రభుత్వమువారిగీతములు రాజ ద్రోహ పూరితమునని వాదించినయెడల, వివాదమునకున కొద్ద లకు పోవుటకును కారణములుండును. కాని లామెంబరుగారు వాదం తలేదు. కనుక ప్రభుత్వమువారు పెంటనే తమ ప్రకటనను రద్దుజేసుకొనవలెను. (వినుడు వినుడున కేకలు) కృష్ణ శాయరగారు కడుగారు ప్రతిపాదనను బలపరచు, అరవమును మాటలాడుచు ప్రభుత్వమువారిచే నిషేధింపబడిన భారతీ గీతముల గొన్నిటిని గాన మొనర్చిరి

పిమ్మట ప్రతిపాదనను వోటులకు డెట్టుగా 76 గురు అను కూలముగను 12 గురు మాత్రము ప్రతికూలముగను పమ్ముటల నొసగిరి డెలిపి ప్రతిపాదన నెగ్గెనని అభ్యుక్తుడు ప్రకటించి నపుడు, ప్రతికూల పక్ష స్థానములనుండి వందేహతరము ధ్వను లతో అటును నీవిషయములవరకు సభాభవన మంతయు ప్రతి ధ్వనించి పోయెను. శామినేలెడు ప్రభుత్వం ప్రజా ప్రతినిధు లును అందరూ ప్రతిపాదన కనుకూలముగ పమ్ముటల నొసగిరి. అధికారులు మాత్రము ప్రతికూలముగ పమ్ముటల నొసగిరి. అం తటితో నిన్నటి సభ ముగిసెను.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సూర్యరెన్ను కార్యదర్శిగారి వర్యటనము

తూర్పు గోదావరిజిల్లా

పశ్చిమగోదావరిజిల్లాలో వర్యటన మొనర్చుచు వరసాపు రంనుంచి యీ నెల 1 వ తేదీని రాజ్ కోలుడెల్లిరి. రాజ్ కోలులో దేవరకొండ నుబ్బారావుగారిని ఏజంటుగా ఏర్పాటుచేసిరి. అమలాపురంబెల్లిరి. మరల వరసాపురమునకు శ్రీ శ్రీనివాసపు నుబ్బారావుగారున్న కార్యదర్శిగారున్న కలసి 5 వ తేదీకి వచ్చి భీమవరం తాలూకాలో వర్యటనమునకై బడలిరి.

రాజ్ కోలులో ఖద్దరు అమ్మకం

1927 అక్టోబరు లగాయకు 1928 అక్టోబరు 1 వ తేదీ వరకు ఖాదీసంస్థల సాటివారిపాత్రప్రకారం సుమారు రూ 5000 ఖద్దరు అమ్మకంఅయినది. శ్రీ పొన్నాడ నూర్యారావుగారు యీకొట్టును నడుపుచున్నారు. వ్యక్తియనితేఖరి.

The Hon. Gen. Secretary & Treasurer,
The Madras Seva Sadan,
Mylapore, Madras.

మద్రాసు శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు

విల్లివాకం హత్యకేసు

జి. ఆదివారాయణ చెట్టియారగారు

ప్రశ్న:- (ఏ) విల్లివాకం హత్యకేసులో శేరగు లింగ పురుష ఉరితీయబడుటకు ముందుగా వెలూరు సెంట్రల్ లు జైలులో నుంచబడియుండుట నిజమేనా? (బి) సదరు శేరగులు ఉరితీయబడుటకు ముందుగా క్రైస్తవమతములో గలిపివేయ బడుట నిజమేనా? (సి) సదరు జైలులో మతోపన్యాసక దగు కదిర్యలశాయనగారు అను నతడు శేరగు లింగ పురుష తన మతము మార్చుకొనమని పోత్సహించియుండుట నిజమేనా? (డి) ఇతడు శేరగు లింగ పురుషకు ప్రత్యేకముగా అంత్యక్రియలు వైధవముతో జరుప వద్దైన మొసగియుండుట నిజమేనా? (ఇ) ఈవాగ్దానముపైని శేరగు లింగ పురుషుడు క్రైస్తవమతమున స్వీకరించుట నిజమేనా? (ఎఫ్) వెలూరుపట్నం టౌన్ గేటు వద్ద యీ శేరు లభయింపకు సామాన్యబీదలకు జరపబడు అంత్యక్రియలే జరపబడుట నిజమేనా? (జి) ఈయభయము ను క్రైస్తవ మతములో గలియటకు ముందుగా హిందూమత బోధకులు వీరవద్దకు రానివ్వబడియుండిరా?

జవాబు:- (ఏ) అవును. (బి) అవును. (సి) కాదు. (డి) కాదు. (ఇ) కాదు. (ఎఫ్) ప్రభుత్వమునకు తెలియదు. (జి) హిందూమతోపన్యాసకులు యితర మతోపన్యాసకులతో సమానముగానే రానివ్వబడుదురు. కాని, యీ విషయమున, శేరగు లభయింపకు జైలులో చేర్చుకొనినదినము మొదలు ఉరితీయబడిన, దినమువరకు అనగా 2-27 మొదలు 15-9-27 వరకును హిందూమతోపన్యాసకు డెవ్వడును జైలును దర్శించి యుండలేదు.

మద్రాసు హోర్స్టలోనికి ప్రజలను రానిచ్చుట

పి. భక్తవర్తనశాయణగారు

ప్రశ్న:- (ఏ) మద్రాసు హోర్స్టలోనికి మద్రాసు ప్రజలు రానివ్వబడుటయందు, పోలీసుహోర్స్టను పొందిన వారిని రానిచ్చుటయందు, నిజమేనా? (బి) అట్లగుచో, అట్టి ప్రతి బంధకుములకు కారణము తెలియి? (సి) అట్టి ప్రతిబంధకుములు బొంబాయి, కరాచీ, రేవులయందు లేకుండుట నిజమేనా? (డి) అట్లగుచో, అవి మద్రాసులో నేల విధింపబడలేనా? (ఇ) మద్రాసు పోర్టుట్రస్టునకు ఒక పోలీసుప్రేక్షకు పూర్తిగా ఇడిచిపెట్టబడుట నిజమేనా? (ఎఫ్) బొంబాయి, కరాచీ, రేవు లలోనివలెనే మద్రాసు హోర్స్టలోగూడ మద్రాసు పోలీసు సుచితముగా రానిచ్చి విషయముగూర్చి ప్రభుత్వమువారాలో విచారరా?

జవాబు:- (ఏ) ప్రభుత్వముచే నామోదించబడియున్న మద్రాసు పోర్టుట్రస్టు నిబంధన (రైలా నెం. 2) (ఏ) సభ యొందుట బెట్టబడినది. (బి) (డి) ఈ నిబంధన యీ క్రింద యుద్దేశములతో గావించబడినది:- (1) మద్రాసు పోర్టుట్రస్టు చట్టముక్రింద బోర్డునకు స్వాధీనపరచబడినట్టియు, బోర్డుచే నిర్మించబడినట్టియు డాక్కులు, కెట్టిలు, కాలలు, వేరహా గులు, రైల్వేలు మున్నగునవి పదుపాదుకరముగను, శురుక్షీత ముగను, ఉపయోగింపబడుటకు; (2) బోర్డునకు స్వాధీనపరచ బడినట్టియు, బోర్డుచే నిర్మించబడినట్టియు, పబ్లిక్ ఫలము యొక యోగముకొరకు; (3) అవరణలోనికి కుంటురులును యితర అపాయకకరముల ప్రజలను రాకుండుటకు (4) ఈ చట్టము యొక్క యుద్దేశములకు సామాన్యముగ కొనసాగించుటకు (5) ఆ విషయముగూర్చి ప్రభుత్వమునకు తెలియదు. (ఇ) మద్రాసు హోర్స్టవనికి ఒక పోలీసు ప్రేక్షకు పూర్తిగా ఇడిచి పెట్టబడినది. (ఎఫ్) ప్రస్తుతమున్న నిబంధనలకు మార్పుల భావ్యమని ప్రభుత్వము దలంపదు.

హిందూ దేవాలయముల కమిషనరు

మద్రాసు కార్పొరేషను కౌన్సిలరుగా నుండుట

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు

ప్రశ్న:- (ఏ) హిందూ దేవాలయముల కమిషనరుగ నున్న పి. వి. నటరాజుమదలియారగారు మునిసిపలు కౌన్సి లరుగా నుండుట ప్రభుత్వమునకు తెలియదా? (బి) ఈయెడు వదవులలోగూడ వీరికి నుండగలగుటకు ప్రభుత్వము అనుమతిని పగ నుద్దేశించియున్నదా? (సి) అట్లగుచో, యేకారణములబట్టి? జవాబు:- (ఏ) అవును. (బి) (సి) పి. వి. నటరాజుమదలియారగారు హిందూ దేవా లయముల బోర్డు కమిషనరు కార్యములను నిర్వహించుచు కార్పొరేషను కౌన్సిలరుగాగూడ పనిచేయగలగునని ప్రభు త్వమునకు దోచినందున, గత ఆగస్టులో కార్పొరేషను యొన్ని కకు నిలువబడుటకు మదలియారగారికి ప్రభుత్వము అనుమతి యొకపగను.

రాజంపేట తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షుని నామినేషను
కె. కోటిరెడ్డిగారు

ప్రశ్న:- (ఏ) కడపజిల్లా, రాజంపేట తాలూకా బోర్డునకు అధ్యక్షుని యెన్నుకొను హక్కు మూడవ పర్యాయ ముగూడ లొలగించి, అధ్యక్షుని నామినేటుచేయుటకు కారణ ములెవ్వి? (బి) ఒకే అధ్యక్షుని మూడవ మారుగూడ నామి నేటుచేయుటకు కారణములెవ్వి? (సి) ఈరాష్ట్రములో అధ్యక్షు నెన్నుకొను హక్కు నొసగుటని యితర తాలూకాబోర్డు లేవయిననున్నదా? అట్లగుచో, అవియేవీ? అట్టి హక్కు ఎంత కాలమునాటి వానికొసగబడలేను.

జవాబు:- (ఏ) రాజంపేట తాలూకాబోర్డుకు అధ్యక్షు నెన్నుకొను హక్కు నొసగుటకు ఆ చట్ట టి కలిసియు తగి యుండలేదని ప్రభుత్వముభిప్రాయపడియుండెను. (బి) అధ్యక్షు వదవిని సమగ్రతతో నిర్వహించియున్న వాని నే నామినేటు చేయుట తాలూకాయొక్క ప్రేయమానకు ముఖ్యమని ప్రభు త్వము తలచెను. (సి) అవును. హన్మట్ల, హర్నవపల్లి, తాలూకా బోర్డులకు 1-4-25 తేదీనండి అధ్యక్షులు నామినేటు కాబడుచున్నారు.

మద్రాసు హిందూ దేవాలయములచట్టము

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు

ప్రశ్న:- (ఏ) మద్రాసు హిందూ దేవాలయముల చట్టమును పరిరంధులకొక చిత్తుచట్టమును ప్రత్యేకపెట్ట నుద్దేశించి యున్నారా? (బి) అట్లగుచో, యెప్పుడు? యే మార్గముల ననుసరించి? (సి) లేనిచో, ఎందుచేత?

జవాబు:- నెం. 87 (87) ప్రశ్నయొక్క ఏ. క్లాజు నకు జవాబు చూడవలెను. ముఖ్యపరంగాలు యీ క్రింద నూ చించబడినవి:- 1. రాబడితో సంబంధములేకుండ అన్ని దేవాలయములకును చట్టమును వర్తింపజేయుట. 2. బోర్డుయొక్క శాస్త్రీయ విచారణ కరిపాలనాకాళుని విధిజనము. రెండో బోర్డు అనేర్పరులు 1. ముగ్గురు కమిషనరులుగల పరిపాలనా బోర్డు 2. ఇద్దరు కమిషనరులుగల శాస్త్రీయ విచారణ బోర్డు. 3. ఎక్స్ పైజితు దేవాలయములకు నాన్ ఎక్స్ పైజితు దేవాలయములతో సమాన స్థానముగను. 4. దేవాలయ రాబడిలో 1 1/2% బడు లుగా 2% చొప్పున కమిటీచే వెనూలు చేయబడుట. ఈ 500/కు తక్కువ రాబడిగల దేవాలయములనుండి విధిగా ననూలు చేయకుండుట. 5. దేవాలయ కమిటీ సభ్యులలో అక్రమము గా ప్రవర్తించు సభ్యులను కమిటీనుండి వెడలగొట్టుటకు నిబం ధనయోర్పకములు.

తెలుగు జిల్లాలలో వ్యవసాయాభివృద్ధి

రా. బి. సర్. పి. పి. పాట్రోగారు

ప్రశ్న:- తెలుగుజిల్లాలలో అందు ముఖ్యముగా గంజాం, విశాఖపట్నం, జిల్లాలలోని భీమవరం, అభివృద్ధికి, ఎరువులయొక్క అభివృద్ధికి, యెర్పాటు లేవయిన గావించబడినవా, జవాబు:- ఏర్పాటు చేయబడినవి.

వ్యవసాయ ప్రదర్శనములు

రా. బి. సర్. పి. పి. పాట్రోగారు

ప్రశ్న:- ఏ. గంజాం, విశాఖపట్నం జిల్లాలలో నున్న వ్యవసాయ ప్రదర్శకు లెందరు.

పి. రంజుల పాలములలో యే ఫలములకయినను ప్రద ర్శనముకొర కుపయోగించిరా.

బి. అట్లగుచో, ప్రదర్శన ఫలములు లేదవలెదన గ్రామము లెవ్వి.

జవాబు:- ఏ. గంజాం జిల్లాలో నలుగురు ప్రదర్శకులు ను విశాఖపట్నం జిల్లాలో ఆరుగురు ఉన్నారు. ఈ యుద్యో గములు తమ తమ పరిపాట్లలోని రంజులు భూములమీద నూతన వ్యవసాయ పద్ధతులను ప్రదర్శించు చున్నారు.

బి. 1926-27, 1927-28 సం. లలో ప్రదర్శనములు జరు గ బడిన గ్రామముల పట్టిక అనుబంధములో చేర్చబడి యున్నది.

గంజాం జిల్లాలో గ్రామములు :- అసకావల్లి, చెన్న వలస, యలమంచిలి, కుమ్మరాపాండి, సాక, గోపాలరావు పేట, వినువనాడి, రణబొల్లి, ఫత్తూరు, ఇంద్రాకిని.

విశాఖపట్నం జిల్లాలో గ్రామములు :- సాలూరు, సీ తానగరం, పార్వతీపురం, యెంచినవలస, కృష్ణాపురం, గొల్ల పల్లి, చెల్లెనవలస, లక్ష్మయ్యపేట, గుంతోటవలస, మెట్టవలస, కోటపాడు, వజ్రంరాజుపేట, లోపూడి, జగన్నాథపురం, కంజివరం, బొయిపాడు, వడ్డాకి, వీరవల్లి, జల్లూరు, ఊరల్ల, ఏటికొప్పాక, దార్లుపూడి అరవకాలెం, విజయనగరం.

కర్నాటక ప్రేమమిల్లుకంపెనీ

కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు

ప్రశ్న:- (ఏ) కర్నాటక ప్రేమమిల్లు మొదటిరంగ ముగావించినపుడు బాకీలమొత్తెంత? (బి) సదరు రంగాను బాకీలు చెల్లించుమిల్లు త్రమే ప్రభుత్వముచే నొసగబడెనా? జవాబు:- (ఏ) రూ 51, 202, (బి) అవును.

కర్నూలు జిల్లాలో పశువుల అభివృద్ధి
కె. పారిసర్వోత్తమరావుగారు

ప్రశ్న:- కర్నూలు జిల్లాలో పశువారిని ఆభివృద్ధి గావించుటకు ప్రభుత్వము వారేమి చర్యదీసికొనడలసి యున్నారా?

జవాబు:- పింగళి (పారిసర్వోత్తమ) యొక్కను జరుగు చున్న పశువుల సర్వే పూర్తిగానే కర్నూలు జిల్లాలో పశువుల సర్వే ప్రారంభింపబడును.

బాపట్ల జిల్లాముననబుగారు

కోర్టునకు సరిగా హాజరుగాకుండుట

జి. ఆర్. ప్రేమయ్యగారు

ప్రశ్న:- (ఏ) బాపట్ల జిల్లా మునపబుగానుండిన వి. వి. శుబ్బారావుగారు 9.6-28 మొదలు 22-5-28 వరకు ప్రతిదినము మధ్యాహ్నము 12 గంటలకే ఆఫీసు ను విడిచిపెట్టుచుండుట నిజమేనా? (బి) పైయెంటులకు, ఆఫీసు రిజిస్టరులను, నంరక కొరకు తమ గృహమునకు దెప్పించుకొను యందుట నిజమేనా? (సి) సంతకము కొరకు తమ గృహమునకుకంబడిన యొక పైయెంటుతో నొక ప్రానోటు కనబడకపోవుట నిజమేనా? (డి) తాము సబుబుడి వదలికి నియమింపబడిన ఆర్డరు పొందిన నాటినుండి ప్రతిదినము మధ్యాహ్నము 12 గంటలకే ఆఫీసు విడిచిపెట్టుటకు కారణమే మి? (ఇ) ఓరు 9.6-28 మొదలు 22-5-28 వరకు నిర్వహించి న కార్యముయొక్క స్టేటుమెంటును సభయెందుట బెట్టెదరా? జవాబు:- పై భోగట్టాను ప్రభుత్వము గోరపలసిన యవసరము లేదు. ఈవిషయము పైకోర్టుచే విచారించబడవలె ను. ప్రశ్నయొక్కయూ, జవాబుయొక్కయూ, నకలు పైకోర్టున కంపబడును.

రంపా అడవులను రిజర్వుచేయుట

పి. రంగవాళమదలియారగారు

ప్రశ్న:- (ఏ) రంపా అడవులలో మరొన్ని బ్లాక్కు లు రిజర్వుచేయబడు సూచనలు యెక్కడెన్నిలో నున్నవి? (బి) ఇందుకు ఆక్షేపణలు గావించదలచువారి అభిప్రాయములు గోరబడినవా? అట్లగుచో, ఎప్పుడు? వాని ఫలితమేమి? జవాబు:- (ఏ) అడవుల చట్టముక్రింద రిజర్వు చేయబ డుటకు విచారణకొరకును పెట్టిల్వెంటు కొరకును ప్రకటన గావించబడుటగాను కొన్ని బ్లాక్కుల ప్రారంభసర్వే ఆర్డరుచే యబడెను. (బి) ఆక్షేపణలు, హక్కులు, విచారించబడుటకు ను, నోటికు లొంగబడటమున, అడవులచట్టములో నిబంధన యేర్పడియున్నది. అట్టిసిధి యొకను రాలెదు.

ప్రశ్న
భవిష్యత్తును గురించిన రీ ప్రశ్నలకు జడలు
ప్రాయటకు రూ 1-0-0 కై ప్రతిప్రశ్నకు
0-4-0 ప్రశ్న ప్రాయటామునకు తెలుపవలెను.
గాంధీ జ్యోతిషనిలయం, తిరువల్లె.

సీసా 1-1
రూ 2-0-0
మమ
ఈమందు గనేరియా అను నెకరోగమును 24 గంటలలో
నివారించి మూత్రద్వారము నుండి వెలువడు ప్రానమును
మూత్రము విడుచునప్పుడు గలగు చురుకు, పోటు, మొదలగు
కాధలను వెంటనే నిలిపివేయును. స్త్రీలకు గలగు ఏవిధముయిన
కుటుమబ్యాధులయినను ఆశ్చర్యముగా కురుచును. 1172-1766
ఆనందకుటీరము, కి, బై రాగిమతం ఏథి,
మదరాసు

అమిత మైన సువాసన
విడువక ఈటాయిలెట్ సబ్బును వాడు
టచే మీచర్మమునందుగల వేరవేడినం
టి మృదుత్వము అట్లనేయుండును.
Made by GOODWIN'S, Manchester
Agents: P. HOLT & Co., Ltd.
P. O. BOX 237 3433
MADRAS

వృత్తాంతలేఖలు

బెజవాడ

(వ్యక్తియభిలేఖరి)

బి.సెంటుగారికి స్వాగతము

అక్టోబరు 9:—నేటిపుడయిన శ్రీమతి ఆరికెంటు గారు కృష్ణదేవరాయ పర్యవేక్షణ కార్యకర్తల కార్యకర్తలను పరిపాలించుటకు మొదలుపెట్టినది. వీరికి, స్టేషను వద్ద ఆమెగారికి తోడ్పడేందుకై ప్రముఖులైన ముఖ్యులైన స్వాగతమును పలికిరి. వట్టా కాంగ్రెసు కమిటీ పక్షమున మద్దతి వరద గాగారు గారు భారత మహిళా సంఘ పక్షమున శ్రీమతి దర్శి అన్నపూర్ణమ్మగారు పున్నమాలికలు చేసిరి. అటుపిమ్మట శ్రీమతి ఆ యస్. రాజగోపాలయ్యగారింటికి మొట్టమొదట తీసుకొని వెళ్లిరి. తదనంతరము దివ్యజ్ఞానముం దిరమన పథ జరిగిన. సాయంత్రము రి గంటలకు అభిలషత్తు సమావేశము జరిగెను. రి గంటలకు భారతమహిళా సంఘ భవన నున విసరిపరము సమర్పించబడెను. 6 గంటలకు గాంధీ ఉద్యానవనమున పౌరసభ జరిగెను. అచట పురపాలక సంఘము వారు వట్టా కాంగ్రెసుసంఘమువారు ఆంగ్ల భాష గ్రంథాలయ సంఘమువారు, బెజవాడ పాఠశాల, సహ్యానకరముల నర్సింది పున్నమాలికలతో సలకరించిరి. ఆనదిసెంటుగారు ఉచితరీతిని జివాటనిచ్చిరి. అంతటితో సభ ముగించబడెను.

గుంటూరు పురపాలక సంఘసభ

(వ్యక్తియభిలేఖరి)

గుంటూరు 10-10-28:— మొన్న సాయంత్రము పురపాలక సంఘసభ శ్రీమతి బా.వై. నరసింహారావు కంతులుగారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగెను. సభలో ముఖ్య తీర్మానములు చేయబడెను.

ముఖ్యతీర్మాన మేమన ఆరికెంటుగారు వ్రాసిన లేఖను పురస్కరించికొని నెహ్రూనికేజికయందు పురపాలక సంఘమువారు పూర్తి విశ్వాసమును తెలియబరచుచు నొక తీర్మానముచేసియుండిరి. తదనంతర శ్రీకృష్ణ శ్రీమమునకు రు 116 లు యిచ్చుటకు తీర్మానించబడెను. శ్రీ బేరూ వాసు మంతరావు కంతులుగారు ఆ ఆశ్రమములోని విద్య గుమస్తా లనే కయూత జేయుచున్నదిగాని స్వతంత్ర జీవనము చే జీవయాత్ర జేయుటకు దోహద మొనరుట లేదని యభ్యంతరకరదిరి. యువానీ దాక్షిణ్యము ప్రస్తుతము రు 50-0-0 లు వేతన విచ్చుచున్నార. వారిని వైద్యము నేర్పు కొనుటకు బంపినదానిలో వారు తిరిగివచ్చిన పిదప రు 60 లు వేతన మొసంగబడునని యొక బాండు వ్రాయబడి యుండుటచే వారికి రు 60 లు వేతన మొసంగబడుటకు తీర్మానించబడెను.

గుంటూరు పురపాలక సంఘమువారు కుక్కల సంరక్షణ దడని తీర్మానములు చేసియుండ కత్తులగురు కుక్కల సం పు గృహము కలెలాప్రక్క నిర్మింపదలచినటులన, ఇందుకు పురపాలక సంఘమువారు యిచ్చబడిరా యని యడిగిన దాని కి పురపాలక సంఘమువారు అప్రజేతము చుట్టును గృహములు నిర్మింపదలచుచున్నవనియు, కొలది కాలములో కలెలాను గూడ మార్చుననియున్నవనియు, అందుచే నచట పిలు బడ దనియు దెలిసిరి. అరండో పేట నున్న పుబ్లిక్ వద్ద మిమకా వాకి భూమిపలము గలదు. దానిలో త్రొవలకు సమాధి జేసుకొనుటకు అధికారము కోరిరి పురపాలక సంఘమువారు అప్రజేతము చుట్టును వసతిగృహము నన్నవనియు యొకను గృహములు కట్టబడుచున్నవనియు అందుచే శాస్త్రమును శ్రీ కానము (కింకి మార్పులకు పిలువదలయు తీర్మానించబడెను. తదుపరి కత్తులగురు పురపాలక సంఘపు నివేదిక పై వ్రాసిన రిమాన్సులు ఇదవబడి వాటికి సరియగు జవాబుసలు కొక యుపసంఘము యేర్పాటు చేయబడెను.

ఇంద్రజాలమ హేంద్రజాలము

ఈ గ్రంథములో జర్మనీగారడి, హస్తలాఘవము, ఆంగ్ల ఇంద్ర జాలము, మంగళాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, చీట్ల పేక తమాషాలు, విశేషవిద్యలు, మనుష్యుని మాయమయ్యేటట్లు ముడిచేయుట, పుట్టింపులు, జీవములో సమాధి యగలు, కరీ రములేని తలచేత మూటాడించుట, గాలిలో మనుష్యుని నిలుపుట మొదలగు విశేషములున్నవి. దీనిచే మేటికే చేయగలరు. మొదట. 2118 చమత్కార గణితము:—(కెప్టెన్ డాక్ కమిటీ వారిచే అప్రూవు కాబడినది.) ఇందులో విచిత్రవిశేష, మనో గణితములు, సమస్యలు, తిక్కుప్రశ్న, యంత్ర, తమాషా తిక్కులు, గణితావధానము గలవు. మొదట. 1.12 రి. రూ. 3. ఆర్. జవార్జనం వారును, కె.ఎస్. (గుంటూరుజిల్లా

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(10-10-28)

సముజ్జ్వలి దినములు

ఇరవది గజముల పీస్ ధరలు	రు. అ. పై
కారికంముల్లు—22 X 22 మంగిసమాకర్క (రి)	8-11-0
" " సరాసరికము	7-11-0
కారికంముల్లు—22 X 22 మొట్టాకరైలు (రి) రు	8-5-0
" " సరాసరికము (20 X 20) రు	7-5-0
తెలుపుముల్లు—1708 (నెట్) రు	12-14-0
రు 12-4-0 17.2 రు 11-4-0 ఎల్. ఎల్ 78,	
78, రు 8-6-0 68/888 రు 12-12-0; 9041 (నెట్)	
రు 11-4-0; 80 (నెట్) రు 8-5-0.	

నూలు

40 నంబరు సీను (రి పా కట్టలు)—ట్రాక్ రు	6-0-6
చలన (కాం) రు 7-8-0; చలన (ఎనిటిక్యెట్) రు	6-10-6.
చలన (నాగకన్యక) 6-10-6 చలన (నెట్) రు	6-14-6 చలన (గడ్డెంబా) రు 7-14-0
వచ్చుకరము (ఎల్) రు 7-7-0	
40 జపాన్ (పదిపానులకట్ట) అయిదు నక్షత్రములు	
రు 18-4-0 నమలి	
60 సీను (రి పానులకట్టలు)—అడికత్తె రు	14-14-0,
రాట్టము (ఎల్) రు 11-0-0; రుదూరము రు	8-15-0 ఎద్దు
గడియారము రు 8-15-0	
ఇత్తడిరేకులు—(డిట్ మేస్) రు	224.
డిల్ (కూసాయర్) రు	222
రాగిరేకు రు	278.

సిమెంట్ పిపా వెల:

గ్లాస్ పేప్ (నెట్) రు	14-14-0
జర్మన్ సెమెంట్ 10 0 0	

చక్కెరములు యొక్క ధర

కావా "రెడ్" రు 26-8-0 నవంబరు నుంచి మార్చి వరకు	
రు 26 8 0.	

వేరుసెనగ నూనె

పీపాలలో రు	114.
------------	------

అముదము

(మిల్ డెలివరీ) రు	1.8-0-0
పదునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు	
అవుతోలు (7 బు 7) "అవంజెన్" రు	1-4-9; 1-5-0
" (8 బు 8) " రు	1-8-6 బు 1-8-10
" (తేలిక) " రు	1-6-6 బు 1-7 8
" (8 బు 9) బెంబూయ్య రు	1-3-9 బు 1-4-0
" (7 బు 7) " రు	1-4 9 బు 1-5-0
" (తేలిక) " రు	1-7-0 బు 1-8-0
" (8 బు 8) బెజవాడ రు	1-8-6 బు 1-8-9
" (6 బు 7) " రు	1-5-8 బు 1-5-6
" (7 బు 7) బెజవాడగరము రు	1-4-11 బు 1-5-1
" (6 బు 6) " రు	1-5-8 బు 1-6 6
" (7 బు 7) ఏలూరు రు	1-5-0 రు 1-5 8
గడ్డోలు రు	0-18-9 బు 1-14-0
గడ్డూడతోలు రు	1-8 6 బు 1-8 9
అవుమాదితోలు	1-15-0, బు 2 1 0

శాండో లేహ్యము.

గ్యారంటీ: శాస్త్రోక్తముగ కాబడినది!
20 తులముల డబ్బీ రూ 2-0-0 మాత్రమే.

ఈ లేహ్యము ఒక గొప్ప మహాత్మునిచే శ్రాద్ధగా కని పెట్టబడినది. మా శాండో లేహ్యము నేనించిన యిండియన్ దుర్బలత్వము స్వచ్ఛస్థలము, కాస, క్యాస, పొందుపు, దుర్బలత్వము, ఆరుచి, గుండెదడ, నిక్కాక, పురాతనజ్వరము మొదలగు మహావ్యాధులు నివృత్తియై యిండియన్ పుష్టి కలుగును. దీనివారణ్యము వృద్ధియగును. ఇది ప్రతివారును తత్వక నేనించదగినది. అనేక యోగ్యతా క్రతులు నమ్ముచున్నవి. ఇంకా దీని అద్భుతగుణములు వాడుకవిషయ దృష్ట్యా వంక జరుగును. ఒకడబ్బా నేనించినచో దీని అద్భుతగుణములు అనతి కాలములోనే బడయగలరు. వైద్యులకు తగినట్లుగనే తత్వక గుణమునిచ్చును. నేడే ఒకడబ్బాకు ఆర్జున వ్రాయడు. మేనేజరు:—

గుప్త ఆయుర్వేద నిలయం,
బరంపురం సిటీ (గంగాం జిల్లా.)

ప్రపంచమును భ్రమింపజేసిన యోగీశ్వరుడు
వీరి మహా జౌషధకల్పములు అనుభవసిద్ధములు

శ్రీస్వామి సీతారాంగారి మహాత్మ్య మత్యద్భుతము

సర్వ సామాన్యములు, కరిగినకం యల్పి, గంధక ద్రావకములు, కట్టు శుభ్రపాములు, యనుపమకట్టులు భ ింతుగ, అగ్నిజ్వాలలపై కూర్చుండు ర మహారాజులు, దాక్షిణ్యము, శాస్త్రి యమూర్తులు వరిపించి చూచి అనేక యోగ్యతా క్రతులు ఒసంగియున్నార. వాటి జౌషధకల్పములు,

వర్తకసాధనములు ఒకటూ ఉపయోగించిన మాపురాతన పీడిత వ్యాధి మాయమయిపోవును. లాభము ధర్మమునకు ఉపయోగిం కబడును.

1. వజ్రకల్పము రక్తవృద్ధి, సరములక్రీ, మేధావి, పుంసత్వము యిచ్చుటయేకాక, ఏనుగువంటిబలమును, అగ్గ్యము వంటి వేగమును, చంద్రునివంటి కాంతిని కౌసల్యము. కరీరము యందు వ్యాధిరాక కాపాడును. 4 టా. బుడ్డి 8-0-0.
3. మహాగంధక రసాయనం కుష్ఠరోగము, కరి మేహం, గ్రంథికంశముల, భగంధరము, తీరని వ్రణములు, పొడలు పీటికి అత్యద్భుత జౌషధం. బుడ్డి 1-8 0-0
4. జీర్ణకల్పం అతీర్ణము, నుల్లము, పక్కనూరి, పరి జామశూలభేదము, ఉబ్బసము, వారి, యంకా అనేక ఉదత రోగముల అత్యత్యద్భుతమయిన జౌషధం. బుడ్డి 1-8 1-4-0 5059 స్వామి సీతారాం ఆయుర్వేద డిపో, 2/174 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

నేషనల్ ఇండియన్ లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు కంపెని

లి మి టెడ్
నూతనముగా ఏర్పర్చబడ్డ రెట్టింపులాభముల పద్ధతి నూటికి నలుబదివంతున తిగి యిచ్చుపద్ధతులు

యొక్కవివరములు
యీ దిగువవానికి వ్రాసి కనుగొనుడు.
హిందూ దేశములో యిట్టి లాభములను చూపు కంపెని యిదితప్ప మరియొకటిలేదని నమ్ముచున్నా మని స్టేట్సుమెంట్ పేషరువారు 15-2-28 తేదీన ప్రచురించియున్నారు.
బ్రాంచి కెకెటరీ:—సి. ఎఫ్. మాధవరావు, నేషనల్ ఇండియన్ లైఫ్ ఇన్సూరెన్సుకంపెని, 117 ఆర్మీ లాక్స్ట్రీట్, మద్రాసు.
చీఫ్ ఏజెంట్:—టి. వి. రాఘవయ్య, వార్డెన్ సర్కార్సు, బెజవాడ.

ఉచితము. ఉచితము.
అందరికీ గుచితముగా అంపబడును 3289

ఈ గ్రంథమునందు
శ్రీరవ్యాధులు విషయ
ములు పూర్తిగావర్ణించబ
డినవి. ఇందువారొక్క
ము, శాస్త్రముల యొక్క
ము, తెక్కుకదతులను
జూచించుచున్నట్లుము
అగుడ కలవు. దీనిని స
దుగ్రహుగ కరించిరిని
శాస్త్రాయామవద్దతి మి
శాస్త్రాయామవద్దతి గల

రు. ప్రతిభారతీయునకును దీని జరిగిన మూలమున నూతనో శాస్త్రాయామను శ్రీర వ్యాధులను క్రియ కలిగి తీరును. తపాలా ఖర్చుకు మాత్రము రు 0-2-0 రెండవారి వంపిరిని యా గ్రంథము వెంటనే వంకబడును. దీని మీదిన యాత్రయందు ని స్సంకేతముగ మార్చుగలిగి తీరును. ఈసమయము పోగొట్టుకొ నకుడి. ఈవిషయము మీదికై ప్రయత్నంబుండగనే లేఖన వ్రాయు ను. దీనిజరిగి ఆయురారోగ్య జలముల ననుభవించు గార. (ప్రాఫెసర్ యం. సి. కృష్ణారావు అధిక భారతీయ శ్రీర వ్యాధులను మార్చుదర్శి పోషు అవకాశుడి, బెంబూరు. (సిటీ)

